

NEKOČ JE BILA MEJA

od 2. do 7. in od 15. do 26. strani

Primorski dnevnik

PETEK, 21. DECEMBRA 2007

št. 301 (19.084) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 vvaži Žalžir nad Cerknem, raznožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gocu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNINA PLĀCANĀ V GOTOVINĀ

Spredzane in abonamenta postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA
V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 snt)

9 771124 666007

MEJA MED ITALIJO IN SLOVENIJO OPOLNOČI IZGINILA NA VALU LJUDSKEGA NAVDUŠENJA

Nova stran zgodovine

DUŠAN UDOVIČ

Še do pred nedavnim bi težko verjeli napovedi, da bo neke decembrske noči pod jasnim zvezdnatim nebom od Trbiža do Milj čisto zares izginila meja. Pa se je zgodilo, točno opolnoči, ob velikem ljudskem praznovanju, takot se za enkrat dogodek spodobi. Nič koliko obmejnih ljudi je včeraj spreletela enaka misel. Še zadnjič je bilo treba v teku dneva skočiti čez »blok«, po bencin, morda kaj drugega, ali pa kar tako, že samo zaradi doživetja, ko si moral na prehodu še enkrat, tokrat zadnjič, pokazati dokument.

Emocije so neizbežne. Dolga desetletja in za več generacij je bil to sestavni del malodane vsakdanjega življenja, v dobrem in slabem. Ta naša meja je v različnih obdobjih pokazala vse svoje plati. Zanje je tekla kri, bila je »žezezna zavesa« in »njabolj odprta meja v Evropi«; bila je vir velikih pričakovjan, za mnoge razočaranj, neuresničenih želja in ciljev, skoraj za vse je bila iz takšnega ali drugačnega vidika nepravična. Znala je biti žarišče napetih sporov in vroč argument mednarodnih diplomatskih omizij. Bila je tudi alibi, za mnoge priročen izgovor, problem in priložnost hkrati; nekaterim je hudo zagrenila življenje, drugim pa ga občutno olajšala. Kaj vse je zmogla biti ta meja. Nekaj pa je prav gotovo: bila je ovira, ki jo je bilo treba znati premostiti in ta praksa je z leti na različnih področjih postala nekakšen »know how« ljudi ob meji. Vse do sinočnega zadnjega dejanja, ki ga je spremljala k uresničitvi dozorela vizija sodobne Evrope.

Danes vsega tega ni več, vse je v decembrski zvezdnati noči z veseljem in ob pokanju šampanca odšlo v zgodovino. Odperto je novo poglavje, tisto, o katerem je bilo v teh dneh izrečenih veliko želja in plemenitih besed. Treba ga bo še napisati. Živeti v odprttem svetu je lepo in spodbudno, a je hkrati tudi velika odgovornost za nas vse. To je izziv, ki ga vsem, zlasti pa mlajšim generacijam, prinaša današnji sončni dan, prvi brez meje.

Na Fernetičih so vstop Slovenia v schengen proslavili tudi s pestrim kulturnim programom

KROMA

Dviganje mejne zapornice opolnoči pri Rdeči hiši v Gorici

BUMBACA

Pri žaganju mejne zapornice na Robiču sta »pomagala« tudi slovenski zunanj minister Dimitrij Rupel in predsednik FJK Riccardo Illy

BOBO

4

ŠKOFIJE - Skupna zdravica ob padcu meje

»Manjšini ne bosta pogrešali prepustnic in potnih listov«

Italijansko vlado je zastopal podtajnik Rosato - Optimistično razpoloženje

ŠKOFIJE - Slovenci v Italiji in Italijani v Sloveniji nikakor ne bodo pogrešali meje, ki je ni več. Odprava mej pomeni zanje v prvi vrsti praznik, hkrati pa tudi krona zelo dolgih in potrežljivih naporov, ki so se praktično začeli kmalu po drugi svetovni vojni. Preteklost je bila zelo postranska tema sinočnjega srečanja predstavnikov dveh manjšin na Škofijah, v optimističnem razpoloženju je prevladal predvsem pogled v prihodnost. Ni slučaj, da so se uradne prireditve obdruži meje začele prav v vsemanjšinsko zdravico.

V restavracijo Kompas so prišli zastopniki Italijanske unije in Italijanske obalne skupnosti, Sveti slovenskih organizacij in Slovenske-kulturno-gospodarske zveze. Italijansko vlado je zastopal podtajnik Ettore Rosato, Občino Milje župan Nerio Nesladek in Pokrajino Trst odbornica Adele Pino. Navzoča sta bila tudi italijanski generalni konzul v Kopru Bruno Gambacurta in Tanja Mljač v predstavništvu slovenskega generalnega konzulata v Trstu. Srečanje je obogatil oktet Škofije.

Po mnenju predsednika SKGZ Pavšiča sta se manjšini v časih, ko je bila meja med državama res meja, trudili, da bi jih mejne zaprake ne potisnile na stranski tir. Takrat smo bili že zgodovinskih in ideoških nasprotij, danes pa smo lahko nosilci novega razvoja teh krajev. »Spreminjajo se razmere, spremeniti se moramo tudi mi, ki smo pogostoma videli le samega sebe, rekoč, da so krivde vedno samo pri drugih,« je kritično in samokritično dejal Pavšič.

Flavio Forlani (italijanska obalna skupnost) je rekel, da so jugoslovenske oblasti dolgo obravnavale manjšince v Istri kot »peto kolono« Italije. Na tej strani meje pa so na Italijane, ki so ostali v SFRJ, gledali kot na izdajalce. Meja je tukajšnjim ljudem povzročala le težave, probleme in poniranja, zato je treba nanjo čimprej pozabiti.

Predsednik SSO Drago Štoka se je navezel na poslanstvo Prešernove Zdravljice, ki je kar nekaj let nazaj nakazala preroško vizijo padcev mej in sprave med sosedji. Odprava mejnih pregrad pomeni spodbudo za SKGZ in SSO za okrepitev sodelovanja. Štoka si šteje v čast prijateljske odnose SSO z Italijani v Istri.

Če se ena meja odpira, se druga (slovensko-hrvaška) žal zapira. Na to

Predstavniki dveh manjšin skupaj z vladnim podtajnikom Ettorejem Rosatom

KROMA

je opozoril Pavšič in o tem je v zaskrbljenih tonih govoril Maurizio Tremul (Italijanska unija), ki ima razloge za zaskrbljenost. V perspektivi se bo problem rešil z vstopom Hrvaške v Evropsko unijo, ker se to ne bo zgodilo jutri bi morali pristojni olajšati prehajanje meje vsaj za Istrane.

Padec meje se po Rosatovem mnenju ni zgodil čez noč. K temu so pripomogli »veliki« dogodki na mednarodni sceni, v naših krajih pa vsi tisti, ki so verjeli, da je meja le administrativna ločница. To so bili pripadniki obeh manjšin in to so bili daljnogledni župani mejnih občin, ki so bili bolj naprednji od svojih držav. Vladni predstavnik je izrecno omenil Dolino in »pionirsko« Odroprto mejo Edvina Švaba. Zato hvala manjšinam in hvala tem pogumnim županom, je sinoč na Škofijah dejal Rosato.

Nerio Nesladek, župan Milj, je poudaril, da predstavlja padec meje prelomnico v zgodovini te občine. »S Koprom sicer že uspešno sodeluje-

mo, sedaj pa bo to sodelovanje obvezno postalo bolj konkretno. Skupno bomo morali načrtovati ceste, komunalne storitve in vse tiste navidez drobne stvari, ki pa so za občane še kako pomembne,« je poudaril Nesladek. Pri tem je župan pohvalil lokalno desno-sredinsko opozicijo, ki je glede odprave meje zagovarjala tvorna stališča in se izognila polemikam, ki bi nikomur ne koristile, škodile pa celotni miljski skupnosti.

Pokrajinski odbornici Pinovi se zdi lepo, da ob tem epohalnem trenutku na Tržaškem ni bilo običajnih polemik o preteklosti in o krividah za pretekle tragedije. To je dober znak, zlasti za mlade, ki jih zanima sedanost in predvsem prihodnost. »Se son rose fioriranno e io sono sicuro che fioriranno (če so rože bodo zacetete in jaz sem prepričan, da bodo),« je dejal generalni konzul Gambacurta. Slikovite besede, ki ne potrebujejo dodatka.

Sandor Tence

ODPRAVA MEJNE PREGRADE - Nočna slavnost v miljskih hribih

Cerej: v nekdanji obmejni policijski kabini je nastala improvizirana »schengenska« kuhinja

Italijani in Slovenci ter člani obeh manjšinskih skupnosti so se na Cereju skupaj veselili zgodovinskega dogodka

KROMA

MILJE - Med miljsko in koprsko občino so novo leto po »schengenskem štetju« oziroma padec meje sinoči praznovali z ljudsko veselico na Cereju. Nekdanji mejni prehod tretje kategorije je gostil prijeten praznik v organizaciji krajevne skupnosti Hrvatini in domačinov z obeh strani meje.

V policijski kabini je nastala improvizirana kuhinja, kjer so so pripravljali slastne klobase in druge dobrote. Pod šotorom na nikogaršnji zemlji so zaigrali ansambl. Italijani in Slovenci ter člani obeh manjšinskih skupnosti so se skupaj veselili zgodovinskega dogodka. Ob polnoči je nastopil osrednji trenutek: ob prisotnosti koprskega in miljskega župana Borisja Popoviča ter Nerija Nesladeka so krajani sneli obe rampi in slavje je bilo popolno. Večer je zaključilo kresovanje v bližnjem parku sožitja.

Zupan Nesladek se je padca meje, kot poročamo na drugem mestu, že prej veselil na Škofijah skupaj s pripadniki slovenske in italijanske manjšine. (af)

SCHENGEN - Prireditve

Danes v Mavhinjah, Šempolaju in Miljah

Devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret, odbornica Tjaša Švara in dijaki slovenske in italijanske nižje srednje šole bodo danes ob 10. uri s pomočjo občinskih delavcev odstranili zapornico na poljski poti v bližini Mavhinj. V miljski občini se bodo ob 10. uri na meji pri Hrvatinih srečali dijaki lokalnih šol.

Drevi ob 20.30 bo na mejnem prehodu Gorjansko-Šempolaj ljudski praznik Odpriči v Evropo, ki ga priprejata sosednja občina Komen in Nabrežina. Govorila bosta župana Ret in Uroš Slamič. Napoveduje se bogat kulturni in zabavni program.

Jutri v Lipici in Bazovici

Na mejnem prehodu Lipica-Bazovica bo »schengenska« slavnost jutri dopoldne. Ob 9. uri bo v Lipici in Bazovici zbiraličče udeležencev pohoda, ki bosta pol ure kasneje krenila do meje. Slavnost se bo začela 10. uri. Glavno besedo bosta imela župana Davorin Terčon in Roberto Dipiazza, ki se bosta do nekdajne meje pripeljala s kočijama. Kulturno prireditve snujejo domača društva in mladinci.

Na Pesku praznik Doline in Hrpelj-Kozine

Jutri bo ljudski praznik tudi na Pesku in sicer ob 11.uri. Prirejata ga občini Hrpelje-Kozina in Dolina, ki ju bosta zastopala župan Zvonko Benčič-Midre in županja Fulvia Premolin.

V nedeljo pohoda v Bregu in Ospu ter v Zgoniku

Te skupne stezice je naslov pohodu, ki bo v nedeljo s skupnim ciljem ob 13.30 na meji v Prebenegu. Pohod prirejajo vasi Dolina, Prebeneg, Mačkolje, Socerb, Osp in Kastelec. Nedeljski pohod napovedujejo tudi v Zgoniku. Udeleženci se bodo zbrali ob 10.30 pred županstvom in se odpravili na pohod po nekdanji poti mlekaric. Približno opoldne se bodo na bivši meji srečali s pohodniki, ki bodo prišli iz sosednje Pliskovice.

Pobuda v Etnoblogu

O padcu mej bo govor danes ob 16.30 v krožku Etnoblog v Trstu (Ul Madonna del mare 3). Govorili bodo Georg Holzer, Jani Sever, Julius Franzotm Katja Vukčević, Mauro Missana in Paolo Rumiz.

ODPRAVA MEJE - Na Fernetičih veliko slavje s prehodom športnic v kočiji

Zmaga daljnovidnih in demokratičnih ljudi

Nagovor Edvina Švaba in predstnikov oblasti - Bogat kulturni program - Poštni žig s Spacalovim delom

FERNETIČI - »Te dni praznujemo zmago dalekovidnih in demokratičnih ljudi, ki prostovoljno odstranjujejo pregrade.« Besede slavnostnega govornika Edvina Švaba so nekaj čez polnoč pozdravile udeležence slavja na (zdaj že bivšem) mejnem prehodu na Fernetičih, skozi katerega se je opolnoči v kočiji z lipicansko vprego popeljalo skupino športnic iz Italije in Slovenije: Tanja Romano, Margherita Granbassi, Mateja Kosovel, Simona Premrl in Monika Meden so tako postale simbol preseganja meje v znamenju prijateljstva med narodi, tako kot šport, za katerega so se odločile. Nočna slovesnost na Fernetičih je namreč pozdravila vstop Slovenije v schengensko območje in posledično odpravo fizične meje z ljudskim slavjem in bogatim kulturnim programom z udeležbo županov obmejnih občin ter predstnikov slovenske in italijanske vlade.

Spored, ki sta ga povezovala Andra Merku in Janja Lešnik, se je začel nekaj pred 21. uro pred velikim šotorom, ki so

EDVIN ŠVAB
KROMA

Medtem ko je uradni del slavja na Fernetičih potekal v šotoru, pa se je tudi zunaj zbrala množica ljudi, ki je proslavila padec meje med Italijo in Slovenijo

KROMA

ga za to priložnost postavili med obema mejnima prehodoma, kjer je udeležence pozdravila Kraška pihalna godba iz Sežane. Nato se je v šotoru začel bogat kulturni program, ki ga je uvedel orkester Harmonije brez meja: gre za skupino glasbenikov iz Italije in Slovenije, točneje profesorjev tržaškega opernega gledališča Verdi in Akademije za glasbo iz Ljubljane, ki so se združili ravno za to priložnost in za začetek izvedli obe državni himni. Premrlovo Zdravljico in Novarovo Mameljeivo himno. Nasploh je bila glasba sinoči v središču pozornosti, saj so prisotnim, poleg že omenjenega orkestra Harmonije brez meja, srca ogrele tudi etno-jazzovske melodije Fakke orkestra in slovenskega zvezdnika Vlada Kreslina. Glasba se je tudi prepletala z besedo slovenskih in italijanskih avtorjev, sinov tega obmejnega prostora (Srečka Kosovela, Scipia Slataperja, Cirila Zlobca, Fulvia Tomizze, Claudia

Magrisa in Marka Sosiča), ki so jo v slovenščini in italijanščini podali igralci tržaških stalnih gledališč Rossetti, Contrada in Slovenskega stalnega gledališča Maria Grazia Plos, Lidja Kozlovich, Nika Petruška Panizon in Romeo Grebenšek. Prav tako ni manjkalo folklorni aspekt, za katerega je poskrbela folklorna skupina Kraški šopek iz Sežane.

Uro pred odstranitvijo zapornic se je pričel uradni del slovensnosti, s pozdravom predsednika Obrtne zbornice Slovenije Miroslava Kluna in predsednika tržaške Trgovinske zbornice Antonija Paolettija, katerim so sledili nagovori krajevnih upraviteljev: pred mikrofonom so se tako zvrstili župani Davorin Terčon (Sežana), Alekšij Križman (Repentabor) in Roberto Dipiazza (Trst), deželni odbornik Gianni Pecol Cominotto v

imenu Dežele Furlanije-Julijске krajine in predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat. Upraviteljem so sledili predstavniki držav: podtajnika pri italijanskih ministrstvih za notranje in evropske zadeve, Ettore Rosato in Miloš Budin, državni sekretar za Slovene po svetu in v zamejstvu Zorko Pelikan ter državni sekretar pri slovenskem ministrstvu za javno upravo Roman Rep.

Najbolj poklican, da uradno pozdravi padec meje, pa je bil človek, ki je to mejo začel rahljati že pred 27 leti, se pravi Edvin Švab, ki je s pobudo Odprte meje v času, ko je bil župan Občine Dolina, stopil na pot čezmejnega povezovanja in sodelovanja: »Danes smo občani tega prostora upravičeno ponosni, da smo bili med predhodniki milijonov ljudi današnje združene Evrope. Od da-

nes naprej moramo še bolj ustvarjalno utrjevati miroljubno in vsestransko združevanje pri nas, v Evropi, v svetu,« je dejal Švab, ki je tudi opozoril, da je poleg odstranjenih mejnih prehodov še kar nekaj škodljivih pregrad, ki jih bo potrebljeno odpraviti: »Dobro pocutje slovenske in italijanske manjšine bo pomemben preizkusni kamen za brezmejni prostor in za združeno Evropo.« Nekdanji dolinski župan, za katerega se je uveljavila zdrava ljudska pamet in je prišlo do zmag z orožjem demokracije, je poudaril tudi potrebo po gojenju dialoga tudi s tistimi, ki se s temi spremembami ne strinjajo: »Dokazovati jim moramo, da je naša rešitev za Evropo in svet boljša, ker sta njeni končni cilji svoboda in mir. Mlade in vse nas vabim, da zavzeto delamo za našo skupno srečo in blagost-

nje. Naj živi demokratična in svobodna združena Evropa!« je zaključil Švab, ki je svoj nagovor imel takoj potem, ko sta orkester in godba zaigrali Odo radosti in so se športnice popeljale skozi takrat že bivši mejni prehod. Takrat so si predstavniki oblasti voščili in nazdravili, praznovanje pa se je nadaljevalo v šotoru ob zvezkih Fakke orkestra in Vlada Kreslina in na prostem, saj so udeleženci na megakranu lahko gledali posnetke deželnega sedeža RAI in Televizije Koper. Na sinočje praznovanje in padec meje pa bo tudi spominjal posebni poštni žig z znamenitim Petelinom na dvorišču Ložeta Spacala, kateremu bo v kratkem Pokrajina Trst posvetila veliko razstavo na četrtem pomolu starega tržaškega pristaňa.

I. ž.

SEŽANA - Srečanje predstnikov gospodarstva z obeh strani

O prednostih odstranitve fizičnih meja

Gospodarstveniki o novih pogojih po padcu meje med državama - Priložnosti za razvoj bodo večje, znati pa jih bo treba izkoristiti

Gostitelj Miroslav Klun med nagovorom prisotnih gospodarstvenikov in predstnikov oblasti
KROMA

SEŽANA - V prostorih pivnice Gold v hotelu Zlata izbira na Terminalu v Sežani so se včeraj na pobudo Obrtne zbornice Slovenije, Primorske gospodarske zbornice iz Kopra, Trgovinske zbornice iz Trsta in Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Trsta zbrali predstavniki gospodarskega življenja »z obeh strani meje« na razgovoru o priložnostih in pasteh ob odstranitvi fizične meje med Slovenijo in Italijo.

Zgodovinski dan, ko je padla meja, še zlasti veliko pomeni ljudem ob meji, še posebej gospodarstvenikom, ki so že ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo pričeli z boljšimi gospodarskimi tokovi in iskanju tradicionalnih odnosov. Predsednik Obrtne zbornice Slovenije Miroslav Klun je poudaril, da je potrebno izkoristiti ponujene oblike, ki jih ponuja dana situacija. Predsednik tržaške trgovinske zbornice Antonio Paoletti je poudaril prizadevanja vseh, da bi ustvarili skupno makro cono z namenom uspešnejšega nastopanja na zah-

tevnejših trgih s skupnim znanjem Slovenije in Italije. Kot primer je prikazal razvoj turizma, še posebej znanstvenega (obmorski park, za katerega je Dežela FJK namenila 20 milijonov evrov, skupna vrednost investicije pa znaša 105 milijonov evrov). Predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Boris Siega je med drugim poudaril, da je ponovno prišel čas boljšega povezovanja tako na jezikovnem kot kulturnem področju. Podtajnik v italijanskem ministrstvu za notranje zadeve Ettore Rosato je poudaril poten manjšin kot povezovalnega člena in predsedovanje Slovenije Evropski uniji v prihodnjem letu. Podtajnik v ministrstvu za evropske zadeve in zunanjost trgovino Miloš Budin je izrekel priznanje gospodarstvenikom, za vse delo, ki so ga opravili skozi več desetletij na vseh področjih. Obenem je izrazil želji po dodatni krepitvi investicijskih tokov in odpravi dvojnikov, ki jih je dočila meja, na področju javnih storitev.

Olga Knez

SCHENGENSKA ŠIRITEV - Novoizvoljeni predsednik Türk častni gost novogoriškega slavlja

Ljudje ob meji postavili temelje nove Evrope

»Tudi v najtežjih trenutkih je bilo prebivalstvo Goriške zagovornik povezovanja in združevanja«

NOVA GORICA - Ljudje ob meji so s svojo voljo po povezovanju in združevanju postavili temelje nove Evrope. V to je prepričan novoizvoljeni slovenski predsednik Danilo Türk, ki je bil včeraj častni gost novogoriške občine. Pred ogledom predstave La prepustnica v športni palači se je Türk srečal z županom Mirkom Brulcem na novogoriškem županstvu, kjer je poudaril, da je bil včerajšnji dan poseben za vso Slovenijo in Evropo. Po njegovih besedah se namreč Evropa širi na nova območja in nove moči. »Evropa ni pojem, ki bi bil zacetnan enkrat za vselej; Evropa je pojem, ki se razvija in danes imamo tu v Novi Gorici možnost videti njen novi obraz,« je poudaril Türk in nadaljeval: »Vsakdo, ki nekaj ve o teh krajih, ki jih je obiskoval v prejšnjih desetletjih, dobro razume, kako se je državna meja ostro in globoko zarezala v tkivo prebivalstva teh krajev. Meja je bila na nek način politično vslilena, bila je umetna, saj je razdelila posestva, družine, mesto. Vendar volja prebivalstva ob meji je bila močnejša od umetnih političnih delitev; od vsega začetka so si ljudje teh krajev prizadevali za po-

vezovanje in združevanje. Tudi v najtežjih trenutkih je bilo prebivalstvo Goriške glasnikov novih časov, nove Evrope.«

Po besedah predsednika Türka je volja po povezovanju in združevanju prebivalstva ob meji z vstopom Slovenije v območje schengenskega sporazuma dosegla veliko zgodovinsko zmago, saj je pomagala zgraditi Evropo. »V vsej Sloveniji, kjer praznujemo vstop v schengensko območje, vemo, da so na Goriškem zasluge prebivalstva največje,« je poudaril Türk in zagotovil, da se bo na Goriško še vračal. »V te kraje že dolgo prihajam kot zasebnik, zato pa bom seveda prihajal tudi kot predsednik,« je poudaril Türk.

Župan Brulc je gostu poklonil Unicefov punčko v solkanski narodni noši, zatem pa se je Türk vpisal v častno knjigo novogoriške občine. »Navdušen sem spričo zgodovinskega pomena današnjega večera, ko praznujemo začetek nove Evrope, ki so ga ljudje teh krajev pomagali ustvarjati dolga leta in desetletja,« je v trajno sled prihodnjim rodovom zapisal Danilo Türk.

Daniel Radetič

Brulc poklanja
Türku Unicefov
punčko v solkanski
narodni noši

BUMBACA

NOVA GORICA - V nabito polni športni dvorani sproščeno slovo od prepustnice in zapornic

Na vrsti padec meja v glavah

Župan Brulc poudaril vlogo slovenske manjšine v Italiji - Bučen aplavz za Brancatija - Goriški pozdrav prinesel prefekt De Lorenzo

NOVA GORICA - Bučen aplavz prepolne dvorane je pospremil prihod novoizvoljenega predsednika Slovenije Daniela Türk, nekdanjega predsednika in častnega občana Nove Gorice Milana Kučana ter župana Mirka Brulca. Slovesnosti v počastitev dneva samostojnosti in enotnosti ter praznovanja vstopa Slovenije v schengensko območje, ki je potekala sinoči v Novi Gorici, se je udeležilo veliko pomembnih gostov. Ko je gostitelj, župan Brulc, v začetku svojega nagovora vsakega pojmensko pozdravil, je dvorana ob vsakem imenu zaploskala. Ob imenu bivšega goriškega župana Vittoria Brancatija pa se je moč aplavza posrederila. Takšno vzdružje je včeraj pospremilo na pot slovesnost s komičnimi vložki - predstavo La prepustnica.

»Goriška, na obeh straneh sedanje državne meje, bo čez nekaj ur vstopila v novo razdobje. Če je bila z državno mejo pred šestdesetimi leti razdeljena skoraj po sredini, jo nocojnja noč virača v čase, ko je prebivalstvo, kljub različnim jezikom in iz tega izvirajočim značilnostim, združevala tudi deželska zavest, pripadnost pokrajini in nujnost sobivanja. In sedanje generacije smo pozabile, da je ta prostor živel kot enovito ozemlje praktično vso svojo zgodovino in so bila obdobja, ko ga je meja delila, zelo redka,« je v nagovoru med drugimi povedal novo-goriški župan Mirk Brulc, ki je posebej poudaril vlogo slovenske manjšine v Italiji. »Umik zapornic - možnost prehajanja preko meje, kot da je ne bi bilo - je nov korak k temu, da bodo padle meje tudi v glavah. Preteklost naj bo spomin. Preteklost naj bo tudi pouk, iz katerega se učimo modrosti spoznавati drug drugega, se veseliti podobnosti ter globoko spoštovati različnost,« je zaključil Brulc. Dogodka, ki se je nadaljeval

s komedio Borisa Kobala La prepustnica, se je v novogoriški telovadnici, ki je bila polna do zadnjega kotička, udeležila dvatisočglava množica. Med njimi so bili poleg že omenjenih tudi Vasja Klavora, podpredsednik slovenskega Državnega zbora, nekdanji predsednik Slovenije Milan Kučan, Daniel Verga, italijanski veleposlanik v Sloveniji, Miloš Budin, italijanski vladni podtajnik, Jože Šušmelj, slovenski generalni konzul v Italiji, Roberto De Lorenzo, goriški prefekt, Enrico Gherghetta, predsednik goriške pokrajine, župan Ettore Romoli, Claudio Gatti, goriški kvestor, Alojzij Mohar, direktor novogoriške policijske uprave, Roberto Antonaz, deželni odbornik, ki je zastopal predsednika FJK Riccarda Illyja, dalje Franco Brussa, deželni svetnik, Alessandro Maran, poslaneč v italijanskem parlamentu, in župani sosednjih občin z obeh strani meje. Za novogoriškim županom je spregovoril prefekt De Lorenzo; Romoli je namreč povabilo, da bi pozdravil v imenu Gorice, odklonil. »Ganjem sem, ker sem del zgodovinskega trenutka, ki bo imel številne pozitivne posledice za vse nas. Toda to je vaš praznik. Dosegli ste nekaj velikega. To vam je včast,« so bile prefektovе besede.

V nadaljevanju je potekala komična predstava La prepustnica v treh dejanjih, ki so jih vmes popestrili vložki Goriškega pihalnega orkestra. V treh skečih so gledalci slišali, da so Trst in resnici osvobodile pokvarjene zavore tanka, ne pa politika; v drugem igralskem vložku je nastopil poslednji živeči tigroveč, v tretjem pa sta se slovenski in italijanski vrtačarji, ki jima je meja presekala vrtova ob novici, da je le-ta padla, odločila, da vse skupaj prodata Američanom za »Grande casinò«.

Katja Munih

Občinstvo
v novogoriški
športni dvorani
(zgoraj),
Kobal in Soldà
v komičnih
vložkih (desno)

BUMBACA

NA GORIŠKEM
Drevi pohod
in sežig meje
»pr'Grabcu«

Vstop Slovenije v schengensko območje bodo danes praznovali s po-hodom, ki bo povezel Peč z Mirenskim gradom. Ob 18.30 bo na mejnem prehodu v Mirnu zbirno mesto za pohodnike s slovenske strani; tu bo tudi krajsa obeležitev padca meje z zborovskim petjem in zdravico. Ob 19.30 bo prihod na zbirališče pri kotalkarski plošči na Peči, od koder bo ob 20. uri start tri kilometre dolgega pohoda z baklami na Mirenski grad; po 21. uri bo tam koncert sakralne glasbe s skupino Musicum (organiziran bo povratni avtobusni prevoz z Mirenskega grada na Peč). Ob 22.30 bo »pr' Grabcu«, na meji med Mirnom in Gabrijami, ljudski praznik pod gesлом »Le sosed bo mejak«, med katerim bodo simbolično sezgali državno mejo; kres prirejajo društva iz Ruppe, Gabrij, s Peči, z Vrha in iz Sovodenj v sodelovanju s sovodenjsko občino.

Ravno tako danes ob 17.30 bo v frančiškanskem samostanu na Konstanjevi koncert glasbenih soli iz Novih Goric in Gorice; koncert bodo ponovili ob 20.30 v cerkvi sv. Karla v Semeniški ulici v Gorici. Od 21. ure dalje se bodo na novogoriški železniški postaji zvrstili projekcija kratkih filmov čezmejnega filmskega maratona 6*60, odprtje fotografiskih razstav Sajni tako daleč in Enrica Policarda, nazadnje pa še koncert Ante Upedantan Banda, »fešta« bo zagotovljena; druženje ob P(r)oslavljanju meje prireja Kinoatelje v okviru projekta Euforia in v sodelovanju s prijatelji Transe in študentskim društvom Makin'GO. Goriška občina pa v okviru spremiševalnih pobud prireja nocoj ob 20.30 v deželnem auditoriju v Gorici revijo za izvolitev miss Alpe Jadran. Praznično bo nocoj tudi v Brdih; ob 19.30 se bo na trgu XXIV Maggio v Krminu začel potujoci koncert skupine Radio Zastava, ki bo povezel Krmin z Medano. Vinogradniki bodo odprli kleti, tako da bo na obeh straneh meje veselo.

GORICA-NOVA GORICA - Množica preplavila vsa praznična prizorišča ob meji

Dvig zapornic sprožil občutek odrešitve in povezanosti

Goriška se je po šestdesetih letih znebila mejnih pregrad in policijskih kontrol

GORICA-NOVA GORICA - Goriška se je to noč, le nekaj hipov za polnočjo, po šestdesetih letih znebila mejnih pregrad in policijskih kontrol. Opolnoč so na Rožni Dolini še zadnji dvignili zapornice. Sprožil se je aplavz, sprožili so se flesi, sprožil pa se je predvsem nepopisen občutek odrešitve in povezanosti. Goriška meja je sicer bila prepustna in med najbolj odprtima, šele sedaj, brez nikakršnih ovir, pa bo ta prostor s svojimi ljudmi lahko zadihal s polnimi pljuči. Pod okriljem Evrope, seveda. Da so to tudi pričakovanja ljudi, zgovorno govorji okoliščina, da je vsa praznična prizorišča ob meji sinoči preplavila množica. Na mejnem prehodu Rdeča hiša - Rožna Dolina so vsi pritisnali v ospredje. Hoteli so čim bliže, da bodo protagonisti zgodovinskega trenutka.

Medtem ko so iztekale zadnje minute, so pri mejnem prehodu igrali fanfari policijskega orkestra in pospremili prihod županov Gorice in Nove Gorice, Ettoreja Romolija in Mirka Brulca. S pozdravom sta nagovorila zbrane in se zahvalila policistom. Beseda sta prepustila predstavnikom police, ki jima je bila meja še do včeraj zaupana. Napočil je čas simbolnega dejanja. Župana sta se odpravila k zapornicam. Ob dvigu rampe na slovenski strani so se oglasile slavnostne fanfare, nato še ob dvigu na italijanski strani. Videli smo dvigniti zapornico in mejo pasti. Nebo nad nami je osvetlil ognjetem. Sledile so zdravice in objemi, druženje pa se je ob zvokih rock glasbe nadaljevalo tudi na bližnjem parkirišču v Rožni Dolini, kjer so se že nekaj ur pred polnočjo zbrali mladi iz občine Gorice ter iz bližnje in daljne okolice. Praznično dogajanje je včeraj zaobjelo tudi goriško mestno središče; večina trgovin sicer ni podaljšala urenika odprtja, živo pa je bilo predvsem v ljudskem vrtu okrog defileja missic Alpe Jadran.

Iz Rožne Doline sta Brulc in Romoli s številnimi ljudmi krenila po italijanski strani še na mejni prehod na Erjavčevi-Škabrijelovi. Tamkajšnje dogajanje je bilo skupaj s prazničnim prižigom lučk na trgu Evrope - Transalpini vrhunc včerajšnjih prireditev, s katerimi so se Goričani in Novogoričani skupaj poslovili od meje. »Nikoli več ne bom v koloni čakan na meji,« je komentiral eden izmed udeležencev dogajanja in namignil, da meje odsele ne bo več občutiti. Morda bo pri nekaterih vztrajala v glavah, a bo tudi ta prej ali slej padla.

Na domala vseh goriških mejnih prehodih so včeraj odstranili zapornice. Pustili so jo le pri Rdeči hiši. Jutri ob 13.30 jo bo s predsednikom deželne vlade Riccardom Illyjem priselj symbolno dvigniti še italijanski notranji minister Giuliano Amato. Pričakala ga bosta tudi župana občine Gorice, Mirko Brulc in Ettore Romoli.

ŠTANDREŽ-VRTOJBA - Obmejni organi so si še zadnjič izmenjali voščila

»Sanje so se uresničile«

Na kraju ostaja mozaik, ki so ga izdelali med poletno delavnico društva sKultura 2001 - Mladim zaželeti skupno prihodnost

Otoci iz Vrtojbe,
Štandreža in
Romansa skupaj
spuščajo balončke

BUMBACA

ŠTANDREŽ-VRTOJBA - »Predvčerajšnjim smo sajali, včeraj verjeli in delali na tem, danes pa smo tu, brez pregrad in mej,« je povedal Dragan Valenčič, župan občine Šempeter-Vrtojba na včerajšnjem, zadnjem prednovoletnem srečanju slovenskih in italijanskih obmejnih organov, ki so ga v občini združili s slovesnostjo ob vstopu Slovenije v schengensko območje. Pred zbrano množico je nastopila vrsta govornikov, ki so si bili enotni: gre za pomembno zgodovinsko prelomnico, ki ponuja nove razsežnosti in odpira novo dobo. Kako bo naprej, je odvisno od ljudi na obeh straneh meje. Dogodek so s pesmijo simbolno pospremili učenci osnovnih šol iz Vrtojbe, Štandreža in Romansa, v spomin na praznik po ostaja skulptura - mozaik, ki so ga na pobudo društva sKultura 2001 iz Štandreža in občine Šempeter-Vrtojba izdelali na akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani ter na šoli mozaikov iz Spi-

limberga. Slovesnost je potekala slabih dvanajst ur pred tem, ko bo tudi na mednarodnem mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba odpravljenha mejna kontrola. Dogodka se je udeležilo veliko predstavnikov institucij z obema stranema meje: župani okoliških občin, predstavniki obmejnih organov, kulturnih institucij in politikov. Napovedani predsednik deželne vlade Furlanije-Juliske krajine Riccardo Illy je zadnji hip opravčil svojo odsočnost.

Gostitelj, župan Valenčič, je v nagovoru prisotnim še posebej izpostavil zahvalo obmejnima organom in vsem, ki so pripomogli k temu, da je bila meja na Goriškem med najbolj odprtimi mejami. »Za naše kraje je danes pomemben dan,« je dejal župan Gorice Ettore Romoli in nadaljeval: »Z dvigom zapornic se bo začela spremnjavači tudi miselnost ljudi. Ob polnoči pa bomo okronali vsa naša dosedanja prizadevanja, s katerimi smo prišli do tega

cilja.« Časa prepustnic, pregledov na meji in nakupovanja čez mejo se še dobro spominja slovenski generalni konzul v Trstu, sicer domačin Jože Šušmelj: »Tudi tisti časi so bili lepi, a še lepše bo v prihodnjem, ko meje ne bo več in bodo ljudje z obema stranema meje zaživeli v skupnem prijateljstvu in spoštovanju.«

»Prijateljice in prijatelji, dober dan,« je v slovenščini pozdravil predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta. »Tokrat se bo ta meja prvič spreminjači brez vojne in okrutnosti. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli in verjeli v to. Danes končno zaključujemo zadnje poglavje povojevga obdobja,« je poudaril. Zbrane je pozdravil tudi goriški prefekt Roberto De Lorenzo, ki se je ozrl predvsem na mlade in jim zaželet skupno prihodnost. Slovesnost se je zaključila s tradicionalno izmenjavo voščil predstavnikov mejnih organov. Tokrat zadnjič. (km)

GORICA-NOVA GORICA - Po zaslugu EU-forie je meja sinoči najprej padla na Erjavčevi-Škabrijelovi

Naval pritiskal na spovednico

Ljudje, stari in mladi, so prihajali in odhajali, vzdušje je bilo neverjetno pozitivno - Švercarskim grehom prisluhnila bambola, ujela pa jih je Kinoateljejeva kamera

GORICA-NOVA GORICA - Še preden je Slovenija uradno vstopila v schengensko območje, je meja padla na mejnem prehodu Erjavčeva-Škabrijelova, kjer je v organizaciji Kinoateljeja, študentskega društva Makin'GO in prijateljev Transa sinoči potekal projekt EU-foria. Dogodka se je udeležilo lepo število ljudi s slovenske in italijanske strani, ki so skupaj še zadnjič prečkal mejo s prepustnicami. Prava gneča pa je nastala tudi za fotografiranje ob odstranjanju zapornice, ki so si jo ljudje podajali med seboj in je, kljub vpadijivosti in velikosti, za nekaj časa celo izginila s prizorišča. V zdaj že nekdanji carinarnici je režiserka Anja Medved pripravila video spovednico švercarskih greshov in drugih spominov na mejo. Organizatorji so ljudi pozvali, naj v video spovednici povede vse, kar si dolga leta niso upali povedati carinikom in si tako dokončno opečajo mejno krivdo. Dobrodošla pa so bila tudi vsa druga osebna pričevanja, povezana z mejo. V video spovednici je »grešnike« pričakala bambola, za njoo pa je bila vključena kamera.

Anja Medved je bila nad odzivom pri-

Uspeh video
spovednice
presenetil tudi
organizatorje

FOTO N.N.

jetno presenečena. »Bala sem se, da ne bo nikogar, predvsem pa tega, da ne bo nikogar z italijansko stranjo meje, zdaj so pa v večini,« je povedala in dodala, da še ne ve natanko, kaj bo iz posnetega materiala nastalo. V vsakem primeru bodo posnetki shranjeni v arhiv obmejnega spomina Kinoateljeja, mora pa bo tudi nastal nov video dokumentarec.

Vsi, ki so se spovedali, so prejeli kozarček »caffekoretta«, ki je simbolično spominjal na čas, ko smo iz Italije v Jugoslavijo hitopili kavo, v obratni smeri pa žganje. Kamera je zabeležila najrazličnejše pripovedi, med katerimi je bila tudi zanimiva zgodba ruske državljanke, ki se je že pred leti preseila v Gorico, kjer živi le nekaj metrov stran od meje. Z ruskim potnim listom meje ni mogla prečkat, zato je padec meje komaj čakala, da bo lahko šla peš na bližnjo Kostanjevico, ki jo je do zdaj opazovala le od daleč. Zgodbe o švercanju so zakrožile tudi pred video spovednico. Najboljša se mi je zdela tista, o dveh Novogoričancih, ki sta pred leti preko meje švercali dve profesionalni dirkalni kolesi za takrat enega boljših slovenskih ko-

lesarjev. Eden od protagonistov je povedal, da sta iz garderobe pobrali pisana oblaci, ki so še najbolj spominjala na kolesarske dese, potem pa proti meji. Malo pred solskim blokom sta se ustavila v bifeju in se na stranišču zmočila po laseh in obrazu, da sta izgledala prepotena. Kljub nenavadnemu, prav nič kolesarskemu izgledu, sta prišla v Slovenijo. Vsak na biciklu za pet tisoč evrov.

Ljudje, stari in mladi, so prihajali in odhajali in vzdušje je bilo neverjetno pozitivno. Dogajanje na meji je spreminjači tudi ekipa popularne radijske oddaje Catterpillar italijanske mreže RAI. Nekaj besed o zgodovinskem dogodku je za radijske poslušalce povedal tudi goriški župan Ettore Romoli, ki se je, tako kot mnogi drugi fotografiral, z nekdanjo zapornico v rokah. Okrog osmilih zvezcer so se zbrani skupaj še zadnjič podali s prepustnicami preko meje, potem pa je slovenski policist snel zastavo z drogo in večer se je nadaljeval v sproščenem druženju. Po zaprtju video spovednice se je dogajanje prešel na trg ob meji, kjer se je EU-forija nadaljevala.

Nace Novak

ŠIRITEV SCHENGENSKEGA OBMOČJA - Danes in jutri pet uradnih »evropskih« slovesnosti

Med Slovenijo in Italijo uradno slavje jutri na Škofijah

Na vseh petih slovesnostih od Baltika do Slovenije prisotni najvišji evropski predstavniki

LJUBLJANA - Ob širitvi schengenskega območja na devet novih članic, do katere je prišlo danes ponoči minuto čez polnoč, so bile v Sloveniji in drugod po Evropi številne slovesnosti. Uradnih evropskih schengenskih praznovanj ob ukinitvi nadzora na notranjih mejah pa bo pet; prvo bo danes zjutraj na tromeji med Nemčijo, Poljsko in Češko, zadnje pa v soboto popoldne na mejnem prehodu Rabujež-Škofije na slovensko-italijanski meji.

"Evropsko" praznovanje širitev schengna se bo začelo v danes ob 9.30 na mejnem prehodu Žitava/Zittau med Nemčijo, Poljsko in Češko, nadaljevalo pa se bo popoldne ob 15.30 v pristanišču v estonski prestolnici Tallinn. Jutri dopoldne bo slovensko na mejnem prehodu Berg med Slovaško in Avstrijo (9.45) in na mejnem prehodu Hegyeshalom med Avstrijo in Madžarsko (11.15). Zadnja slovesnost bo popoldne na mejnem prehodu Škofije na meji med Slovenijo in Italijo, kjer se bo slovesnost predvidoma začela ob 15.30 (celetna pot evropskih predstavnikov s pos-

tajami na desnem grafu).

Ker bodo slovesnosti potekale dva dni, se jih bodo lahko udeležili najvišji predstavniki Evropske unije. Tako bo na vseh predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, predsedujoči EU, portugalski premier Jose Socrates ter komesar za pravosodje, svobodo in varnost Franco Frattini. Poleg njih bodo na teh praznovanjih predvidoma tudi notranji ministri novih držav članic schengna, med njimi tudi slovenski notranji minister Dragutin Mate. Slovesnosti na Škofijah se bo udeležil tudi predsednik slovenske vlade Janez Janša, medtem ko bo Italijo zastopal notranji minister Giuliano Amato.

Ob osrednjih jutrišnjih slovesnosti bo na dosedanjih mejnih prehodih med Slovenijo ter Italijo, Avstrijo oziroma Madžarsko potekale še številne druge prireditve. Večina jih je bila že v noči s četrtka na petek, ko so minuto čez polnoč odpavili mejni nadzor. Danes bo slovesnost še na mejnem prehodu Dolga vas na meji z Madžarsko, kjer bo slavnostni govornik minister za promet Radovan Žerjav.

ZGODOVINOPISJE - Revija Qualestoria

Zgodovina meje in pogled čez mejo

ISTITUTO REGIONALE PER LA STORIA DEL MOVIMENTO DI LIBERAZIONE NEL FRIULI VENEZIA GIULIA

QUALESTORIA

1

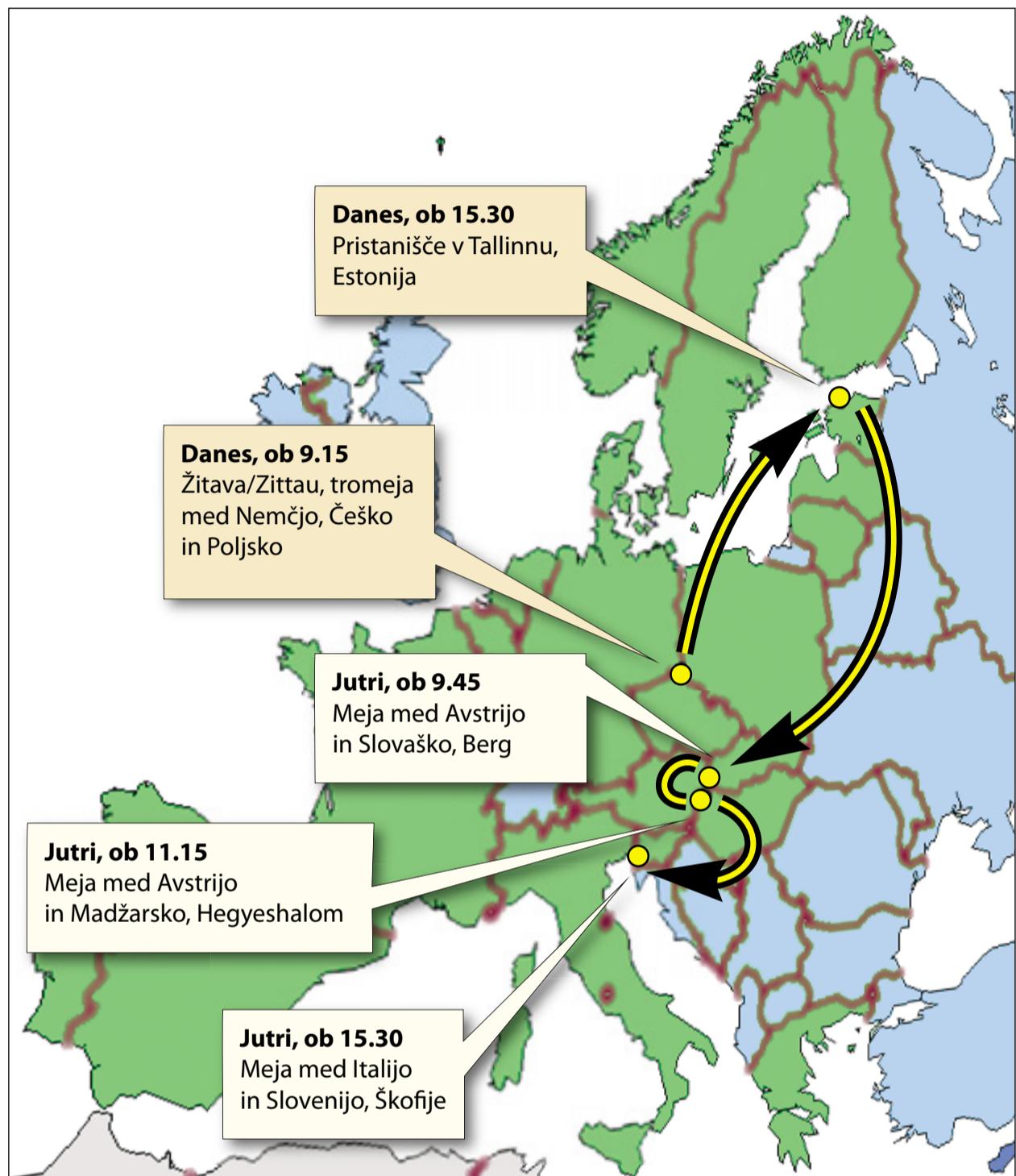
La storia al confine e oltre il confine
Uno sguardo sulla storiografia slovena

A cura di Marta Verginella

as

TRST - »Zgodovina meje in čez mejo: pogled na slovensko zgodovino-pisje.« To je naslov revije Qualestoria, ki je v celoti posvečena zgodovini in slovenskemu zgodovinopisu o mejah. Publikacijo je uredila zgodovinarka Marta Verginella, izdal pa jo je Deželni inštitut FJK za odporniško gibanje.

Urednica revije piše o mejni zgodovini med prečnimi pogledi in nesporazumi, avtorji ostalih prispevkov so Aleksej Kalc (Primer tržaške družine, ki se je izselila v Avstralijo), Vida Rožec Darovec (Prehod meje v spominu istriških žensk), Nevenka Troha (Ženske in politika: italijansko-slovensko združenje antifašističnih žena), Metka Gombič (Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor za Trst in Primorske), Marta Verginella (Slovenska narodna skupnost in mit slovenskega Trsta), Bojan Godeša (Slovenski komunisti in tržaški primer), Bojan Baskar (Sredozemske in istrske pejsaže v etničnem ključu) in Tone Ferenc (Don Brignole in njegovi obsojenici na smrt).

AVSTRIJA - Avstrijski kancler prepričan, da bo varnost še večja

Gusenbauer pozdravil širitev schengna in zavrnil pomisleke o varnosti

DUNAJ - Avstrijski kancler Alfred Gusenbauer je v sredo pozdravil širitev schengenskega območja in zavrnil pomisleke, da bi to lahko poslabšalo notranjo varnost v Avstriji. Kot je dejal za avstrijsko tiskovno agencijo APA, se bo schengenska zunanjaja meja premaknila za več sto kilometrov

proti vzhodu, kar bo za Avstrijo pomenilo "varnostno tamponsko območje", s tem pa bo Avstrija bolj varna in še bolj "osrčju Evrope". "Gre za širitev območja varnosti in stabilnosti v Evropi," je poudaril.

Na novinarsko vprašanje, zakaj Avstrijci niso tako navdušeni nad

ukinitvijo nadzora na avstrijskih mejah z vzhodnimi sosedami, je Gusenbauer ocenil, da so Avstrijci pač nagnjeni k skepticizmu. Tudi ob širiti EU leta 2004 so bili aktualni "politično motivirani scenariji katastrofe (...) danes pa je jasno, da je Avstrija od širitev EU odnesla največ med vsemi,"

je dejal avstrijski kancler in izrazil prepričanje, da so v devetih državah, ki so danes minuto čez polnoč vstopile v schengenski prostor, dobro pripravljeni.

Gusenbauer je opozoril tudi na "izjemno simboliko" odprave nadzora na mejah. "Odprte meje v svobodni Evropi, o čemer sanjam že od leta 1985," ko je bil sprejet schengenski sporazum, je poudaril avstrijski kancler. Avstrijo obkrožajo samo še države, ki so del schengenskega območja, je še dejal. (STA)

Sonce:
energija, ki je vedno bila brezmejna!

SAMO NAJBOLJŠA NEMŠKA
TEHNOLOGIJA

sonnenwerk
solarne tehnologije obnovljive energije

www.sonnenwerk.it
UL. Marin, 23 - 34070 Koprivno (GO)
Tel. +39 0481 881045

HRVAŠKO-SLOVENSKA MEJA V ISTRI - Prebivalci v notranjosti se bojijo nevšečnosti

»Schengenski režim bo pretrgal številne stike in tesno sodelovanje«

V Hrvojih v slovenski Istri skupno pokopališče tudi za prebivalce hrvaškega Kučibrega

KOPER - V teh dneh na mejnih prehodih med Slovenijo in Italijo rušijo zapornice, ki so bile več desetletij prepreka pri prehajjanju meje. Policijskega nadzora, kot smo ga bili vajeni, ne bo več. Tako na zahodni meji. Povsem drugače bo na južni meji med Slovenijo in Hrvaško. Ker bo to po 20. decembru postala zunanjna meja Evropske unije, bo nadzor na njej še bolj temeljit. Pravzaprav bodo policisti na mejnih prehodih izvajali dve vrsti kontrole, pojasnjuje Danimir Rebec s Policijske uprave Koper.

MIRO KOCJANČIČ

»Temeljna mejna kontrola pomeni samo ugotavljanje identitete in pristnosti listine državljanov Evropske unije. Temeljita kontrola pa bo za državljane tretjih držav poleg kontrole dokumentov pomenila tudi preverjanje, ali je ta oseba v schengenskem informacijskem sistemu, preverjanje namena po-

li le na mejnih prehodih, ampak na vsej mejni črti. Že do sedaj so spoznali veliko domačinov, zato z njimi dobro sodelujejo. Vzdolž slovenske hrvaške meje v Istri so morali prekiniti vse komunikacijske poti, po katerih je bil možen prehod z vozili mimo urednih mejnih prehodov. Ponekod so ceste fizično zaprli, na sedmih mestih pa postavili zapornico. Odprl jo bo poseben ključ, do katerega imajo pravico le redki Slovenci. »To so lastniki maloobmejnih prepušnic, ki imajo tudi kmetijski vložek oz. izkažejo, da hodijo po tej poti v službo, na šolanje«, pojasnjuje Liličana Kozlovčič Korenika načelnica Upravnega enote Koper, kjer so prav v minulih dneh začeli deliti ključe upravičencem. Mi te zapornice nismo želeli, želeli smo prav mejni prehod za vse ljudi, ki hodijo iz Slovenije na Hrvaško in obratno večkrat dnevno zaradi številnih drugih razlogov. To so obiski sorodnikov, prijateljev, obiski skupnega pokopališča v Hrvojih, kjer so pokopani tudi pokojni iz Kučibrega. Ta cesta je pomembna prometna žila, ki je od nekdaj povezovala kraje med Umagom in Trstom, opisuje povezanost krajev v Istri predsednik Krajevne skupnosti Gradin Miro Kocjančič.

Ivana Bembič iz Hrvojev, kraja, ki je od Hrvaške oddaljen nekaj korakov nad zapornico ni navdušena »Jaz sem tukaj cele dneve sama, sin in snaha sta v službi, zato bi rada imela kaj družbe.

tovanja, ali ima ta oseba pri sebi dovolj finančnih sredstev in še druge preverbe tudi glede vozila. Seveda pa je mogoče takšno temeljito kontrolo izvesti tudi pri državljanih Evropske unije, če obstaja sum, da se nekdo ukvarja z nezakonito dejavnostjo. T.i. schengenski informacijski sistem so na mejnih prehodih s Hrvaško že uvedli. Na dveh večjih v slovenski Istri - to je na Dragonji in Sečovljah - pa zaradi vseh teh postopkov policisti ne pričakujejo večjih gneč, saj statistika pravi, da mejo tam prehajajo večinoma turisti iz Evropske unije. Poletni zastoji vseeno bodo in krajani Dragonje, Sečovelj ter bližnjih krajev so si zato zelo želeli poseben pas, ki bi jim omogočil hitrejši prehod meje.

Simona Ternovsek Jugovac je pred kratkim na eni od okroglih miz o tem, kako »živeti s schengnom« opozorila, da odhaja vsak dan na delo na Hrvaško. Boji se, da bo poleti namesto ene ure in pol na meji zdaj čakala tudi do tri ure. »Želegli smo poseben pas za nas,« pravi. Policisti takšnim željam ne morejo ustreči, saj, kot pravi Roman Čoh, komandir postaje mejne policije Sečovlje, »schengenski pravni red in zakonik tega ne omogočata«. Bodo pa za večjo in boljšo pretočnost ter hitrejši nadzor skrbeli policijske okrepitev. Policisti, ki na meji med Italijo in Slovenijo ne bodo več potrelni, bodo prišli na južno mejo. A svojega dela ne bodo opravljala.

Tjaša Škamperle, Radio Koper

V Istri so mnoge poti zaprli, na sedmih mestih pa so postavili zapornice, ki jih odpira poseben ključ, do katerega pa imajo pravico le redki

AVSTRIJA - SLOVENIJA - Uradna slovesnost danes pri predoru Karavanke Za koroške Slovence padec meje posebnega pomena

CELOVEC - Z dviganjem zapornic na mejnih prehodih navzdolž avstrijsko-slovenske meje na Koroškem je ob polnoči dokončno padla meja med sosednjima državama. Zgodovinski dogodek so tik pred polnočjo in oziroma minuto čez polnoč simbolično obeležili s slovesnostmi ob koroško-slovenski meji na mejnih prehodih Karavanke (Hrušica), na Ljubelju, na mejnem prehodu Grablje in na Holmu, osrednja uradna prireditev ob padcu meje med Avstrijo in Slovenijo pa je na sporedu danes dopoldne na slovenski strani cestnega predora Karavanke, katere se bosta udeležila zunanjia ministrica Ursula Plassnik in njen slovenski kolega Dimitrij Rupel.

Odstranitev fizičnih meja in vstop Slovenije v brezmejni schengenski prostor pa odločno pozdravljajo tudi koroški Slovenci. Tako je Narodni svet v izjavi za javnost napisal, da pomeni padec schengenske meje to, da bo - prvič po letu 1918 - ves slovenski naselitveni prostor združen v skupnem brezmejnem območju. Odstranitev schengenske meje med Avstrijo in Slovenijo je zato za koroške Slovence »prav posebnega pomena«.

»Pričakujemo, da bojo znali ljudje in predvsem politiki tu in onstran v bodoče nevidne meje poštene in v smislu dobrega sosedstva koristiti vse nove možnosti. K temu spada tudi odpravljanje še vedno obstoječih meja v glavah marsikaterga koroškega politika, saj te meje bremeni plodno čezmejno sodelovanje in Koroški povzročajo škodo,« še podpira NSKS. Obenem poleg ZSO-ja druga krovna politična organizacija koroških Slovencev zahteva tudi, da se takoj uresničijo razsodbe Ustavnega sodišča v zvezi z dvojezično topografijo, »ne samo po črki, temveč tudi po duhu.« »Zahtevamo, naj se takoj konča preziranje slovenščine kot uradnega jezika, ki je še vedno prisotno v marsikaterih koroških uradih. Ravno ob priliku odprtja brezmejnega prostora med Avstrijo in Slovenijo ter ob bližnjem predsedovanju Slovenije Evropski uniji pričakujemo konec večletne blokade manjšinske politike in Avstriji ter da bo k temu svoje prispevala tudi Slovenija.«

V tem smislu - tako NSKS v izjavi - »prisrčno čestitamo Republiki

Sloveniji ob vstopu v brezmejni evropski prostor, prav tako Republiki Avstriji, ki je končno spet res v osrčju Evrope in končno čestitamo tudi vsem koroškim Slovencem, da smo pričakali poenotenje vseh Slovencev v evropskem duhu.«

Na mejnem prehodu Holmc pri Pliberku so vstop Slovenije v schengenski prostor praznovali že kratko pred polnočjo s skupnim praznovanjem. Pozdravili so odprto mejo s kulturnim sporedom, ob polnoči pa so župani in predstavniki policije svečano podpisali listino. »Čeprav je bilo sodelovanje že doslej zelo dobro, bosta stopili s padcem še zadnje meje slovenska in avstrijska Koroška vše intenzivnejše sodelovanje,« je bila prepričana Greta Jukič, ki je bila odgovorna za svečanost na Holmu. Na mejnem prehodu Grablje je bil opolnoco med slavnostnimi govorci evropski poslanec iz Slovenije Michael Brejc, kjer sta se srečala tudi župana Prevajl Matic Tasič in Pliberka Stefan Visotschnig. Na Karavankah so se opolnoco udeležili slovesnosti župani občin Jesenice in Šentjakoba v Rožu, navzoča pa sta bila tudi poslanca Evropskega parlamenta Wolfgang Bulmer (socialdemokratska stranka) in Hubert Pirker (ljudska stranka).

Novo dinamiko za staro sosedstvo je napovedal tudi nekdanji koroški deželnji glavar Christof Zernatto

Ivan Lukanc

Ursula Plassnik in Dimitrij Rupel bosta danes na slovesnosti na prehodu Karavanke

ŽARIŠČE

V središču ljubezni je svoboda

P. MIRKO PELICON

Pomembno se mi zdi poudariti, da je v središču ljubezni svoboda, saj je svoboda utričajoče srce ljubezni. V vseh preteklih stoletjih je bila svoboda najgloblja težnja človeških bitij. Svoboda nasprotuje oblasti, lahko pa ljubi. Podobno velja za avtoriteto. Ko se pretvarja, da ljubi, je naravnost odvratna, če pa resnično ljubi, nima oblasti, ker je svobodna. Razpravljalati o svobodi ni enostavno, saj je nekaj prvinskega, v svoji človečnosti pa tudi zelo zapletenega.

Berdjajev se je sredi norosti 20. stoletja obrnil do človeka z vzklikom: »Svobodo sem ljubil bolj kot vse ostalo. Iz nje sem izšel. Moja mati je. Zame je svoboda prvinska bit.« Zelo mi je všeč dejstvo, da je za Berdjajeva svoboda prvinska, da je torej na začetku, pred vsem ostalim. To pomeni, da ne gre za osvoboditev, za doseganje cilja, osvobojenosti. Nasprotno. Osvoboditev je izpolnitve nečesa, kar je že položeno v človeka. Ta nekaj je svoboda, ki presega vsakršno misel. Za Berdjajeva je mati, ki rojeva otroka. Takole je še zapisal: »V svojem življenju sem marsik pridobil, svobode pa nisem pridobil, bila mi je prirojena, bila je pogoj mojega življenja.«

Z Nietzschejem in Dostojevskim se je zavest o svobodi dejansko še poglobila, saj se je z ravnim psihe spustila še globlje, med temelje. V Berdjajevu svoboda biti dobiva celo čustven in telesni značaj,

je mati, izvor, matica vsakršnega izkustva, vsakršnega razvoja življenja, je ženska. »Vse svoje izjave sem oblikoval povsem samostojno, navdihovala jih je moja svoboda.«

Dejansko je svoboda izkustvo, saj je sami ne domišljamo, temveč nas objema ali celo zagrabi. In težko je o njej govoriti, če ne uporabljamo svobodne, lahko bi rekel drzno pesniške, božanske, skrivnostno grozljive besede.

Božič je svobodna beseda, ki jo je Bog izrekel v zgodovini, je njegova poezija v življenju vsakega človeka.

Iz svobode se rojeva upanje, z upanjem pa raste človekova ustvarjalnost. Danes imamo vsega dovolj, pa nismo preveč srečni, saj se človekova svoboda, ljubezen, upanje, duhovna ustvarjalnost ne morejo najti drugje kot v samem človeku.

Jasli z Detetom govorijo zelo jasno.

Smisel življenja je tesno povezan s človekovim duševnim in duhovnim zorenjem. To zorenje pa je krhko. Dovolj je čisto malo - ali pa veliko, odvisno pač od posameznikovega duševnega ravnovesja, - in že zavremo globoko slast bivanja ter se pogreznemo v agonijo grenačke notranje praznine. Človek lahko stavi vse svoje upe na tehnologijo in razvoj, pri tem pa lahko obide samega sebe in se znajde kot okostnjak, brez mesa. Vse po zaslugu lastne svobode.

Upanja ni mogoče zapoveda-

ti, vendar obstaja. Ljubezen, ki preveva vsakdan mnogih ljudi, ki v tišini izpolnjujejo svoje življenje ter prenašajo svoje trpljenje, bogati življenje mnogih z upanjem v prihodnja obzorja. Brez upanja ni rasti. Mlad človek, ki zase ne vidi prihodnosti (tudi zaradi nesrečnih družbenih razmer), nima notranjega zagona, ki bi ga pripravil do tega, da za kako stvar zastavi svoje življenje. Follereau je nekoč izjavil, da pravo zlo na svetu nista lakota in revščina, temveč tisto blagostanje, ki usužnjuje duha.

Trenutno živim z reveži v Tridentu. V družbi, kakršna je naša, ni mogoče načrtovati rasti in razvoja brez upoštevanja revežev. Oni nam postavljajo vprašanja o življenju, o naši sposobnosti, da zadostimo nujnemu temeljnemu potrebam, o resničnih merilih, ki naj veljajo v družbi, zazrti v uspešno prihodnost.

V zgodovini je bilo preveč ideoloških utvar. Za sabo so pustile veliko praznino. Norec v filmu Tarkovskega Nostalgija pravi, da je treba že enkrat nehati z razlikovanjem med zdravimi in bolnimi ter da se morajo bolni in zdravi pomenušati. Ob takih trditvah bi lahko pomisili, da smo nori (reveži) vsi. Da prihaja upanje od ljubezni, ki poklekne, roti, prosi. Človek je njen največja ikona.

Božič nam postavlja vprašanja. Postavlja nam jih tudi Nietzsche s svojo praznino.

PISMA UREDNIŠTVU

S tako dvojezično osebno izkaznico ne moremo biti zadovoljni

Obiskala sem občinsko izpostavo v ulici Giotto 2 in uslužbenko vprašala, naj mi pokaže novo dvojezično izkaznico: modrikasta barva jo loči od enojezične italijanske, slovensko besedilo je glede na italijansko natisnjeno z manjšimi črkami, besedama comune di ... občina ... sledi samo italijansko ime za naše mesto, tudi naslov bivališča je samo v italijsčini in kar se tiče pokladi so prevedli le določeno število dejavnosti. Z razočaranostjo in žalostjo v srcu sem uslužbenki vrnila dokument, rekoč: »S tako dvojezično izkaznico nismo kaj biti zadovoljni.«

Odsla sem nato v ulico Genova 6, kjer so na razpolago elektronske dvojezične osebne izkaznice, tudi na teh ni ne duha ne sluha o našem Trstu.

Napotila sem se v ulico San Francesco in si v Narodni in študijski knjižnici prebrala v prvi decembrski številki Mladine članek Poljanke Dolhar, ki med drugim govorji o dvojezičnih izkaznicah, ki jih že davno uživajo predniki nemške narodnosti v Italiji.

Pot me je nato vodila v zgornje nadstropje, kjer ima sedež SKGZ in na moje vprašanje, kako bomo postopali, da dvojezične izkaznice dobijo neoprečno obliko, dobila odgovor, da je pač tako, ker tako je bilo od samega začetka uveljavljanja dvojezičnosti v okoliških občinah.

Res je, moji rojaki na Krasu in Brezgu že davno imajo dvojezične osebne izkaznice, sama pa je nisem nikoli imela, ker živim v občini Trst. Pri nas Slovenc ev enostavno »ni bilok z razliko od sedanjih občin, kjer »so bili, vendar kot drugorazredni državljanji.«

Potrebno je, da se naši voditelji ponovno zbereo, razčistijo pojme, kakšna mora biti v napredni družbi NEOPREČNA DVOJEZIČNA IZKAZNICA tako papirnata kot elektronska ter se nato ponovno sestati z italijanskimi oblastmi in popraviti greh, v katerem je naša

skupnost živila od leta 1945.

»Vsaka meja, ki pada, roditi nova upanja«.... tudi upanje, da bomo v novo leto stopili z novo dvojezično osebno izkaznico, s katero se ne bomo čutili drugozadne državljane italijanske republike, ampak bomo enakopravni člani napredne skupnosti, ki se razvija v združeni Evropi, tudi kot zgled in upanje za vse zatirane narode na svetu.

S spoštovanjem

Katja Kuder

Popravek 1

Ker se mi je med pretipkovanjem v moje zadnje tiskovno sporočilo vrinila neljuba vsebinska napaka, vas prosim, da objavite sledeči popravek.

Ne sam gorški, pač pa so vsi župani občin v tržaški in goriški pokrajini, ki so spadale v Kraško gorsko skupnost, izrazili svoje nasprotovanje predlogu o ASTER, ker so podpirali ponovno ustanovitev KGS.

Nobenega spora med župani, torej, pač pa skupno hotenie, ki je - če je politična volja - tudi sedaj uresničljivo, saj državni zakon usodo gorskih skupnosti prepušča deželam in naša je za to povsem pristojna.

Dr. Bruna Zorzini, deželna svetovalka SIK

Popravek 2

V včerajšnji glosi Jožeta Pirjevca je v zadnjem odstavku tiskarski skrat Jugoslavijo zamenjal z Italijo. V stavku... Manjka vsakršna omemba fašizma v času med vojnoma in italijanskega napada na Italijo leta 1941 bi moralno namesto ...napada na Italijo pisati...napada na Jugoslavijo.

KOROŠKA - Podelitev deželnih kulturnih nagrad

Protest Ellen Pfleger proti deželnemu glavarju Haiderju

Ellen Pfleger (desno) je protestirala proti temu, da bi bil Michael Weger (levo) govornik na podelitvi posmrtnne deželne kulturne nagrade njenemu pokojnemu možu Dietmarju

CELOVEC - Podelitev kulturnih nagrad dežele Koroške za leto 2007 je bila vse prej kot slovesna: svečanost v prostorih Cazinoja v Vrbi ob Vrbskem jezeru se je končala z demonstrativnim protestom proti deželnemu glavarju Haiderju. Čeprav je žena umrela intendant mestnega gledališča Celovec Dietmarja Pfleger, Ellen Pfleger zelela, da bi ugledni koroški kulturni publicist Bertram Karl Steiner spregovoril pri posmrtni počastitvi njenega moža, Haider tega - s sklicevanjem na uradni postopek v preteklosti - ni dovolil.

Ko je član strokovnega sveta Michael Weger pri predaji deželnih kulturnih nagrad začel govor za posmrtno počastitev, je Ellen Pfleger kratkomalo stopila na oder in izrazila svoj protest s tem, da je prekinila govornika in navzočemu deželnemu glavarju, ki je sedel v prvi vrsti, povedala v obraz, da pomeni prepoved govornika, ki ga je izbrala, nadaljnjo ponižujočo poteko. Hkrati je poudarila, da vedenje deželnega glavarja potrebuje vse tisto, proti čemur se je njen

mož Dietmar Pfleger boril skozi zadnjih 15 let. Nato je zapustila dvorano.

Nastop in jasne besede vdove na grajenca so številni navzoči prijatelji in privrženci rajnega intendant spremljali z bučnim aplavzom, že pred začetkom slovesnosti pa so izrazili svoj protest proti samovoljnemu postopanju Haiderja s tem, da so v dvorano Cazinoja prišli z oranžnimi šali, torej šali z barvo Haiderjeve nove stranke BZÖ (Zavezništvo za prihodnost Avstrije). Nadalje so obiskovalcem stisnili v roko resolucijo, v kateri so izrazili svoj protest proti ponižujočemu načinu zavračanja želje družine po govorniku na podelitvi nagrade. Ob tem so Haiderju in BZÖ očitali, da odkrito zlorabljal celo podelitev deželnih nagrad za »lastno strankarsko politično propagando in subvenzioniranje samih sebe«.

Da prieditev ne bo potekala, kot so si to zamislili v protokolarnem oddelu deželnega glavarja, so nazale tudi že zahvale nagrajencev, ki so dobili pospeševalne nagrade. Tako je nagrajenka

Rezka Kanzian, navezujoč se na svojo dvojezično pesniško zbirko, za katero je sprejela nagrado za literaturo, odkrito opozorila, da ima Haider očitno problem z dvojezičnostjo in pri tem tematizirala vprašanje topografskih napisov, nagrajenka Tina Bahovec pa se je za nagrado zahvalila kratko in jedrnato v treh jezikih: »Hvala lepa, Danke, grazie!«

Haider je na demonstrativni protest omenjenih nagrajen, še posebej pa vdove letosnjega deželnega nagrajencev, odgovoril v starem slogu, ki je le še potrdil njegov očitno moten odnos do kulture in kritikov kulturne politike na Koroškem. Protestnike je odpravil z nekaj besedami, nato pa na dolgo in široko hvalil svojo kulturno politiko....

V protest proti Haiderju pa sta se tokrat vključila tudi vplivna koroška dnevnišča Kleine Zeitung in Kärntner Tageszeitung. Oba sta objavila prepovedani govor, ki ga je kulturni publicist Bertram Karl Steiner že nekaj dni pred slovesnostjo napisal kot lavdator.

Ivan Lukanc

KULINARIČNI KOTIČEK

Božična orada v alu foliji

In že je tu božič. Še včeraj sem vam posredoval nekaj receptov za vroče poletne dneve, sedaj, ko je marsikatere kraje v naši neposredni bližini že pobel sneg, pa bi nam najbolj prijala topla minaštra. A kaj hočemo, vsak letni čas ima svoje značilnosti in svoje čare. Božič je tudi za agnostike poseben dan, če že ne zaradi drugega, pa zaradi veselja otrok, ki nestreno čakajo na to, kar jim bo božiček prinesel pod drevese. Tako danes, kot včasih, je bila večerja na božični predvečer še posebno slavnostna. Tradicija televa, da mora biti glavna jed na predvečeriba in to tradicijo bom torej spoštoval tudi jaz.

Ja, riba, lahko je reči riba, a kaj ko je receptov milijon... Najbolje bo, da povem, kako bom sam pripravil ribo za božični predvečer. V ribarnici sem že naročil primerno orado, upajmo, da bodo vremenske razmere take, da se bodo ribiči lahko podali na morje, če pa ne ni hudega, saj so ribarnice prepolne rib iz ribogojnic. Seveda niso tako okusne, a se bo treba spriznati s tem dejstvom.

Predimo torej k stvari: pripravili bomo orado na način, ki je povsem nezahteven in je primeren tudi za tiste kuharice (in kuharje), ki se te plemenite umetnosti komaj učijo.

Potrebujemo: orado, po možnosti 1200-1300 gr (taka bo dovolj za 5-6 ljudi), 400 gr velikih vongol (veraci), 400 gr pedočev, 200 gr narezane paradižnika, 10 škampov, sesekljano šalotko ali manjšo čebulo, žlico timijana, žli-

čade, se lahko odločite za nekaj manjših, v tem primeru seveda se stavine porazdelite v več aluminijskih vreč.

Vesele praznike in... dober tek!

Ivan Fischer

TIPIČNI PROIZVODI - Pridelovalci so se včeraj predstavili v Expo Mitteschool

Kraški pršut kandidat za zaščiteno oznako porekla

Sestavljen pravilnik, na osnovi katerega bi prišli do dvojezičnega poimenovanja

TRST - Na seznam kmetijskih in živilskih izdelkov z zaščiteno označbo porekla se bo v prihodnje verjetno uvrstil tudi Kraški pršut s tržaškega in goriškega Krasa. To so sporočili na včerajšnjem odlično obiskanem srečanju z novinarji, ki so ga udeležili tudi okoliški pridelovalci pršuta in predstavniki oblasti. Prav slednji bodo morali poskrbeti za promocijo skrbno sestavljenega pravilnika, v katerem so utemeljene vse zahteve za pridobitev prestižne oznake DOP - Denominazione di Origine Protetta (izdelek z zaščiteno označbo porekla).

Crudo del Carso - Kraški pršut bo prva dvojezična oznaka v Italiji, in sicer za živilo, ki je pridelano izključno na našem območju. Dimitri Žbogar, predsednik promocijskega odbora, v katerem je združenih deset izključno slovenskih pridelovalcev pršuta, je na včerajšnji predaji pravilnika deželnemu odborniku za kmetijske dobrine Enzu Marsiliu, ki se - mimogrede - ni mogel osebno udeležiti dogodka, pojasnil celoten postopek za pridobitev statusa izdelka z zaščiteno označbo porekla. Kot je pojasnil, so pobudniki pod okriljem tržaške in goriške trgovinske zbornice prošnjo za pridobitev zaščitene označbe porekla in zaščitenega geografskega poimenovanja vložili na pristojno ministrstvo za kmetijstvo, ki bo presojalo o upravnosti do tega naziva. Postopek naj bi trajal približno dve leti, nakar bo prošnja romala v Bruselj, ki vsako leto na omenjeno listo uvršča nove izdelke. Žbogar je še povedal, da bi s tem postopkom radi prispevali k večji prepoznavnosti tradicije naših krajev in k ovrednotenju dela naših kmetovalcev. V obsežnem pravilniku je posebno poglavje namenjeno tudi značilnostim, ki jih ima na naših krajinah pridelan pršut. Tega namreč odlikuje dolg čas sušenja oz. zorenja (najmanj 18 mesecev), prasiči, ki imajo ob zakolu najmanj 12 mesecev in tehtajo 180 - 220 kg, so gojeni in vzrejeni na Krasu, tu so tudi klavnice, proces sušenja pa je zelo naraven, saj kmetje pršut sušijo na svežem zraku. Kakovost izdelka se meri tudi na osnovi vsebnosti vlage, proteinov, pri pridelavi pršuta pa kmetje, kot je še pojasnil Žbogar, sledijo tradiciji, saj za njegovo zorenje uporabljajo sol, česen, rožmarin in lovor.

V verodostojni in obsežni dokumentaciji so pobudniki tega postopka upoštevali vse kemijske in senzorične parametre, postopek pridelave in hran-

Pridelovalci kraškega pršuta, ki so se včeraj predstavili v Expo Mitteschoolu

KROMA

njenja pršuta. Da je v naših krajih pridelan pršut zares izjemni, so potrdili predsednik Trgovinske zbornice Antonio Paoletti, zgoriški župan Mirko Sardoč in tržaški župan Roberto Dipiazza. Paoletti je denimo povedal, da bi v primeru odobritve prošnje za pridobitev oznake z zaščiteno označbo porekla Kraški pršut delal družbo še drugim pridelkom iz dežele FJK, ki so že vpisani na seznam kmetijskih in živilskih izdelkov EU z zaščiteno označbo porekla. Na tem seznamu se zaenkrat nahajajo olje, pršut San Daniele in sir Montasio, v Bruslju pa na odobritev za vpis v register čaka še nekaj vlog iz Furlanije-Julijskih krajine, npr. za pinco, potico, fave in med.

Na včerajšnji predstavitev so svoje pršute predstavljali naslednji kmetovalci oziroma pridelovalci: Gruden - Žbogar, Fabec, Škerlj, Milič, Pernarcich, Ferfolja in Kraška kmetija Bajta. V odboru, ki promovira to pobočno, sta še kmetovalca Tavčar in Radetič.

Oznako in evropsko nalepko za izjemni pršut bodo naši pridelovalci v primeru pozitivnega odgovora smeli uporabljati čez kakih pet let. To je namreč čas, ki je potreben za preučitev in odobritev poslane dokumentacije, s katero bo proizvajalcem morda uspelo začiščiti tehološki postopek, ki v posebnih klimatskih razmerah omogoča proizvodnjo Kraškega pršuta posebne kakovosti. (sc)

DELO - Po Istatu v tretjem četrletju Stopnja brezposelnosti v FJK padla pod 3 odstotke

Cosolini opozoril na živahno rast zaposlovanja žensk

TRST - Po Istatovih podatkih za letošnje tretje četrletje se je v Furlaniji-Julijski krajini povečala zaposlenost, stopnja brezposelnosti pa je padla pod tri odstotke. Ponudba delovnih mest se je v omenjenem obdobju glede na enako lansko četrletje povečala za 1,2 odstotka (+6000 delovnih mest), rast števila zaposlenih pa je bila 3-odstotna v primerjavi z enakim lanskim četrletjem (+15.000) in 1,4-odstotna v primerjavi z letošnjim drugim četrletjem. Stopnja rasti zaposlenosti v Furlaniji-Julijski krajini je sicer najvišja med deželjimi severovzhodne Italije (Veneto +1,1%, Emilia-Romagna +2,7%, Tridentinska-Južna Tirolska +2,2%) in tudi vse severne Italije, kjer se je zaposlenost zvišala za 1,3 odstotka.

Registriranih iskalcev dela je bilo v tretjem četrletju v FJK okrog 15 tisoč, medtem ko jih je bilo v enakem lanskem četrletju 24 tisoč. Število moških iskalcev dela se je znižalo od 10 tisoč na sedem tisoč, medtem ko je bil pri ženskem

skah upad od 15 tisoč na 9 tisoč.

Stopnja zaposlenosti se je zvišala za 2,5 odstotka in se povzpela na 66,4 odstotka, pri čemer je bila pri moških 76,3-odstotna, pri ženskah pa 56,2-odstotna. Stopnja brezposelnosti pa se je v obravnavanem četrletju glede na enako lansko četrletje znižala od 4,5 na 2,8 odstotka, kar je polovico manj od povprečne stopnje brezposelnosti v državi, ki znaša 5,6 odstotka.

Rast zaposlenosti je največja v storitvenih dejavnostih, v kmetijstvu in trgovini je stabilna, medtem ko je prišlo do zmernega osipa delovnih mest v industriji, z izjemo gradbenega sektorja, kjer se je zaposlenost povečala za okrog dva tisoč enot.

Deželni odbornik za delo Roberto Cosolini je podatke komentiral z velikim zadovoljstvom, med drugim pa je opozoril, da iz analize zaposlenosti po spolu izhaja, da je prav ženska komponenta pravi motor živahne rasti zaposlenosti v Furlaniji-Julijski krajini.

RONKE - Predsednik Giorgio Brandolin orisal obračun deželnega letališča FJK

Cilj je milijon potnikov

Med novostmi je predsednik letališke družbe navedel uvedbo štirijezičnih napisov v prostorih letališča

RONKE - Deželno letališče FJK v Ronkah bo do konca letosnjega leta po predvidevanjih predsednika letališke družbe Aeroporto FVG Spa Giorgia Brandolina prišlo do 720 ali celo 730 tisoč potnikov, kar je razmeroma dober rezultat, saj potniški promet v zadnjih dveh letih raste s približno 10-odstotno stopnjo. Kot smo na našem dnevniku poročali, so na letališču že pred kakim mesecem dosegli številko 700 tisoč potnikov in nagrajili mlado Slovenko iz Postojne, ki je potovala v London in bila srečna sedemstotisoča potnika.

Večina, skoraj dve tretjini potnikov se letališča poslužuje za poslovna oziroma službena potovanja, v prvi vrsti v Rim in Milan, tretjo tretjino prometa pa ustvarijo potniki na čarterskih in nizkocenovnih letih. Rast prometa pa ni povzročilo povečanje števila letov, ampak večja zasedenost kabin, še posebno na poletih za Rim in Milan. Vendar pa te, čeprav rastoče številke po Brandoliniovi oceni še vedno ne zadostujejo, saj je cilj doseči milijon potnikov letno, kar bi letališču zagotovilo ustrezno kritično maso in z njim ekonomičnost in dohodkovnost upravljanja. Razvojni pospešek bo letališče, na katerem so od včeraj postavljeni štiri jezični napis - poleg italijanščine in angleščine tudi v slovenščini in hrvaščini - dobito z razširjivo svojega uporabniškega bazena, tako v FJK kot v sosednjih regijah, povrhu pa v ta namen potrebuje strateškega part-

nerja, ki bo zagotovil dodaten kapital in sinergije, je prepričan Brandolin. Ob tem predsednik letališča nameruje, da bi lahko 49-odstotni lastniški delež Dežele FJK prevzel holding Friulia, izključuje pa, da bi partner lahko postala beneška letališča družba Save. Ta namreč zahteva 51-odstotni delež v družbi Aeroporto FVG, kar v Ronkah izključujejo, povrhu pa Save že kotira na borsni, kar bi operacijo z Ronkami tudi tehnično zapletlo.

Kar zadeva novosti za prihodnje leto, sta Brandolin in odgovoren za komercialno poslovanje letališča Andrea Sarto na predprazničnem srečanju z novinarji poleg že omenjene novosti štirijezičnih indikacij napovedala jutrišnje odprtje nove čakalnice za VIP potnike, medtem ko je za 17. maj že sklenjen dogovor za uvedbo nove letalske povezave s Kobenhavnom. Enkrat tedensko zvezko z dansko prestolnico bo vzdrževala danska letalska družba Sterling, njena uvedba pa bo prva izmed tistih, ki sta jih navedla deželni odbornik za turizem Enrico Bertossi in direktor deželne agencije za turizem Turismo FVG Joseph Ejarque v funkciji krepitve letalskih prihodov turistov iz različnih evropskih držav v našo deželo.

Brandolin je potrdil stike za morebitno uporabo letališča za potrebe slovenskega predsedovanja EU, glede struktur pa je povedal, da bodo v dveh mesecih prenovili območje potniških odhodov. (vb)

Predsednik letališke družbe Giorgio Brandolin

Evropska centralna banka

20. decembra 2007

valute	evro	
	povprečni tečaj	20.12 19.12
ameriški dolar	1,4349	1,4385
japonski jen	162,30	162,54
kitajski juan	10,5744	10,6115
russki rubel	35,5350	35,5700
danska krona	7,4620	7,4614
britanski funt	0,72150	0,71750
švedska krona	9,4610	9,4754
norveška krona	8,0300	8,0385
češka koruna	26,372	26,300
švicarski frank	1,6603	1,6600
estonska koruna	15,6466	15,6466
madžarski forint	253,98	253,89
poljski zlot	3,6198	3,6148
kanadski dolar	1,4338	1,4461
avstralski dolar	1,6720	1,6724
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,5190	3,5355
slovaška koruna	33,624	33,661
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6969	0,6966
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska koruna	91,68	91,21
turška lira	1,7152	1,7146
hrvaška kuna	7,3020	7,3020

Zadružna Kraška banka

20. decembra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4546	1,4248
britanski funt	0,7290	0,7122
švicarski frank	1,6832	1,6422
japonski jen	166,6035	158,4765
švedska krona	9,6917	9,2282
avstralski dolar	1,7125	1,6402
kanadski dolar	1,4676	1,4117
danska krona	7,6046	7,3181
norveška krona	8,2394	7,8375
madžarski forint	260,2372	247,5427
češka koruna	26,9575	25,6425
slovaška koruna	34,5025	32,8194
hrvaška kuna	7,4845	7,1194

Banca di Cividale

20. decembra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4676	1,4100
britanski funt	0,7320	0,7032
danska krona	7,6106	7,3121
kanadski dolar	1,4787	1,4207
japonski jen	165,93	159,43
švicarski frank	1,6932	1,6268
norveška krona	8,1911	7,8698
švedska krona	9,6622	9,2833
avstralski dolar	1,7059	

OBČINSKI SVET - Na torkovi izredni seji

Končno odobren načrt za antene za mobilno telefonijo

V prihodnosti predvidena vrsta zaščitenih območij - V Trstu je že 196 anten

Antene za mobilno telefonijo bodo lahko upravitelji v prihodnosti postavljali izključno na javnih območjih. Izjema bo le v primeru, da ustrezna javnega terena ni na razpolago. Obenem se bodo morali držati nekaterih pravil in še zlasti tistega, da morajo biti antene oddaljene vsaj 50 metrov od zaščitenih območij. Slednja so navedena na posebnem seznamu, ki ščiti v tem smislu šole, domove za ostarele, bolnišnice in tako naprej. Škoda le, da bo to veljalo le za bodoče antene in ne za pretvorilne, ki že obstajajo ali za gradnjo katerih je že stekel postopek. Veljalo pa bo v prihodnosti za vse antene (in torej tudi za že obstoječe), ki jih bo treba posodabljati ali nadomestiti s tehnološko bolj razvitim: za nove oz. posodobljene pretvornike bo treba namreč dobiti drugo mesto, seveda na v načrtu predvidenih območij.

To so glavne točke občinskega načrta za antene za mobilno telefonijo, ki ga je občinski svet odobril v sredo zvečer. Načrt je bil sprejet z glasovi desnosredinske večine in Demokratske stranke. Občinski svetnik Zelenih Alfredo Racovelli je glasoval proti, medtem ko so svetniki SKP Iztok Furlanič, Občanov za Trst Roberto Decarli in Liste Rovis Emiliano Edera vzdržali. Si-

cer je bil Furlanič napovedal nasproten glas. Toda skupščina je sprejela popravek svetnika DS Alessandra Minisinija, ki je bil v bistvu enak njegovemu in ki je v občinski načrt vnesel pomembno spremembo, in sicer da bodo za postavitev anten »preferenčna območja izključno javna območja«. To pomeni, da ne bo več »tekmovanje med zasebniki, ki za anteno na lastem terenu vnovčijo čedno najemnino. Denar (20 do 30 tisoč evrov letno) bo po novem prejemala občinska uprava, ki ga bo nato vlagala v analize elektromagnetskega sevanja.

Razloge za pozitiven glas DS je predstavil včeraj popoldne svetnik stranke Fabio Omero. Leva sredina dela namreč na tem načrtu že od leta 2003. Zdaj je končno načrt na dlani, pa čeprav je do tega prišlo v veliki zamudi, saj je na Tržaškem že 196 anten. Toda storjen je bil pomemben korak, ki bo postopoma izrinil antene z nedovoljenih območij (na osnovi njihovega posodabljanja). Obenem je občinski svet sprejel popravek DS, je dodal, ki predvideva takojšnjo prenestitev 5 anten, ki ne spoštujejo zakonodaje. To so tiste v Ul. Lazzaretto vecchio, v Ul. Sarra Davis, v Ul. Masaccio (Podlonjer), na Trgu Belvedere in v Narodni ulici na Općinah.

A.G.

V Trstu je postavljen že veliko anten

KROMA

ŠKEDENJ - Predstavila sta ga odbornika Bandelli in Tononi

Načrt za obnovo bivše kinodvorane

Dela naj bi se začela aprila - Naložba 300 tisoč evrov

Občinska uprava bo obnovila nekdanjo kinodvorano-gledališče v Škedenju, ki je bilo več let prepričeno samo sebi. Projekt naj bi dali v zakup v roku 3 mesecev in naj bi se torej aprila začela dela, ki bodo dala nov videz strukturi v Ul. Soncini. Načrt, ki predvideva skupno naložbo 300.000 evrov, sta predstavila včeraj pristojna občinska odbornika Franco Bandelli in Piero Tononi. Na površini okrog 2 tisoč kvadratnih metrov bodo 4 nova območja, in sicer zelena površina, majhen trg s pokritim odrom, namenjenim predstavam, tlakovano območje, na katerem bo prostor za velik šotor, in dodatna zelena površina z možnostjo odprtja balinarskih stez. Občinska uprava je vsekakor pripravljena prisluhniti morebitnim predlogom, sta zagotovila Bandelli in Tononi.

KARABINIERI - Obračun tržaškega pokrajinskega poveljstva za leto 2007

V Trstu razmeroma malo kriminala

V primerjavi z italijanskim povprečjem za tri odstotke manj tatvin in dve tretjini manj ropov, množijo pa se goljufije - V enem letu zaplenili 10 kilogramov težkih mamil

Karabinjerji so včeraj podali obračun enoletnega dela

KROMA

Na področju kriminala je Trst v primerjavi z italijanskim povprečjem srečna izjema, v zadnjem letu pa se je situacija še izboljšala. Nadvse pozitivna ocena o naši pokrajini, ki jo je potrdil poveljnik Carlo Tartaglione, izhaja iz letnega obračuna delovanja tržaških karabinjerjev. Podatke za leto 2007 so predstavili včeraj na pokrajinskem poveljstvu v Istrski ulici.

Letos so karabinjerji našteli 778 prijav (lanj 962) ter 230 arretacij (leta 2006 jih je bilo 278). Kriminalnih dejanj je bilo letos manj kot lani, uspešno zaključenih primerov pa nekoliko več. Največ napredka je bilo v boju proti krajam avtomobilov oz. v avtomobilih. Z uporabo tehnoloških pripomočkov in z uveljavljanjem avtomobilskih alarmov je ta pojav v Trstu skoraj izginil. Zaskrbljujoč pa je 26-odstotni porast goljufij na račun prijetnih oseb. V zvezi z bojem proti trgovjanju z drogami gre omeniti dve večji preiskavi, ki sta zadevali mednarodni organizirani kriminal. Vsega skupaj pa zasegli 10 kilogramov težkih mamil, ki so bila namenjena krajevnemu trgu.

Nezakonito priseljevanje je občutljivo

vo poglavje, ki se s padcem meje spreminja: letos so arretirali 16 oseb, na ta problem pa bodo karabinjerji še naprej enako pozorni. Okrepili so nadzor nad osebami, ki so v preteklosti večkrat imeli težave s pravico, vse več karabinjerjev pa dela na terenu: vsak dan je 60 oseb zadolženih za opravljanje kontrol na cestah, kar je za takojšnje sile javnega reda rekordno število.

Karabinjerji so v letošnjem letu na pokrajinskem območju zabeležili 4.131 prekrškov za vsakih 100 tisoč prebivalcev, kar je precej manj kot na državni ravni (4.972 za 100 tisoč prebivalcev). Število tatvin je za tri odstotke pod italijanskim povprečjem, ropov pa je celo za dve tretjini manj: na ta podatek vplivajo tudi zemljepisni dejavniki, saj je beg iz mesta, ki ima dejansko le dva izhoda, skoraj nemogoč. Edino poglavje, v katerem je Trst nad povprečjem (24 odstotkov več), se tiče prepirov in fizičnih obračunavanj: to še ne pomeni, da se Tržačani radi kregajo, temveč da se v teh primerih pogostog zatekajo k silam javnega reda, kar ni značilno za vsa italijanska mesta. (af)

Devin-Nabrežina: delovanje uradov

Občina Devin-Nabrežina sporoča občanom, da bodo anagrafski in matični urad, tajništvo ter protokol v ponедeljek, 24. in ponedeljek, 31. decembra, v popoldanskih urah zaprti. V istih dneh bodo omenjeni uradi odprti od 9. do 12. ure.

Obvestilo o urnikih v zgoniški občini

Občina Zgonik obvešča, da bodo 24. in 31. decembra anagrafski urad, protokol in občinska knjižnica zaprti v popoldanskih urah.

Spremembe urnikov na tržaški pokrajini

Tržaška pokrajina sporoča, da bo v ponedeljek, 24. in ponedeljek, 31. decembra, v popoldanskih urah okence za delo zaprto publiko. Odprt bo le dopoldne od 9.30 do 12.30.

Nedovoljen ribolov

Tržaška obalna straža je včeraj ob 15.30 zasačila dve osebi, medtem ko sta na krovu malega plovila (registrirano je v kraju Marano Lagunare) lovili ribe pred naftnim terminalom. Ribolov je na tem območju strogo prepovedan, predvsem iz varnostnih razlogov. Obalni stražarji so ulov vrnili morju in zasegli ribiške mreže.

Vozil 62 km/h prehitro

Pred dnevi je občinska policija pobrala vozniško dovoljenje (za obdobje od 6 do 12 mesecev), izbrisala 10 vozniških točk in naložila 500 evrov kazni moškemu, ki je z motorjem znamke Honda drvel po Miramarskem drevoredu. V bližini križišča z Ul. Boveto so z laserjem izmerili hitrost 112 kilometrov na uro na odsek, kjer je najvišja dovoljena hitrost 50.

Ul. Rossetti zaprta

Začetek Ul. Rossetti med Ul. Giulia in Drevoredom XX. septembra bo zaprt za promet najmanj do danes popoldne. V sredo je na tem območju popustila vodna cev, kar je povzročilo pravo poplavo.

PRISTANIŠKA OBLAST - Včeraj novinarska konferenca

Staro pristanišče: kako bo potekala načrtovana obnova

Claudio Boniciolli izpostavil strateški pomen razširitve tržaškega pristanišča

Vprašanje o ureditvi tržaškega Strega pristanišča je že dobro desetletje v ospredju medijskega poročanja in zanimanja tako lokalne kot tudi državne in evropske javnosti. Varianta regulacijskega načrta, ki predvideva prenovo Strega pristanišča, je bila sprejeta 10. septembra 2007. Tržaška Pristaniška oblast je včeraj dopoldne sklicalna tiskovna konferenco z namenom, da bi razrešila dvome javnosti in v zvezi s sprejeto varianto in pojasnila, kako bo potekala prenova nekdanjih skladišč in na kateri osnovi bodo izdane koncesije. O potrebi, da je Staro pristanišče nujno obnoviti, priča že podatek, da je zadnji regulacijski načrt v veljavi že petdeset let. Od takrat Staro pristanišče, ki zaseda 650 tisoč kvadratnih metrov površine, ni bilo deležno nobenih urbanističnih posegov.

Predsednik tržaške Pristaniške oblasti Claudio Boniciolli je v svojem posegu izpostavil strateško pomembnost razširitve tržaškega pristanišča, ki skupaj s koprsko luko in pristaniščem na Reki predstavlja za Evropo ključne morske dostope in prodajne poti v Jadranskem morju. Sprejeta varianca predstavlja edini veljavni zakonski instrument, ki uokvirja vse dejavnosti v zvezi z obnovo Strega pristanišča (od uravnave splošnih pravil, do dodelitve koncesij, namembnosti in uporabe) ter vključuje tako področni kot izvedbeni načrt o Starem pristanišču. V izvedbenem načrtu, kot je nadaljeval Boniciolli, ki vsebinsko sovpada s podrobnostim načrtom, so definirani vsi predvideni urbanistični posegi in dejavnosti. Fundacija CrTrieste je v dogovoru s Pristaniško oblastjo zadolžila družbo Works spa za svetovanje pri optimizaciji mnogoteknikov, ki zadevajo regulacijski načrt, vključno glede investiranja javnih in zasebnih subjektov. Obstaja torej le ena sprejeta varianca regulacijskega načrta, ki je stopila v veljavo šele po odobritvi Občine Trst in Dežele FJK. Septembrska varianca temelji na konceptu »razširjanja pristaniških dejavnosti«, ki poleg običajnih pristaniških dejavnosti zaobjema tudi komplementarne komercialne dejavnosti, ki so v neposredni ali posredni povezavi z delovanjem pristanišča in morjem. Član uprave Pristaniške oblasti Claudio Rovelli je navzočim poročal o postopku dodeljevanja nastanitvenih koncesij v Starem pristanišču. Do sedaj je Pristaniška uprava pregledala 25 prošenj, od katerih jih osem zadeva pomorsko delovanje, sedem produkcijske dejavnosti v okviru ladjedelnštva, šest izobraževanje in znanstveno raziskovanje tako javnih kot

Claudio Boniciolli
(levo) med
včerajšnjo
konferenco

KROMA

zasebnih institucij v povezavi s pristaniško dejavnostjo in morjem ter šest prošenj, ki so namenjene drugim komercijskim razstavljalnim dejavnostim (npr. sejmi). Podatek, da je razpoložljivi denarni fond za prenovo Strega pristanišča s 120 tisočih evrov zrasel na en milijon in pol evrov, je izredno spodbuden. Kar se tiče časovnih terminov, pa - kot sta podarila Rovelli in inženirka Ondina Baraduzzi - je treba upoštevati masivnost delovnih intervencij, kot preuređitev bivših skladišč (npr. električna naprava, ogrevanje, namestitev sanitarij, menz) in ostalih prostorov (npr. potrebna bodo nova parkirna mesta), ki bodo sicer potekala vzporedno z dodeljevanjem koncesij, a bodo trajala kar nekaj časa.

Do konca januarja 2008 pa bo Pristaniška oblast prejela odgovor s strani centralnih oblasti o preselitvi 200 tisoč kvadratnih metrov proste carinske cone iz Trsta na Fernetiče. Tudi pomol številka sedem bo deležen velikih sprememb, saj bo podaljšan z dobrejih 450 metrov in bo tako povečal svojo kapaciteto na 700 oziroma 800 tisoč kontejnerjev letno, kot je izjavil predsednik Boniciolli.

Jasmina Strekelj

PROSEK - Soščeva hiša Gojenci godbene šole bodo danes uvedli praznične prireditve

V prostorih Soščeve hiše na Prosek je te dni precej živahno, saj člani Godbenega društva Prosek intenzivno vadijo in se pripravljajo na tradicionalni, letos že 29., celovečerni božični koncert, in sicer v sredo, 26. t.m. ob 17.00 uri v Športnem centru Ervatti pri Brščikih. Tudi letos bo koncert potekal pod pokroviteljstvom rajonskega sveta za Zahodni Kras, kar že vrsto let daje koncertu praznični pečat, saj je postal tudi običajno letno srečanje domačinov, vaških društev ter organizacij, na katerem skupno nazdravijo novemu letu.

Godbeniki se bodo predstavili z na novo naštudiranim programom, ki so ga pripravili, po poletnem premoru, pod večjo taktirko dirigentke Eve Jelenč. Letošnji program bodo sestavlja-

le originalne skladbe za pihalne orkestre, med katerimi bo gotovo izstopala Prva suita za pihalni orkester, ki jo je pred skoro 100 leti napisal angleški skladatelj Gustav Holst in je smatrana kot prva originalna skladba napisana izrecno za pihalni orkester. Zahteven a zato toliko bolj prikuljen program predstavlja za člane orkestra prav iziv ter jim je dal novega elana in zagona za tradicionalni koncert na Štefanovo, katerega godbeniki prirejajo nepretrgoma že od leta 1979.

Praznični dogodek pa bo tudi letos imel mladostno uverturo, saj bo na sporedno danes s pričetkom ob 18.30 v društvenih prostorih v Soščevi hiši na Prosek nastop mladih gojencev godbene šole. (m.r.)

NOVINARSKI KROŽEK - Tradicionalna predpraznična družabnost

Izmenjava voščil med novinarji in mestom Škofov poziv: Poročajte tudi o dobrih novicah

Predsednik
Novinarskega
krožka Fabio
Amodeo med
včerajšnjim
nagovorom

KROMA

Člani in prijatelji Novinarskega krožka so včeraj zbrali na svojem sedežu na Korzu, da bi izmenjali voščila in skupaj nazdravili bližajočim se praznikom. Tradicionalne predvožične družabnosti so se med drugimi udeležili tržaški škof Evgen Ravignani, župan Roberto Dipiazza in rektor tržaške univerze Francesco Peroni. Prisotnim je dobrodošlico izrekel predsednik krožka Fabio Amodeo: opozoril je, da tudi leta 2007 ni prineslo nove novinarske pogodbe (ki je zapadla pred 1027 dnevi!), a tudi na srečno naključje, da poteka družabnost ravno v urah, ko se Trst pripravlja na epohalno spremembo. Prva sprememba je bila vidna že na včerajnjem srečanju: slovenski pozdrav je prisotnim prinesel Miro Oppeli, predstavnik deželnih novinarjev v vsedržavnih novinarskih zbornicah. Padec meje vidi vsekakor Amodeo predvsem kot priložnost za nove generacije, katerim se ne bo treba več ubadati s prostorskimi omejitvami. S kančkom sarkazma je tudi pristavljal, da ga nekoliko moti, da mu modreci z vsega sveta razlagajo, kaj pomeni živeti z mejo: »Vsak Tržačan, ki je držal kdaj v roki prepustnico, to predobro ve ...«

Škof Ravignani je Tržačanom zaželel, da bi znali ceniti pozitivne novosti, ki jih prinaša bodočnost: ne pustimo, da bi žalost zaradi tiste, kar ne gre, zasenčila vse, kar se v teh dneh lepega rojeva. Novinarji bi morali bolj pogosto poročati o dobrih novicah in manj poudarjeno o slabih, je še dejal škof in zaželel vesel božič ljubljenemu Trstu in bratom in sestram vseh veroizpovedi. Svoja voščila sta izrekla tudi župan Dipiazza in rektor Peroni, ki je ob vseslošnem zadovoljstvu zagotovil, da bo univerza opravljala svoje vzgojno poslanstvo tudi tako, da bo mladim posredovala zgodovinsko vedenje o tragedijah, ki so zaznamovale te kraje. (pd)

Pravljica delavnica za osnovnošolske otroke

Otroci, ki bodo božične počitnice preživelii na Tržaškem, se bodo naslednji teden lahko kratkočasili in zabavili z ustvarjanjem: Krožek za promocijo mladinske književnosti in ustvarjalnosti Galeb vabi v petek, 28. decembra, popoldne na prednoletni otroški popoldan.

Po uspeli celodnevni pobudi Na pravljico v Benečijo, ki je bila na vrsti oktobra in se je udeležilo trideset otrok, bo tokrat na vrsti "zanesena pravljica delavnica". Namenjena je otrokom iz osnovnih sol, vodili pa jo bosta Jana Pečar in Alenka Hrovatin.

Ustvarjalna delavnica, ki jo Krožek Galeb prireja v sodelovanju z ZSKD-jem, bo v Gregorčičevi dvorani od 15. do 17. ure. Kdor bi se rad udeležil ustvarjalnega popoldneva (udeležba je brezplačna) naj zaradi omejenega števila mest čimprej poklice na tel.št. 333 6291907.

Maša za pokojne delavce škedenjske železarne

Na pokojne delavce železarne se bodo spomnili v nedeljo, 23. decembra, v ob 10.30 v škedenjski cerkvi sv. Lovrenca. Na pobudo enega izmed delavcev škedenjskega obrata bo namreč kapelan Dušan Jakomin daroval mašo, pred katero bo spregovoril upokojeni vodja tehničnega oddelka železarne Aldo Sturari. Med mašo bodo brali Jakominov opis hudega in nevarnega dela, ki so ga opravljali delavci prejšnje generacije v železarni. Jakominove besede bodo opozorile na neznosno delo v zveplu, dimu, prahu in ognju.

Zaključna seja Anppia-Vziapp

V ponedeljek, 17. decembra, je potekala zaključna seja Komiteata ANPPIA-VZIAPP leta 2007. Od sedmih članov odbora sta bila dva opravičeno odsotna, svoj glas pa sta oddala glasu večine. Diskusija je med drugim zaobjemala predloge za dejavnost v prihodnjem letu 2008.

Prva seja v novem letu bo potekala v četrtek, 10. januarja; takrat bodo določili delovni letni program.

Poklon Umbertu Sabi

V Palači Galatti so včeraj predstavili niz glasbenih, umetniških in pesniških srečanj »Lettura e dintorni - Settimane sabiane« v poklon tržaškemu poetu Umbertu Sabi. Pobudo prireja društvo Altamarea v sodelovanju s tržaško pokrajino in finančnim prispevkom avtonomne Dežele FJK. Vsak dan (razen za božič in novo leto) bo v zgodovinski kavarni San Marco na sporednu koncert judovske, ciganske, balkanske, klasične, swing ali jazz glasbe ter srečanja o Sabovem liku. Ob koncertih pa so si organizatorji zamislili tudi mestne oglede. Ob 10. uri bodo izpred spomenika Domenika Rossettija v Ljudskem vrtu na Ulici Giulia štartali dvorjni voden sprehodi po mestu (23., 26., 28., 29. in 30. decembra ter od 4. do 6. januarja), ki bodo udeležencem predstavili tržaško večkulturno pisotnost. Prireditve se bodo začele v nedeljo, 23. decembra, ko bo ob 18. uri v omenjeni kavarni San Marco nastopil Weber String Quartet. Več informacij lahko najdete na spletni strani www.altamareatrieste.eu.

PEN klub ima novega predsednika

Tržaški PEN klub, ki je od leta 2003 včlanjen v istoimensko svetovno pisateljsko organizacijo, ima nowega predsednika. Po treh letih, ko je predsedniško funkcijo opravljal pisatelj Juan Octavio Prenz, je bil na to mesto izvoljen pesnik in umetnostni kritik Claudio H. Martelli.

ŠOLSTVO - Na pobudo pedagoške svetovalke Andreje Duhovnik Antoni

Posebno božično darilo: knjige za vrtce od Milj do Špetra

Dogodek spada v okvir predšolske bralne vzgoje in želi spodbuditi družinsko branje

Božični in novoletni čas je tudi obdobje obdarovanja, daril pa je lahko več vrst, še posebej cenjen dar je knjiga. To si je verjetno mislila pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antoni, ki je poskrbela za lepo predbožično pobudo, ki bo nedvomno razveselila otroke več deset slovenskih vrtcev od Milj do Špetra. V dar je namreč prinesla nič manj kot knjige in to kar zajetno število, ki bodo služile predšolski bralni vzgoji, predstavljajo pa bodo tudi spodbudo za branje v družinskem krogu. Knjige je pedagoška svetovalka izročila včeraj dopoldne v vrtcu Pika Nogavička v Dolini v okviru krajše slovesnosti v sodelovanju s tamkajšnjim dolinskim didaktičnim ravnateljstvom, nekateri slovenski vrtci v Italiji so jih že prejeli, drugi pa jih bodo dobili po praznikih.

Pobuda se navezuje na projekt predbralne vzgoje v sodelovanju z društvo Bralna značka Slovenije, s katerim je Zavod Republike Slovenije za šolstvo, katerega predstavnica je svetovalka Duhovnikova, priredil seminar za vzgojiteljice. Na Zavodu so bila še nekatera neizkorisčena

sredstva, zato se je Duhovnikova odločila, da t.i. Bralne nahrtnike, ki so jih šole oz. vrtci že dobili, a prazne, napolni s knjigami. Seznam je sestavila v sodelovanju s sekretarko društva Bralna značka Manco Perko in predstavnico Krijžnice Otona Župančiča v Ljubljani Tilde Jamnik. Tako knjižni dar sestavljajo antologije slovenskih ugank, ljudskih pesmi in pripovedk, dalje klasična Muca copatarica, priljubljeni Vandotov Kekec v priredbi Andreja Rozmana Roze in nekatera dela mlajših avtoric (kot npr. ilustratorka Lile Prap), ki so bila v zadnjih letih nagrajena kot najboljše slikanice. To zato, ker se želi spodbuditi pozornost do knjige bodisi preko pripovedovanja odraslih (v tem primeru družine) bodisi preko publikacij, kjer predšolski otrok vrljubi pisano besedo s pomočjo slikovnega gradiva.

Dolinski otroci so včeraj dopoldne radovalno listali po knjigah, prisluhnili pa so tudi njihovi vsebini, ki jim jo je podala nič manj kot prav pedagoška svetovalka Andreja Duhovnik Antoni, ki se je v tem »poslu« kot vse kaže zelo dobro odrezala.

Otroci so radovalno prisluhnili predstavitev in branju knjig

KROMA

OPERNA HIŠA VERDI - Včeraj predstavili novosti in dejavnost nasprost

Nova koncertna sezona

Novi niz bo obsegal šest koncertov, začel se bo 20. januarja - Aprila bodo ponovno na sporednu skladbe Pavleta Merkuja

Operno gledališče Verdi v Trstu postopoma pridobiva zanimivo, po kvaliteti in ponudbi konkurenčno podobo, ustvarja z večjo pozornostjo do želja svoje publike ter načrtuje veliko vnaprej svoje operne in koncertne sezone, da bi si zagotovilo čim kakovostnejše zasedbe. Tak je trenutni položaj mestne operne hiše, ki ga je z zadovoljstvom orisal predsednik Giorgio Zanagnin na tiskovni konferenči ob predstavitvi nove koncertne sezone. Pomembne zasluge za optimistično sliko in perspektive bodočega razvoja ima dejelna uprava, ki je ustavni blizu z gmotno podporo in razumevanjem do potreb tovrstne dejavnosti, kot je poudaril dejelni odbornik za kulturo Roberto Antonaz, ki je čestital predsedniku za splošno izboljšanje na vseh področjih.

Dejanski dokaz tega razvoja je povečana dejavnost, ki jo bo od prihodnjega leta obogatila nova koncertna sezona, katere vsebine je predstavil umetniški vodja gledališča Umberto Fanni. Niz bo obsegal šest koncertov, ki se bodo odvijali od januarja do maja meseca v gledališču Verdi in v dvorani Tripcockich in bodo razdeljeni v tri vsebinske sklope: priznani solisti, glasba 20. stoletja in počastitev obletnic znanih umetnikov.

Prvi koncert bo na sporednu 20. januarja s klavirskim recitalom pianista Grigoryja Sokolova, slavnega ruskega glasbenika, ki bo izvedel skladbe Mozarta in Chor-

pina. Drugi priznani interpret in večkratni gost tržaške gledališke ustanove, violinist Uto Ughi, pa bo sklenil sezono maja meseca s koncertom v sodelovanju z orkestrom gledališča Verdi. Skladbe Tartinija, Mozarta, Beethovena in Viottijsa bodo ob tej priložnosti zazvenele s posebnim zvočnim leskom, saj bo podjetje Suono vivo postavilo na oder akustično školjko za ojačevanje in vrednotenje zvočnega učinka.

27. januarja bo tudi tržaško operno gledališče prispevalo k počastitvi Dneva spomina s tematskim večerom skladb, ki so nastale po vtišu tragičnih vojnih dogodkov, med katerimi bo tudi »Rapsodija in memoriam« Tržačana Vita Levija. Vodstvo orkestra bo zaupano tržaškemu skladatelju in dirigentu Paolu Longu, ki bo stopil za dirigentski pult tudi 20. aprila s koncertom »Pogled na Devetsto«, s katerim se bo ime Pavleta Merkuja ponovno pojavilo na koncertnih programih mestnega gledališča po daljši odsotnosti. Minilo je preko trideset let od izvedbe njegove opere Kačji pastir, zato je član upravnega sveta gledališča Verdi Bogdan Kralj dal pobudo, da bi se ob letošnji osemdesetletnici enega od najbolj reprezentančnih tržaških skladateljev uresničil načrt ponovnega vrednotenja njegovega dela v okviru osrednje mestne glasbene ustanove, tokrat s skladbami iz njegovega simfoničnega opusa. Prvič bo zazvenel v

Trstu Merkujev koncert za violino in orkester (solo bo nastopil član hišnega orkestra Stefano Pagliani), absolutno prvo izvedbo pa bo doživelva skladba An Wien.

Vrsto koncertov bosta dopolnila dva spominska večera, najprej s poklonom premiunelu tenoristu Lucianu Pavarottiju v izvedbi sopranistke Raine Kabaivanske in njenih učencev Inštituta Orazio Vecchi iz Mode, nato z velikonočnim koncertom ob 150.-letnici rojstva skladatelja Giacoma Puccinija, ko bo vodja opernega zboru Lorenzo Fratini vodil orkester, zbor in soliste pri izvedbi programa simfoničnih in sakralnih del priključenega opernega ustvarjalca. Tiskovna konferenca je bila tudi priložnost za predstavitev drugih pobud, kot je božični koncert na sporednu v soboto, 22. decembra v cerkvi sv. Marije Velike v Trstu. Solisti Monica Cesar, Tamara Strelov, Pak Seon Young, Gianluca Bocchino in Slavko Sekulič z orkestrom in zborom gledališča Verdi pod vodstvom Fratinija bodo izvedli skladbe Scarlattija, Charpentiera, Buxtehudeja in Bacha. Vstop je prost.

Poleg mnogih koncertov in oper na sporednu v prihodnjih mesecih, bo tudi delo v zaključju posebno intenzivno, saj so že znani prvi naslovi programa opertnega festivala, ki ga bodo na svoj način obarvale pekinške olimpijske igre 2008, saj bo Kitajska vezna nit z operetama Cin-či-la in Dežela smehljaja. (ROP)

PROSEK - SKD Krasno polje v sodelovanju z Občino Dolina

Lep koncert črnske duhovne pesmi

V goste je prišel Stil Quartet, nastopil pa je tudi otroški pevski zbor A. M. Slomšek, ki tako nabira prispevke za sirotišnico v Bjeli v Črni gori

Kwartet Stil je privabil številno občinstvo

Nabito polna cerkev na Pesku je v nedeljo, 16. decembra, prisluhnila koncertu vokalne skupine Stil Quartet in otroškemu pevskemu zboru A. M. Slomšek, ki so jih v svojo sredo povabili pri SKD Krasno polje Gročana, Pesek, Dražava v sodelovanju z Občino Dolina.

Koncert je uvedlo prisrčno petje malih pevcev zobra Slomšek. To je že njihov 3. dobrodelni nastop za zbiranje prispevkov za sirotišnico v Bjeli v Črni gori, s katero so v neposrednem stiku, saj so jih tudi sami obiskali. Njihov naslednji dobrodelni koncert bo na sporednu v nedeljo, 23. decembra, v Bazovici.

Stil Kvartet se je po uspešnem koncertiranju po Sloveniji, Nemčiji, Avstriji in Tajvanu tokrat prvič predstavil na italijanski strani meje. Sestavljajo ga pevci Gorazd Laznik, Jože Uhan, Andrej Mežan in Klemen Smole ob klavirski spremljavi Deana Meseca. Od leta 2002, ko je zasedba nastala, so prejeli več glasbenih nagrad na krajevni in mednarodni ravni. Delujejo v Trebnjah pri Novem mestu, pred kratkim so se tudi udeležili koncertne turneje in

Božičnica tržaške Glasbene matice

Po osrednji božičnici goriške Glasbene matice, ki je združila učence vseh starosti pri izvedbi instrumentalnih, pevskih in koreografiskih točk prireditve »V magični noči«, bo tudi šola M.Kogoj v Trstu priredila svojo osrednjo božičnico. Tokrat bodo prisrčne božične melodije zazvenele v cerkvi v Križu, v sodelovanju s krajevnim Slomškovim društvom. Program božičnice »V pričakovanju Božiča« bodo nocojo ob 20. uri oblikovali mali šolski orkester Do-Re-Mi in razne komorne skupine, ki jih sestavljajo pianisti, flavtisti, kitaristi, violončelisti, harfistka in violinisti.

Kras brez meja

Združenje Cello&Music v sodelovanju z Občino Devin-Nabrežina prireja jutri ob 20. uri v kulturnem hramu Iga Grudna v Nabrežini koncert z naslovom Kras brez meja. Na stopila bosta Vasja Legiša na violončelu in Giacomo Fuga pri klavirju. Na sporednu bodo Beethovenove, Schumannove, Fugove, Škerjančeve in Cassadove skladbe. Vstop je prost.

Strehlerjeve ženske

Razstavo »Zasebni Strehler«, ki so jo odprli pred tednom dni v pričlju tržaškega gledališkega muzeja Schmidla v Palači Gopčevič, bo v prihodnjih tednih obogatilo več vzporednih pobud. Danes bo ob 18. uri na primer nastopila tržaška igralka Sara Alzetta z recitalom Strehlerjeve ženske, ki bo publiki predstavila serijo ženskih protagonist romanov Čehova, Becketta, Brechta in Goldonija.

Koncert mladih in otroških zborov

Otroški pevski zbor Slomšek iz Bazovice in župnija Sv. Marije Magdalene iz Bazovice prirejata v nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri v domači cerkvi dobrodelni koncert otroških in mladih zborov »Prižgi lučko upanja«. Sodelovali bodo otroški pevski zbor Slomšek iz Bazovice pod vodstvom Zdenke Kavčič Križmančič, otroški pevski zbor OS Toneta Tomšič iz Knežaka pod vodstvom Morene Haftinger, mladih skupina Kraški slavček iz Nabrežine, ki jo vodi Mirko Ferlan in mešani mladih zbor Glasbene matice iz Trsta pod vodstvom Aleksandre Pertot. Celoten izkupiček bo namenjen otroški sirotišnici v Bieli (Črna gora). Toplo vabljeni vši, ki bi radi prizgali lučko upanja v boljše bodočnosti. (B.G.)

mednarodnega vokalnega festivala na Tajvanu, kjer so v mednarodni konkurenči osvojili 2. mesto.

Predstavili so se z izborom glasbenih odломkov črnske duhovne zakladnice. Tako so lahko prisotni prisluhnili pesmim z versko in svetopisemsko vsebino »I'm gonna walk«, »Go tell it on the mountain«, »Didn't it rain«, »My lord, what a morning«, »Michael rows«, »Roll, Jordan, roll«, »Old time religion«, »Deep river«, »Operator« in »Joshua«. Klasične odломke so dopolnile prirede slovenskih ljudskih pesmi v gospel preobleki, kot so npr. »Sijaj mi sončec« in »Tirolka«.

Njihov nastop je v nedeljo ustvaril posebno prijetno glasbeno vzdušje, ki je zavoljil tako poslušalce kot izvajalce.

K uresničitve pobude so prispevali Društveni bar Gročana, Picerija in pivnica Kariš, Restavracija / hotel Pesek, Hotel / restavracija Touring, Gostilna Bak in Locanda Mario, katerim gre prav iskrena zahvala. Zahvala naj prejme tudi gospod Žarko Škerlj, ki je dal na razpolago cerkvico na Pesku za ta enkraten koncert. (Kr.p)

TREBČE - SKD Primorec

Zimska Cici urica je bila uspešna in množično obiskana

Druga Cici urica v letošnji sezoni v organizaciji SKD Primorec iz Trebče je na začetku decembra privabilo številno mlado publiko. Točak je bilo namreč na Cici urici udeleženih rekordno število otrok, saj jih je bilo kar 42. To je zelo velik uspeh, tako za društvo, kot za sa-

me učitelje, ki so vodili delavnice (Biserka, Petra, Nika, Nastja, Tina in Matja). Zimska Cici urica je bila svedoma povezana z zimsko tematiko. Otroci so bili razdeljeni v štiri skupine, vsaka od njih pa je izdelovala svoje izdelke, od voščilnic, obeskov, do svečnikov in drugih umetnin. Vsi

izdelki so bili nato razstavljeni na Božičnem sejmu, ki ga je SKD Primorec organiziralo v petek, 14. decembra. Izdelki otrok so bili naprodaj po simbolični ceni, izkupiček pa je namenjen pobudam društva. Naslednja Cici urica bo v petek, 18. januarja, prva v novem letu!

Včeraj danes

Danes, PETEK, 21. decembra 2007

TOMAŽ

Sonce vzide ob 7.42 in zatone ob 16.23 - Dolžina dneva 8.41. Luna vzide ob 13.42 in zatone ob 4.43.

Jutri, SOBOTA, 22. decembra 2007

MATIJA

VREMENČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 11,3 stopinje C, zračni tlak 1033,8 mb ustaljen, veter 10 km na uro severo-vzhodnik, nebo jasno, vlag 32-odstotna, morje rahlo razgibano, temperatura morja 9,9 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. decembra 2007
Urnik lekarne: od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 6 (040 772148), Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B (040 281256). Bazovica (040 226210) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B, Trg Venezia 2. Bazovica (040 226210) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Venezia 2 (040 308248).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Prireditve

OBČINI DOLINA IN HRPELJE - KOPINA vabita na srečanje obeh skupnosti na mejnem prehodu na Pesku v soboto, 22. decembra 2007, ob 11. uri. Prisotna bosta župana obeh občin, sodelujejo kulturna in športna društva, razne organizacije in šole obeh občin, TPPZ Pinko Tomičič in TFS Stu ledi.

RAZSTAVA CLAUDIE RAZA bo na ogled v Bambičevi galeriji do 5. januarja 2008, od ponedeljka do petka, z naslednjimi urniki: 10.00 - 12.00 ter 17.00 - 19.00.

OBČINA DEVIN-NABREŽINA IN OBČINA KOMEN vabita danes, 21. decembra 2007, ob 20.30 na mejni prehod Gorjansko na prireditev ob vstopu Slovenje v Schengensko območje »Odprtvi v Evropi, zazrti v razvoj«. Slavnostna govornika bosta: g. Giorgio Ret in g. Uroš Slamič. V programu bodo sodelovala društva in posamezniki iz obeh občin. Program vodi Ana Godnik. V zabavnem delu programa bo nastopala skupina Happy day. Vabljeni!

OŠ ALBERTA SIRKA v Križu obvešča, da je božični sejem v šolskih prostorih vsak dan do danes, 21. decembra. Urnik: od 8. do 13. ure. Pričakujemo vas!

Oglaševalska agencija TMEDIA

obvešča, da bo v

PONEDELJEK 24. decembra in PONEDELJEK 31. decembra
ZAPRTA

Čestitke in oglasi v okvirčku, osmrtnice, sožalja, mali oglasi (proti plačilu)

v sodelovanju z

DRUŠTVOM SLOVENSKIH UPOKOJENCEV V TRSTU, ZVEZO INVALIDOV IN PODPORNIM DRUŠTVOM V ROJANU

prireja tradicionalno

SREČANJE OB KONCU LETA

danes, 21. decembra 2007, ob 17.00
v Slovenskem dijaškem domu
»S. Kosovel« ul. Ginnastica 72, Trst

Praznično vzdušje z Lonjersko pevsko skupino, MoPZ Fran Venturini od Domja in z ansamblom Bistrc

PIHALNI ORKESTER KRAS IZ DOBERDOBA prireja v nedeljo, 23. decembra 2007, ob 18. uri, »Božično noveletni koncert« v župnijski dvorani v Doberdalu. Toplo vabljeni!

TPPZ PINKO TOMAŽIČ vabi občane, da se mu pridružijo v soboto, 22. decembra 2007, ob 13.30 na mejnem prehodu Lipica, ob 14.30 na mejnem prehodu Fernetiči, ob 15.30 na mejnem prehodu Repentabor in ob 16.30 na mejnem prehodu Gorjansko, tako da skupno proslavimo s pesmijo Vstala Primorska padec Schengenske meje in zedinjenje Primorske. Ob 11. uri nastop skupaj z združenimi zbori dolinske občine na mejnem prehodu Pesek.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA

vabi na »tradicionalni koncert ob zaključku leta« v nedeljo, 23. decembra 2007, ob 17. uri, v nabrežinski občinski telovadnici. Gosta večera: Iztok Cergol in Martina Feri.

KD FRAN VENTURINI - Domjo vabi na Božičnico, ki bo v nedeljo, 23. decembra 2007 ob 17.30 v Kulturnem centru Anton Ukmar Miro pri Domju. Nastopili bodo otroški pevski zbor, mešani in moški zbor ter klavirske harmonike kulturnega društva Fran Venturini - Domjo.

OBČINA ZGONIK IN KRAJEVNA DRUŠTVA ter Občina Sežana in Razvojno Društvo Pliska vabijo ob padcu Schengenske meje v nedeljo, 23. decembra 2007, ob 12.00 na »Zdravico v Jarovčah«, kjer bo krajski kulturni program in družabnost ob toplem priziku. Zbirališče ob 10.30 pred spomenikom v Zgoniku.

OPZ SLOMŠEK IN ŽUPNIJA MARIJA MAGDALENE iz Bazovice prirejata v nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri v cerkvi dobrodelni koncert otroških in mladiških zborov »Prižgi lučko upanja«. Nastopili bodo OPZ Slomšek iz Bazovice, OPZ OŠ iz Ilirske Bistrike, mladiški skupina Kraški Slavček iz Nabrežine in mladiški zbor Glasbeno Matice iz Trsta. Toplo vabljeni!

SKD VESNA, Slomškovo društvo in Račinski svet za zahodni Kras prirejajo Božični koncert. Nastopajo glasbeni ustvarjalci, otroški pevski zbor Fridrik Baraga, cerkveni pevski zbor, ženski pevski zbor Vesna in moški pevski zbor Ig (Ljubljana). Koncert bo v nedeljo, 23. decembra ob 17. uri v župnijski cerkvi v Križu. Toplo vabljeni!

ŽUPNIJSKA SKUPNOST IZ MAČKOLJAH in Slovensko prosvetno društvo Mačkolje vabita na tradicionalni koncert božičnih pesmi MePZ Mačkolje, ki bo v ponedeljek 24. decembra, ob 23.15, pred polnočnico, v župnijski cerkvi v Mačkoljah.

ZUPNIJA SV. JERNEJA AP. IN MEPUZ SV. JERNEJ vabita na BOŽIČNI KONCERT, ki bo v torek, 25. decembra, ob 18. uri v župnijski cerkvi na Opčinah. Sodelujejo: OPZ in MIDPS Vesela pomlad pod vodstvom Mire Fabjan, MoPZ Tabor pod vodstvom Mikele Šimac, MoPS in MePZ Sv. Jernej pod vodstvom Janka Bana. Božično misel bo podal Ivan Peterlin. Spored bo povezovala Urška Sinigo. Prisrčno vabljeni!

GODBENO DRUŠTVO PROSEK v sodelovanju z zahodnokraškim rajonskim svetom vabi na tradicionalni koncert na Štefanovo v sredo, 26. decembra, ob 17. uri v športnem centru Ervatti pri Briščikih.

V CERKVI SV. JERNEJA na Opčinah bo v četrtek, 27. decembra, ob 20.30 KONCERT BOŽIČNIH PESMI EVROPSKIH NARODOV. Spored oblikujejo: ŽePS Stolničnega zabora iz Trsta (Cappella Civica di Trieste), ki jo vodi Marco Sofianopulo, in instrumentalisti Giorgio Marcossi - flauta, Vittorio Turello - harfa, Anna Marcossi - čelo. Toplo vabljeni!

SILVESTROVANJE ALL INCLUSIVE s skupino Mambo Kings in Magazzino commerciale, pod velikim ogrevanim šotorom v Briščikih, vstopnina 30.00 evrov all inclusive, vsa pijača in buffet gratis. Rezervacije in informacije: tel.3465231127.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z USC vabi na koncert v sklopu revije Nativitas: 3. januarja 2008, ob 20.00, »Novoletni koncert«, nastopajo MePZ Primorec (dir. Martina Feri), VS Grgar (dir. Andrej Filipič), MePZ Skala-Slovan (dir. Herman Antonič); Bocen, Cerkev Cristo Re, 5. januarja 2008, ob 20.45, »Božični koncert«, nastopajo MePZ Lipa (dir. Tamara Rasič), Zbor Castel Flavon di Bolzano (dir. Loris Bortolato); Milje, Stolnica, 6. januarja 2008, ob 15.00, »S pesmijo vam želimo...«, nastopata MoVS Lipa (dir. Anastazija Purič), Girotondo d'Arpe (dir. Tatiana Donis).

Prispevki

V spomin na očeta Angela Vremca ob 20. obletnici smrti daruje hčerka 50,00 evrov za SKD Tabor in 50,00 evrov za vzdrževanje spomenikov padlim v NOB na Opčinah. V spomin na očeta Angela Vremca ob 20. obletnici smrti daruje hčerka 50,00 evrov za Sklad Mitja Čuk. Ob 2. obletnici smrti očeta Maria Kralja daruje Loredana Kralj 30,00 evrov za godbo Viktor Parma iz Trebč. Ob 1. obletnici smrti dragega moža in strica Mirka Žagnja daruje žena Pepka 50,00 evrov ter nečaki Edi, Stojan in Darko 45,00 evrov za KD Sloven. V spomin na Karleta Čoka daruje Radi Pečar z družino 30,00 evrov za KK Adria. V spomin na Karleta Čoka darujeta Landi in Bruna Čok 30,00 evrov za KK Adria. V spomin na prijatelja Claudija Stefanija darujeta Laura in Claudio Kofol 50,00 evrov za AIL AMS FVG ON-LUS.

Ob 20. obletnici smrti dragega očeta Mirkota daruje Nedja 50,00 za Kulturni dom Prosek-Kontovel. Ob 2. obletnici smrti Josipa Grgića daruje družina 50,00 evrov za obnovno bolnice Franje.

21.12.2006

21.12.2007

Ana

Vedno z nami.

Svojci

Trst, 21. decembra 2007

21.12.2006

21.12.2007

Miroslav Žagar

Vedno si ob meni in v mojih mislih, odkar si tiho odšel

tvoja Pepka

Z ljubeznijo se te spominjam

Svojci

Padriče, 21. decembra 2007

Ob izgubi drage mame Marije izrekata Frankotu in svojcem občuteno sožalje

Comec di Saša Smotlak
in Comec Plast Srl

ALEKSANDRINKE
Neda R. Bric

Igrajo:
Neda R. Bric, Daša
Doberšek, Jadranka
Tomažič, Urška Bradaščja,
Vesna Zornik

Izvedba:
abonmajska sezona 07/08

v petek,
21. decembra
ob 20.30
Slovensko Stalno Gledališče
z obrazom svojega časa

www.teaterssg.it 800 214 302

NOVOLETNA GLASBABA BREZ MEJA
Gledališko društvo
BRİŞČIKI - ZGONIK
22.12.2007 SOBOTA KONCERT BREZ MEJA
koncert ob prvični Šenčurjevi meji
mač slovenijo in Italijo
ŠANK ROCK TABU
do 21.30 ure je VSTOP PROST po 21.30 ur vstopina 8 €
25.12.2007 TOREK BOŽIČNI KONCERT
BIG FOOT MAMA VLADO KRESLIN

GLASBENA MATICA ŠOLA M. KOGOJ
v sodelovanju s Slomškovim društvom iz Križa

vabi na osrednjo božičnico učencev

»V PRIČAKOVANJU BOŽIČA«

DANES, 21. DECEMBER ob 20.00, v cerkvi v Križu

Tečaj (18 lekcij) se bo začel 25. januarja in bo potekal ob sredah in petkih od 20.00 do 22.30 v športno kulturnem centru v Lonjerju. Vpisovanje vsak torek od 19.00 do 20.00. Za informacije kličite na tel. štev. 333-4219540 ali 340-6294863; email: lucandek@tiscali.it.

Poslovni oglasi

V CENTRU OPĆIN ODDAM dvo-sobno stanovanje primerno za urad. Tel. 040-215258 od 8.00 do 17.00.

Mali oglasi

GOSTILNA KAPRIOL obvešča cene goste, da v zimskem času bo ob vikendih kuhinja odprta non-stop od 11. do 24. ure. Za rezervacije: 0481-78114.

İŞČEM zanesljivo in prijazno gospo srednjih let, brez obveznosti, ki bo skrbela za moje tri otroke - 10/12 let - in gospodinjila tudi ob mojih začasnih službenih odsotnostih. Telefonirati ob večernih urah na 040-215261.

PRODAM enkrat rabljen stroj (inox) za mletje mesa in za pripravo klobas (5 lt), VABE KW 0,55 V 320 A4. Poleg tega pa oddam sod za vino iz inoxa, 500 lt, v izredno dobrem stanju. Tel. 349-0981408.

V BORŠTU dajem v najem udobno, opremljeno stanovanje veliko približno 80 kv. m. s samostojnim ogrevanjem in pečjo na drva, balkonom, lepim razgledom, parkiriščem, prostorom za psa, avtobusno postajo pred vhodom. Telefonirati na št. 339-4484840 v jutranjih ali večernih urah.

V CENTRU TRŽIČA prodam stanovanje v drugem nadstropju, tri spalne sobe, 120 kv.m. Tel. 0481-711772.

V KOBĐILJU PRI ŠTANJELU prodajamo kraško dvo-nadstropno hišo, takoj vsejšivo, s štalo, senikom in dvořiščem. Celotna površina meri 310 kv. m. Telefonirati na št. 335-304758.

ŠTUDENTKA išče priložnostno delo v tednu po dogovoru (pomoč doma, pri učenju ali varstvu). Tel. 333-8337691.

Osmice

OSMICO je v Borštu odprl Danjel Glavina.

OSMICA je odprta pri Davidu v Samotorci 5. Vabljeni! Tel. na št.: 040-229270 (do 23. dec. vključno).

OSMICA pri Piščancih. Silvano Ferluga vabi na domačo kapljico.

OSMICO je odprl Damian Glavina v Lonjerju št. 255. Tel. št.: 040-910041.

V MEDJI VASI imata osmico do 26. decembra Mavrica in Sidonia Radetič. Tel. na št.: 040-208987.

Lotterija 20. decembra 2007

Bari	22	60	32	79	82
Cagliari	11	76	90	48	53
Firence	10	7	57	45	65
Genova	71	6	33	15	43
Milan	6	5	54	27	84
Neapelj	13	32	29	2	63
Palermo	17	34	18	47	50
Rim	46	32	30	55	50
Turin	7	83	28	68	20
Benetke	43	28	76	5	32
Nazionale	85	72	64	12	88

Super Enalotto Št. 152

6	10	13	17	22	46	jolly 43
Nagrani sklad						2.937.048,60 €
Brez dobitnika s 6 točkami						Jackpot 19.837.903,37 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						0,00 €
34 dobitnikov s 5 točkami						17.276,76 €
2.937 dobitnikov s 4 točkami						200,00 €
85.137 dobitnikov s 3 točkami						6,89 €

Superstar 85

Brez dobitnika s 6 točkami	-€
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-€
Brez dobitnika s 5 točkami	-€
10 dobitnikov s 4 točkami	20.000,00 €
232 dobitnikov s 3 točkami	689,00 €
3.082 dobitnikov s 2 točkama	100,00 €
17.322 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
34.781 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

21.12.2007

NEKOČ JE BILA MEJA

Primorski
dnevnik

vile & vampi prod. © 2007

Slovensko deželno
gospodarsko združenje
www.sdgz.it

*Od leta 1946 spremljamo
podjetja v Italiji in Sloveniji*

Specializirane storitve in svetovanje za podjetja,
internacionalizacija in projekti čezmejnega sodelovanja

www.servis.it

www.euroservis.eu

servis.koper@email.si

www.euroservis.eu

NEKDANJI DOLINSKI ŽUPAN EDVIN ŠVAB JE BIL

Verjeli so,

Že več kot
100 let...

...s posebno
občutljivostjo do
teritorija sledimo
tudi našemu
čezmejnemu
navdihu.

ZADRŽNA KRAŠKA BANKA

100
1908 2008

www.zkb.it

Kdo ve, če so pri Unescu, Organizaciji Združenih Narodov za izobraževanje, znanost in kulturno, razumeli, da je Odprta meja pobuda, ki krepko prehitela tok zgodovine. Kdo ve, če je treba njihovo odločitev - dati pokroviteljstvo mednarodnemu seminarju o dolini Glinščice - pripisati dajnovidnosti Unescovih funkcionarjev, ali samo srečnemu naključju. Kdo ve, dejstva pa govorijo sama: 21. in 22. marca 1981 je v Boljuncu pod pokroviteljstvom Unesca in Dežele Furlanije-Julijanske krajine potekal mednarodni seminar o dolini Glinščice. De facto pa tudi prva izvedba Odprte meje, pobude, za katero lahko danes trdim, da je predstavljala prvi korak na poti h končnemu padcu italijansko-slovenske meje. Med njenimi pobudniki je bil najbolj dejaven takratni dolinski župan Edvin Švab, o čemer priča nezadnjem tudi dejstvu, da so prav njeni poverili vlogo slavnostnega govornika na sinočnjem praznovanju na Feretičih.

Kako pa se je porodila za tiste čase revolucionarna zamisel o meji, ki bi vsaj nekaj ur letno ne delila, ampak združevala ljudi?

»V tistih letih so ljudje čutili veliko potrebo po večjem združevanju. Ta potreba je bila prisotna tako med prebivalci Doline, ki so bili po večini slovenske narodnosti, a tudi med italijanskimi prijatelji, s katerimi smo sodelovali, in med sonarodnjaki v takratni Jugoslaviji. Zato smo se odločili, da mednarodnemu seminarju o dolini Glinščici ne damo samo naravoslovnega pečata, ampak ga posvetimo tudi skrbi za ljudi, ki živijo v bližini te naravne lepotice. Pokroviteljstvo nad dvodnevnim seminarjem sta prevzela Dežela Furlanije-Julijanska krajina in Unesco. Prvi dan je bil posvečen dialogu med različnimi strokovnjaki in upravitelji, drugi pa odprtji meji med občinama Dolino in Sežano: zanje je vladala velika radovednost, saj je predstavljala pravo novost.«

Najbrž so bile tudi priprave zahodne.

»Priprave so potekale več mesecev. Potrebovali smo soglasje obeh zunanjih ministrstev, Jugoslavija je morala umakniti vojsko z mejo, z jugoslovanskim in italijanskim policijskim poveljnikom za obmejna območja smo usklajevali podrobnosti. Urediti je bilo treba steze, določiti, katere zastave bomo razobesili. Na mostu v Botaci, po katerem teče meja, so naposled 22. marca 1981 visele štiri zastave: državni zastavi Italije in Jugoslavije, med njima pa zastava Dežele FIK in slovenska. Nosiča vrv je simbolično povezovala italijanski in jugoslovanski breg. Zahtevali smo, da pridejo policaji v uniformi, a brez orožja. Da ljudi ne bi bilo strah, da bi bilo vsem jasno, da prihaja mo prijateljstvo.«

Naša občina je relativno majhna, to pa nam ni nikoli vzbujalo občutkov manjvrednosti, tudi ko je šlo za probleme, ki so bili večji od nas. Nihče nam ni na primer naročil, da moramo odpirati mejo, a smo se trudili ter sebe in druge prepričali, kako pomembno je biti načelnici in vztrajni v odnosu do človeka in narave: tako pri naših doma kot kjerkoli v svetu. Danes bi rekli, da je šlo za globalizacijo vrednot.«

Tistega prvega pohoda proti Botaku se je udeležilo res veliko ljudi, med katerimi so bili številni politični predstavniki in upravitelji.

»Udeležba in navdušenje sta presegla vsa pričakovanja. Misili smo, da bo nekaj sto ljudi, pa jih je bilo pet tisoč. Ljudje so bili pravi protagonisti dogodka. In to niso bili samo Slovenci, celo tržaški župan Cecovini je prišel. Prisotni so bili umetniki Mascherini, Palčič, Spacial, ugledni predstavniki z italijanske in jugoslovanske strani, na primer predsednik deželnega

sveta Colli, generalni konzul Socialistične federativne republike Jugoslavije Mirošić. Tudi vladni komisar in tržaški prefekt Mario Marrosu je bil nad pobudo navdušen: primerjal jo je planjavi raznobarnih vrtnic, ki so najlepše rože, a imajo tudi ostre bodice. Opozoril nas je: pri njihovem gojenju bodite previdni, a tudi vztrajni.«

Najbrž vas je prav navdušenje ljudi prepičalo, da mora postati Odprta meja tradicionalna.

»Absolutno! Ta meja je bila umetno postavljena med ljudi in je nekaj let presekala skoraj vsak stik. Res je, da so jo takratni modri vladarji Italije in Jugoslavije skušali rahljati, je pa bila še vedno meja, ki so jo stražili graničarji s psi in kašnikovkami. Z Odprto mejo pa se je vrnila dolgo pričakovana in prikrajšana pravica, da bi spet živel bolj normalno. Zaradi je bil to velik praznik, ki ga ni bilo težko ponavljati ...«

So bili tudi vaši institucionalni so-govorniki vedno pripravljeni sodelovati in sprejemati vaše predloge?

»So, ker so tako bili v očeh ljudi bolj interesantni. Povedal bom anekdot: na Odprti meji sem vsakemu, ne glede na to, če sem ga poznal ali ne, ponudil požirek zganja z svoje rdeče čutarice; v nekaterih

grmih sem imel skrite steklenice, tako da ga ni v čutarici nikoli zmanjkal. Takrat smo še pili direktno iz čutarice, nihče se ni bal aida ...

Ko so v Sesljanu odpirali Rilkejevo pot, sem žganje ponudil tudi tržaškemu županu Staffieri, ki pa je odklonil. Ne-kaj minut kasneje pride mimo škof Bellomi in spije dva požirka, nato se nama pri-druži devinski princ in prav tako sprejme mojo ponudbo. Takoj je bila pri nas kamera televizije Rai in snemala prizor, Staf-fieri pa me je dregnil in prišepnil: daj še meni malo ...«

In vendar se vaši načrti, ki ste jih predstavili na seminarju o dolini Glinščice, niso povsem uresničili.

»Na povabilo Unesca smo se nekaj mesecev kasneje udeležili zasedanja v Parizu, na katerem je tekla beseda o tej meji in parku, ki bi zajemal obmejne kraje v Italiji in Jugoslaviji in bi ga zato upravljali skupaj. Mimogrede: predstavnik Sovjetske zvezde me je ob koncu zasedanja okaral, češ, parka ne morete upravljati skupaj, saj teče vendar meja vmes! Našega namena žal ni onemogočila meja, ampak pomanjkanje finančnih sredstev za pripravo strokovne dokumentacije, na osnovi katere bi pridobili status svetovne na-ravne dediščine. Potrebovali smo 150-200

PRED ČETRT STOLETJA POBUDNIK PRVE »ODPRTE MEJE«

da se bo zgodilo

Na fotografiji levo Edvin Švab danes pred tablo Poti Prijateljstva, na ostalih posnetkih utrinki s prvi let Odprte meje

KROMA/MAGAJNA

milionov lir, deželna uprava pa ni bila naenkrat več pripravljena kriti tega stroška: osebno mislim, da zato, ker smo s tem konceptom zblizjevanja šli predaleč in postali zelo popularni. Ne pozabimo, da je takrat še stal berlinski zid ...

No, svoje načrte smo posredovali prijateljem-upraviteljem Škocjanskih jam, ki so z lastno pridnostjo in dobro promocijo Slovenije kmalu dosegli priznanje Unesca...«

Najbrž vas na vsakoletno Odprto mejo kljub temu veže marsikateri prijeten spomin.

»Spominov in anekdot je ogromno, zgodila se nam je celo vrsta prijetnih dogodivščin, vedno smo tudi lahko računali na sodelovanje šol, tako slovenskih kot italijanskih. Spominjam se na primer zavne anekdote, ko je marešalo naših karabinjerjev padel in si strgal jopič svoje praznične uniforme. Zdravnik, ki je dejural na Odprti meji, ga je pospremil do vasi Beka: seveda sta moralna mimo karavle z graničarji, karabinjerja pa je bilo strah, saj ni bil še nikoli v tujini. No, domačinki sta mu nato očistili in zašivali jopič, medtem pa mu ponudili tudi nekaj šilč žganja: marešala ni bilo nič več strah, ob povratku na mejo pa je salutiral ob vsem koraku...«

Tudi nekaj šverca je bilo: Odprta meja je bila za Slovenijo pač velika priložnost. Iz pobratenega Kočevja so na primer udeleženci vsakič prišli z nahrbniki, saj je bila Odprta meja zanje tudi priložnost, da so si nakupili kavo, viski, kako posebno uvoženo pivo ... Vsem smo priporočali osebno izkaznico, čeprav je ni bilo treba kazati, in čim manj prtljage: v nahrbniku pa se je poleg rezervnih čevljev večkrat znašlo tudi kaj drugega. Bilo je nedolžno, nobene droge ali orozja, nad vsem pa so burno bedeli policisti v civilu«

Je med graničarji in Dolincani prislo do kakega incidenta?

»Med Odprto mejo sicer ne, zgodila pa se je marsikatera neprijetna situacija. V Križpotu so na primer občinski delavci popravljali ograjo, eden med njimi pa je šel za bližnji grm na malo potrebo. Ob koncu dneva ga še vedno ni bilo nazaj: bil je v Kopru, na policijski postaji, ker je tisti grm bil očitno že v Jugoslaviji. Saj ni bilo nobenega problema, izpustili so ga, dogovarjati in pogajati pa smo se morali. Drug primer je bil fant, ki je med Prebenegom in Križpotom naletel na graničarja: bila sta vsak na svoji strani, med njima pa le kolovoz. Tako dolgo je graničar vabil fanta, dokler ni stopil na jugoslovanska tla, takrat pa mu je ukazal: roke

kvišku! In sta začela marširati proti karsni. To pa je bilo ravno na dan, ko je umrl maršal Tito: ob treh so po vsej Jugoslaviji zatulile sirene in slišati jih je bilo tudi pri nas. Ta naš Marjan se je ustavil in dejal, da ne more naprej, ker mora počastiti našega komandanta. Baje sta se naposled oba razokala in se pobotala ... graničar pa ga je vseeno moral odpeljati do kasarne.«

Kakorkoli že: z Odprto mejo ste bili nekakšni predhodniki združene Evrope in Schengenske »proste cone«.

»Mislim, da smo v bistvu naredili le svojo dolžnost. Je pa res, da hodi sedaj po poti odprte meje na milijone ljudi, kar nam je v veliko zadostjenje. Je pa že tako, da ne more biti danes nobena država, nobena skupnost, samozadostna; samozadostnost je večkrat lastnost redkih samohodcev, katerih glavna skrb je skrb zase. Danes moramo živeti v omikanem sožitju, prijateljsko in strpno, kar ne pomeni zanemariti nekaterih bistvenih lastnosti lastne identitetite, jezika, kulture, izvornih korenin in podobnega. Narodi in države, ki bi se radi zaprli v apartheid ali obzidan vrtiček, živijo danes samo še v pravljici. Kdor izbere pot zapiranja, bo sebi in drugim delal slabo uslugo.«

Poljanka Dolhar

OBČINA KOMEN

Veselite se z nami,
ob vstopu
Slovenije v schengensko
območje na prireditvi

»ODPRTI V EVROPI, ZAZRTI V RAZVOJ«

v PETEK, 21.12.2007, ob 20.30

pod ogrevanim šotorom na italijanski strani mejnega prehoda Gorjansko – Šempolaj.
S pesmijo, plesom, glasbo in družabnim srečanjem odpiram nove poti sožitja med narodi.

V programu sodelujejo: GUD Pihalni orkester Komen, GD Nabrežina, MePZ Cominum, MePZ Gorjansko, MePZ R.M. Rilke, SKD Igo Gruden, KD Karla Štreklja Komen, Petje Anton in Bratuž Bogdana, Pepina in Rozina.

Zaplesali bomo z ansamblom Happy day in Kraškimi muzikanti ter spoznali Plesno skupino Nasmeh ob sladkih dobrotah članic Združenja slovenskih kmečkih in podeželskih žena in Društva kmetic sežanske regije.

Ob priliki vstopa Slovenije v schengensko območje vas vlijudno vabimo v petek, 21.12. ob 19. uri na odprtje kolektivne razstave slikarjev »Tostran in onstran meje« v Umetnostni in kulturni center »Škerk« v Trnovci ter v soboto, 22.12. ob 20. uri na KONCERT ZDRUŽENJA CELLO & MUSIC v dvorani društva Igo Gruden v Nabrežini

Občina Komen
Uroš Slamič, župan

Občina Devin Nabrežina
Giorgio Ret, župan

Prireditev so podprli

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

*izobraževanje je naložba,
je jasnejši pogled,
je kapital za prihodnost*

KBcenter
Gorica, Korzo Verdi 51

www.slovik.org

GORIŠKO TOVORNO POSTAJALIŠČE - AUTOPORTO DI GORIZIA hitra in varna pot iz in v vzhodno Evropo

- Železniški terminal in intermodalne storitve
- Skladiščenje in druge storitve
- Specializirani center za počitek in tranzit živilih živali
- Parkirišča in storitve za avtovoznike

sdag
SDAG GORIZIA
Global Logistic System S.p.A.
Tel. +39 (0)481 57 04 11
Fax +39 (0)481 57 04 80
info@sdag.it
www.sdag.it

Občina
Miren-Kostanjevica

Čevljarstvo, opekarništvo in kamnoseštvo

Površina: 64 kvadratnih kilometrov
Število prebivalcev: 4790
Občinsko središče: Miren

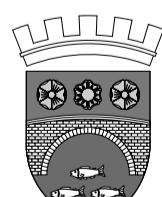
www.miren-kostanjevica.si

Kjer se srečajo sredozemski in alpski vplivi

Površina: 146,5 kvadratnih kilometrov
Število prebivalcev: 5986
Občinsko središče: Kanal ob Soči

www.obcina-kanal.si

OBČINA
KANAL OB SOČI

Slovenskimi in jugoslovanskimi zastavami, slavoloki in napisi na stenah hiš, skedenjev in hlevov. Tako so po vaseh goriškega Kraša pričakali razmejitveno komisijo, ki je leta 1946 določala mejo, od katere se v teh dneh poslavljamo. Komisija, ki so jo sestavljali predstavniki Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Francije in Sovjetske zveze, je svojo pot začela na Tržaškem, nadaljevala jo je skozi Gorico, nato pa je po Soški dolini prišla do Trbiža. Na osnovi svojih ugotovitev je komisija pripravila poročilo in razmejitvene predloge, ki jih je nato predala svetu zunanjih ministrov. Mirovna konferenca v Parizu je na zasedanjih med 29. julijem in 15. oktobrom 1946 sprejela francoski kompromisni razmejitveni predlog, po katerem so pod Italijo prišle Benečija, Rezija, Gorica in Kanalska dolina, pod Jugoslavijo pa preostali del Primorske, Istra z Reko, vsi otoki in Zadar z okolico. Širša okolica Trsta je postala Svobodno tržaško ozemlje. Ta razmejitev je bila določena v Parizu 10. februarja 1947, s podpisom pariške mirovne pogodbe po, ki je začela veljati 15. septembra istega leta. Poldrugo uro po polnoči 16. septembra leta 1947 je v kraje bivše cone A vkorakala Jugoslovanska armada, v drugi del cone A pa italijanske čete.

Slavolok z granatama

»Pred bivšo osnovno šolo v Jamljah smo postavili čez glavno cesto velik slavolok iz brinja, ki je bil okrašen s slovenskimi in jugoslovanskimi zastavami ter s Titovo sliko,« se spominja domačin Jožef Radetič, Mario Pahor pa dodaja, da so se pred prihodom komisije Jameljci odločili za vidne slovenske napis po vseh hišah v vasi. »Na Cesarjevo hišo, ki stoji ob cesti proti pokopališču, je Bruno Pahor - Matičetov napisal »Hočemo Jugoslavijo«, na našo hišo pa »Tukaj smo Slovenci«; barvo je iz ladjevnice prinesel Bernard Bagon - Berta Nevekin,« se spominja Mario Pahor. Z barvo, ki so jo Jameljci uporabili za svoje napis, so vladjevnici barvali trupe ladij, saj je bila odporna rjavaenju. Na nekaterih jameljskih domačijah so napisi še danes vidni, na drugih so zbledeli, z obnovitveni deli v povojnem obdobju pa je seveda marsikatera hiša izgubila svojo parolo. Lucio Kobal in Jordan Semolič se spominjata, da je na nekaterih jameljskih hišah stal tudi napis »Naš Tito«, najbolj pogosta pa sta bila »Hočemo Jugoslavijo« in »Tukaj smo Slovenci«. Pred prihodom komisije so bile vse jameljske hiše okrašene z napisi, skupina mladih domačinov in domačink pa je ob slavoloku pričakala zavezniško misijo, ki se je vozila proti Gorici. »Kolono mednarodne komisije, ki je leta 1946 obiskala Jamlje, smo pričakale mlade Jameljke, ki smo bile članice krajevnega Narodnoosvobodilnega odbora in zveze slovenske mladine. Komisija se ni ustavila in je vozila

PO VASEH GORIŠKEGA KRASA IN V LAŠKEM Š

Razmejitveno z zastavami, s

naprej mimo nas, zato pa smo stekle za avtomobili in na ves glas kričale Hočemo Jugoslavijo,« se spominja Ema Stanič. Po besedah nekaterih domačinov naj bi bili na slavolok poleg Titove slike obešeni dve granati, vendar je spomin nanje precej meglel. Barje so z njima Jameljci hoteli še odločneje prepričati komisijo, kateri državi želijo pripadati.

Zastave in napis

Potem ko je zapustila Jamlje, je razmejitvena komisija vozila po Dolu, kjer so jo prav tako pričakali s slavolokom in napisi. »Na naš skedenj pri Devetakih je veliko slovensko in jugoslovansko zastavo narisal moj oče Anton Peric,« razlagata Mirko Peric, ki se leta 1946 še ni vrnil domov, saj je bil iz jugoslovenske vojske demobiliziran leta 1948. Zaradi tega zna o pripravah na prihod razmejitvene komisije kaj več povedati Peričeva žena Bernarda Devetak. »Poleg zastav pri Devetakih je stal velik napis »Hočemo Jugoslavijo« na skedenju na Palkišču, ki so ga pred leti porušili in na mestu katerega je danes cerkev,« pojasnjuje Devetakova, ki je po

rodu z Vrha. Leta 1942 se je vključila v vrhovski odbor NOB, zatem pa je bila od marca leta 1943 do konca vojne kurirka karavle P-15; pot jo je med vojno pogosto zanesla v Dol, leta 1946 pa je skupaj z Doljani sodelovala pri postavitev slavoloka. Po njenih besedah so navodila za napis in slavoloke prejeli od odborov NOB, ki so nastali med vojno, SKOJA in zvezze slovenske mladine. »Slavolok smo postavili mladi, med njimi sem bila tudi jaz,« se spominja Devetakova.

»Vogliamo la Jugoslavia«

Priključitev Jugoslaviji so zahtevali tudi po Tržaškem, kjer so si predvsem delavci iz tovarn po več kot dvajsetletnem obdobju fašističnega režima in zatiranja delavskih pravic želesni socializma in boljšega življenja. »Non vogliamo far parte dell'Italia portatrice di miseria e fame« (Nočemo spadati pod Italijo, ki prinaša revščino in lakoto) je pisalo na tovarni v Ronkah, ki jo je pred nekaj leti zajel požar. V Selcah je ob pokrajinski cesti, ki pelje v Doberdob, še danes lepo viden napis »Vogliamo la Jugoslavia« (Hočemo Ju-

SE VEDNO VIDNA GESLA, NAPISANA Z LADJEDELNIŠKO BARVO

komisijo pričakali lavoloki in napis

goslavijo), na nekdanjem sedežu tržiškega kulturnega konzorcija pri južni ronški železniški postaji pa je na zidovih med rdečimi zvezdami mogoče prebrati napis »W Tito« in »W Stalin«. Tudi po Tržiškem so po besedah Karla Černica mlajšega za napise uporabili barvo iz ladjevnice, ki »pride skozi omet in na zidovih ostane za večne čase«. Nekaj napisov je še danes vidnih tudi v Doberdobu. »Živel Tito«, »Doberdobčani zahlevajo priključitev Jugoslaviji«, »Tukaj je Jugoslavija« so tako le nekaterih izmed številnih gesel, ki so bili po zaključku druge svetovne vojne vidni na zidovih doberdobskih hiš. Poleg barve iz ladjevnice so se po navedbah Alda Rupla za pisanje napisov marsikje posluževali tudi posebnega barvila iz Srbije. »V mnogih vaseh so uporabili barvo, ki so jo v ta namen izdelali v srbski tovarni, le-ta pa je delovala samo osem mesecev po letu 1945. Zaposleni so precej naključno spravili skupaj nekaj sestavin in ustvarili barvo, ki je bila v bistvu skoraj neuničljiva. V povojnem obdobju niso nikoli več uspeli priraviti tako dobre barve,« pojasnjuje Rupel.

Meja je zarezala v živo

Jameljci, Doljani in Doberdobci z napisi, slavoloki in zastavami niso dosegli pričakovanega uspeha. S 15. septembrom leta 1947 je meja zarezala v živo ter na goriškem Krasu ločila sorodnike in družine, pretrgala stoljetne stike. Do razmejitve so Jameljci redno zahajali v Sela na Krasu in Brestovico. Starejši se dobro spominjajo, kako so se kot otroci med pašo krav po kraški gmajni vsak dan srečevali s prebivalci vasi, ki so bile po letu 1947 priključene Jugoslaviji. Pred razmejitvijo so Jameljci redno zahajali v Brestovico tudi na plesse in zabave, marsikdo pa je tako v sosednji vasi našel življensko sopotnico. Meja je vse to prekinila; po »omehanju« mejnega režima in po uvedbi prepustnic so le delno uspeli obuditi nekdanje vezi, saj so omejeni urnik malobmejnih prehodov ovirali prosto gibanje in sploh življenje ob meji.

Silvestrovo 1957

Dol in Vrh sta do razmejitve spadala pod občino Opatje selo, zato pa je bila dolocitev mejne crte za Doljane in Vrhovec posebno travmatična. »V Opatjem selu so bili občinski uradi, zdravnik, šola, pošta, hotel, mesnica in trgovina, med vojno pa je v tej vasi nastal prvi zamehek organiziranega upora, ki se je nato od tod razširil na Dol in Vrh,« pojasnjuje Bernarda Devetak, ki se skupaj z možem Mirkom Pericem spominja 31. decembra 1957. »Mladi pari smo se organizirali, tako da je na silvestrov večer leta 1957 ves Dol šel po Čukišu s prepustnicami čez mejo do Opatjega sela. V dvorani je bil zatem velik praznik; peli smo partizanske pesmi in se srečali z Opajci, ki jih nismo videli deset let. Naslednje jutro smo se s prepustnicami v rokah vrnili domov v Dol,« pojasnjuje Bernarda Devetak, Mirko Peric pa k temu dodaja, da so do razmejitve Doljani zelo pogost hodili v Opatje selo, kjer je bilo med drugim tudi pokopališče. Od določitve meje leta 1947 do uvedbe prepustnic leta 1955 številni Doljani niso uspeli obiskati sorodnikov čez mejo, kot tudi grobov svojih najdražjih, ki so bili pokopani na Opatjem selu.

Ostali so brez cest in dela

Če je bila razmejitve za Jameljce, Doljane in Doberdobce huda iz narodnostnega vidika, je bila za prebivalce vasi goriškega Krasa, ki so bile priključene Jugoslaviji, težavnna iz gospodarskega vidika. Številni prebivalci Opatjega sela, Korit, Lokvice, Sel na Krasu in Brestovico so bili zaposleni v kamnolomu pri Devetkah, ki je postal v Italiji, še več pa jih je delalo v tržiški ladjevnici. Po razmejitvi so čez noč ostali brez dela, ob zaslužek pa so bile tudi mlekarice, ki svojega mleka niso mogle več nositi v Tržič. Ob tem je Opatje selo po razmejitvi ostalo brez cestnih povezav; proti Dolu so bile namreč speljane tri poti, ki jih je meja prekinila, zato pa so morali Opajci več let čakati, da so zgradili novo cesto, ki je planoto povezala z Mirnom. Starejši Doljani se spominjajo, da je bilo Opatje selo pred vojno velika vas, polna življenja, po razmejitvi pa jo je moralno veliko prebivalcev zapustiti in oditi s trebuhom za kruhom.

Schengenska širitev

Državna meja je pred šestdesetimi leti ohromila stoljetne stike, z vstopom Slovenije v območje schengenskega sporazuma pa bodo imeli Jameljci, Doljani, Doberdobci, Opajci, Seljani, Brestovci in prebivalci drugih vasi priložnost, da spet okrepijo nekdanje vezi. Seveda do sprememb ne bo prišlo čez noč in težko je pričakovati, da bo vse spet takšno, kot je nekoč bilo. Ne glede na to pa bo odprava mejnih kontrol nedvomno prispevala k ponovnemu priblijanju sosednjih vaških skupnosti, ki so pred šestdesetimi leti že zelo pripadati isti državi, zdaj pa so skušaj pod isto evropsko streho.

Danjal Radetič

DOBRODOŠLICA SLOVENIJI

pozdravlja vstop Slovenije v Schengenski prostor in vabi na "fešto na placu" s koncertom skupine

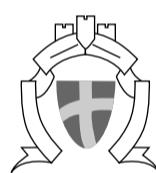
KOČANI ORKESTAR

Koncert romske glasbe (Makedonija)

KRMIN TRG 24. MAJA

Sobota, 22. 12. 2007, ob 21.30

Vstop prost

OBČINA PIRAN

Slovenska turistična prestolnica

Občina Piran je turistično daleč najbolj razvita slovenska občina in eno izmed pomembnejših središč kongresnega, zdraviliškega, igralniškega in navtičnega turizma v severnem Sredozemlju. Vir blaginje občine Piran pa niso zgolj izredne naravne znamenitosti, ki burijo domišljijo turistov po vsem svetu, temveč duh enakosti, strpnosti in medsebojnega spoštovanja, ki sta ga skozi zgodovino zgradila dva naroda na istem koščku zemlje.

V Piranu živijo ljudje, ki so se priselili iz različnih krajev Slovenije in tudi iz drugih držav. Med seboj so stkali vezi sožitja in kljub многim različnostim ohranili avtohtono kulturo in tiste vrednote, ki jih danes utrujuje združena Evropa.

Piran je tudi hram kulture in zakladnica umetnosti, mesto številnih prireditev, koncertov in razstav. Občina, ki jo poživlja mednarodno razvijana izobraževalna dejavnost in široka paleta poslovnih priložnosti. Mesto oddiha in izrednih izizzivov.

www.piran.si

MESTNA OBČINA NOVA GORICA

Za Novo Gorico bi lahko rekli, da je prestolnica zahodne Slovenije. Je eno najmlajših srednjeevropskih mest, ki je svoje temelje zasnovalo šele po 2. svetovni vojni. Pomembna arheološka najdišča sicer pričajo, da je poselitev njene širše okolice stara več tisočletij. Današnjo Mestno občino Nova Gorica sestavlja devetnajst krajevnih skupnosti, od tega sta kakšni dve tretjini njenega ozemlja na podeželju. Največje severnoprimsko mesto je neformalno središče goriške statistične regije in šteje približno 31.000 prebivalcev. Z Univerzo v Novi Gorici se je lani pridružilo elitni skupini evropskih univerzitetnih mest. Gre za prvo nedržavno univerzo v Sloveniji. Njen cilj je oblikovanje raziskovalne in študentom prijazne visokošolske ustanove. Tamkajšnji učni programi so osnova za prenos znanja na mlajše generacije in v podjetniško okolje.

Prav omogočanje hitrega družbenega razvoja in gospodarske rasti je eno od vodil uprave mesta, ki ima sicer najnižjo stopnjo brezposelnosti v državi. Kljub temu, da je Nova Gorica zelo mlado urbano središče, je polna pomembnih ustanov. Gosti Slovensko narodno gledališče, osrednjo Goriško knjižnico Franceta Bevka, strokovno opremljen Goriški muzej, konkatedralo koprške škofije, novo moderno športno dvorano, športni park s stadionom in še bi lahko naštevali.

Z umikom fizične meje med Slovenijo in Italijo se Novi Gorici odpira nova dimenzija. Še bliže bo svoji sosedji, tisočletni Gorici, s hitrimi zagonom pa postaja moderno središče vseh Goriških Slovencev.

Osebna izkaznica:

Število prebivalcev: 31.308 (1. julija 2007)
Površina: 309 kvadratnih kilometrov
Število poslovnih subjektov: 3973

Koristne povezave:

Mestna občina Nova Gorica
<http://www.nova-gorica.si>

Goriška e-regija
<http://www.goriska.com>

Krajevna skupnost Solkan
<http://www.solkan.si>

Krajevna skupnost Rožna Dolina
<http://www.roznadolina-ng.si>

Društvo Planota
<http://www.planota.si>

Portal Ozeljana
<http://www.ozeljan.net>

Goriški muzej Nova Gorica
<http://www2.arnes.si/~dpogac1/muzej/>

Univerza v Novi Gorici
<http://www.p-ng.si>

Kulturni dom Nova Gorica
<http://www.kulturnidom-ng.si>

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica
<http://www.sng-ng.si>

Goriška knjižnica Franceta Bevka
<http://sikng.ng.sik.si>

Samostan Kostanjevica
<http://www.samostan-kostanjevica.si>

V KANINSKEM POGORJU S PRIHODNJO SEZONO

Na Žlebeh in Kaninu čudovito čezmedenje

Peter Gerdol, Promotur

Smučišča Na Žlebeh (na posnetku desno) in Kaninu (spodaj desno) so primerna za vse okuse, v sončnem vremenu pa obiskovalce razvajajo tudi z uživanjem v čudovitem alpskem okolju, o čemer pričata posnetka, ki ponujata pogled na zgornjo postajo kaninske žičnice (v sredini) in na območje Na Žlebeh proti sedlu Prevala, kamor bo vodila nova nihalka

do 3 letih poskrbeli tudi za umetno zasneževanje prog in se tako izognili morebitnim »zelenim« zimam. V načrtu imajo tudi nekatere nove smučarske naprave, s katerimi bi že tako pestro ponudbo še razširili. Po Uršičevih besedah naj bi kapacitetu naprav

Državna meja od danes ne loči več smučišč na slovenski in italijanski strani Kanina, pa vendar bodo moralni ljubitelji bele opojnosti še nekoliko počakati, da se bodo lahko brez omejitve spuščali po belih strminah v obeh državah. Do uresničitve dolgoletnih sanj pa ni več daleč. Že prihodnjo smučarsko sezono bi morala biti namreč smučarska centra Na Žlebeh (Nevejsko sedlo) v Italiji in na Kaninu nad Bovcem v Sloveniji povezana s smučarskimi napravami.

Na slovenski strani do sedla Prevala, kjer poteka mejna črta med državama, že leto dni obratuje štirisedežnica, na italijanski strani pa obstajajo načrti za nihalko med kočo Gilberti in Prevalo. Kot nam je zagotovil odgovorni za smučarske centre družbe Promotur v Furlaniji-Julijski krajini Peter Gerdol, se bodo načrti spremenili v realnost že prihodnjo sezono. Na ta način bo na tem območju nastal čezmejni smučarski center, ki bo zagotavljal smukod od decembra pa vse do maja. Prebroditi bo sicer treba še nekatere manjše administrativne ovire, ker proga, ki bo povezovala oba centra, deloma poteka na območju občine Rezija, v glavnem - kot ostale proge - pa sodi v občino Kluž. Vendar pa besedah Gerdola ne gre za take ovire, ki bi lahko ogrozile gradnjo nove žičnice.

O povezavi obeh smučišč se je začelo razpravljati že v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja, do prvih stikov med odgovornimi na italijanski in slovenski strani pa je prišlo deset let kasneje. »Takrat so pripravili že bolj premišljene in konkretno načrte, kako bi do povezave lahko prišlo in tudi, kako bi tak center upravljali,« je povedal Gerdol. Vendar pa so zaradi najrazličnejših ovir projekt za nekaj let potisnili v ozadje. Prihajalo je sicer do nekaterih zanimivih skupnih pobud, vendar konkretnega napredka pri ureščevanju tega načrta niso prinesle. Tu bi lahko omenili še projekt SLOVITA, ki je nastal na pobudo francoskega inženirja Cressela novembra 1991, dokler ni končno leta 1997 prišlo do konkretnih pogоворov med občinama Kluž in Bovec. Pri dogovarjanju sta aktivno sodelovali tudi družbi Promotur in ATC Kanin, ki sta zadolženi za upravljanje smučišč na obeh straneh. Družbi sta leta 2002 pravili skupni evropski projekt Interreg, vendar tudi to ni dalo konkretnih rezultatov.

»Toda takrat smo se končno odločili, da vsaka stran poskrbi za povezavo na svoji strani in celotni načrt je dobil ustrezен pospešek. Slovenci so tako že lani zgradili štirisedežnico od zgornje postaje žičnice do sedla Prevala, pri nas pa je bil odločilen razvojni načrt Promotura za obdobje 2006 - 2010,« je poudaril Gerdol in dodal, da je pogodba za gradnjo že podpisana, gradnja nove žičnice pa bi se morala začeti zgodaj poleti 2008 oziroma takoj, ko se bo stopil sneg.

Spodnja postaja nove žičnice vrste fu-

nifor bo pri koči Gilberti, zgornja pa na sedlu Golovec nekaj nad sedлом Prevalo, do katerega bo vodila položna smučarska pot. Nihalka, ki ne bo imela vmesnih stebrov, bo imela dve kabini, v katerih bo prostora za 80 do 100 smučarjev. Novost žičnic funifor je v tem, da lahko vsaka kabina deluje avtonomno, za gradnjo brez vmesnih stebrov pa so se po besedah Gerdola odločili zato, ker ima na ta način žičnica manjši upor proti vetru, pa tudi teren je precej plazovit.

Sicer pa bo center Na Žlebeh že takoj na začetku leta 2008 bogatejši za novo dvožično kabinsko žičnico, ki bo zamenjala staro žičnico ob progi Kanin. Spodnja postaja bo pod parkiriščem, zgornja pa nad kočo Gilberti. »Sveda vse to, skupaj z novimi napravami za umetno zasneževanje in urednijo novih prog, zahteva precejšnja finančna sredstva. V obdobju od 2006 do 2010 bo tako Promotur investiral skupno 33 milijonov evrov, denar pa bo zagotovljen iz proračuna dežele FJK,« je še dodal Peter Gerdol.

Kot rečeno, povezava s slovenske strani obstaja že dobro leto dni. Direktor ATC Kanin Aleš Uršič je prepričan, da predstavlja povezavo obeh smučišč velikansko priložnost za obe strani. »S skupno ponudbo bomo lahko izredno konkurenčni ostalim večjim smučarskim centrom v bližini,« je dejal in kot adut navedel raznolike smučarske proge za vse okuse, izredno lego, ki v različnih obdobjih zagotavlja smučarjem uživanje na soncu v prekrasnem alpskem okolju, odkoder pogled v lepem vremenu seže vse do Tržaškega zaliva. Uršič še poudarja, da je prednost tega centra v tem, da je sneg zagotovljen od decembra do maja, saj so smučišča na nadmorski višini od 2300 m navzdol.

Na Kaninu za zdaj še nimajo naprav za umetno zasneževanje, vendar pa je bila naraša doslej skoraj vedno radodarna s snegom. Vendar, kot pravi Uršič, se samo na to ni mogoče zanašati, zato imajo že načrte, da bi v 2

POVEZANA SMUČIŠČA NA SLOVENSKI IN ITALIJANSKI STRANI

Kaninu kmalu nared v novo smučarsko središče

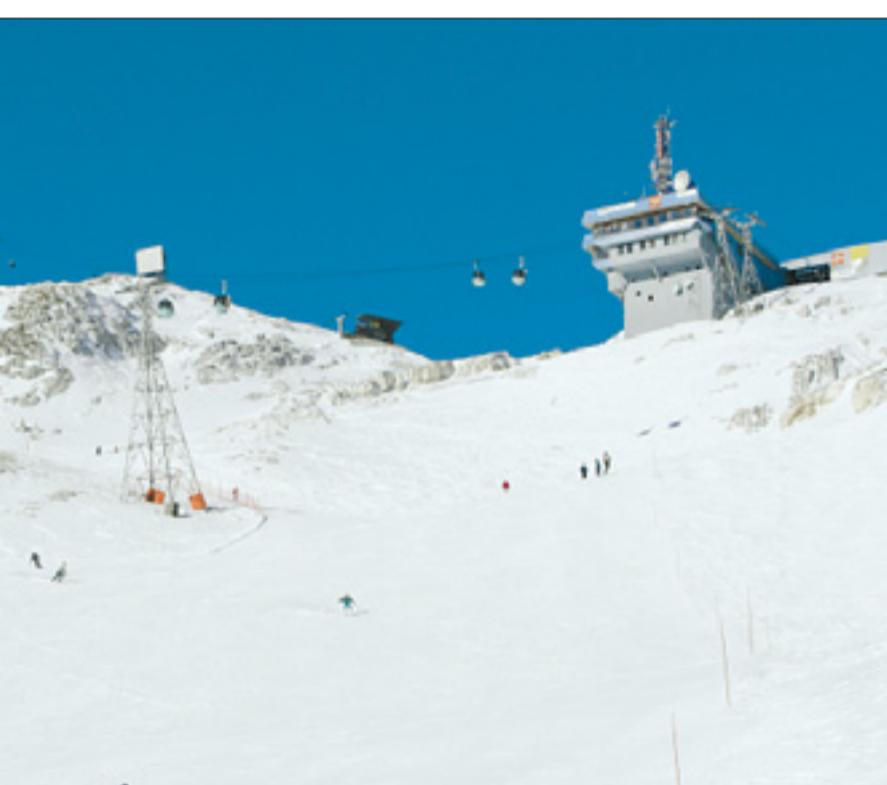

povečali z obnovo zadnjega odseka kabinske žičnice ali pa z gradnjo povsem nove naprave. »V poštev bi prišla tako imenovana telemix naprava, ki predstavlja kombinacijo na vrv visečih kabin in sedežev, s čimer bi uporabo omogočili tako smučarjem kot tistim, ki

je za vse izrednega pomena, da se nadaljuje z že začetim projektom gradnje turističnega kompleksa Žarše tudi po propadu francoske družbe Transmontagne, ki bi morala biti glavni investitor projekta,« je prepričan Uršič.

Načrti upravljalcev smučarskih naprav so torej dokaj ambiciozni. Meja, ki so jo na teh smučiščih že prej ob različnih priložnostih brez večjih formalnosti prehajali, sedov ne loči več. Počakati je treba samo še na zadnji člen v povezavi, nihalko Na Žlebeh. Že danes sta obe smučišči vredni obiska, po povezavi pa se bo odprlo edino pravo visokogorsko čezmejno smučišče na tem območju, ki bo lahko s svojimi tridesetimi kilometri prog vseh težavnostnih stopenj zadovoljilo tudi najbolj razvajene smučarje.

Rado Gruden

Aleš Uršič, ATC Kanin

se na smučišče podajo brez smuči. Celotno prenovo, tudi z novo progo od C postaje Škrapi do B postaje Čela, naj bi končali najkasneje do leta 2011. Sredstva naj bi deloma dobili iz evropskih strukturnih skladov, v glavnem pa jih bomo morali zagotoviti sami. Po naših načrtih gre za približno 15 milijonov vredno investicijo,« je v zvezi z razvojnimi načrti povedal direktor ATC Kanin.

Kar zadeva turistične perspektive tako povezanega smučarskega centra, pa tako Gerdol kot Uršič opozarjata, da bo treba najti način, da bi se iz »enodnevnega« smučarskega centra spremeni v smučarsko destinacijo, kamor ljubitelji smučanja prihajajo na počitnice. Za zdaj so turistične kapacite tako Na Žlebeh kot v Bovcu premajhne, da bi to omogočale. Toda stvari se začenjajo premikati. Kot poudarja Gerdol, morajo hotelirji (Na Žlebeh so trije hoteli, od katerih pa je eden že nekaj let zaprt) poskrbeti za tovrstno ponudbo, pritrjuje pa mu tudi Uršič, ki poudarja, da je treba na Bovškem poskrbeti za razvoj turističnih kapacitet. »V zadnjih dveh letih so se zadeve, vsaj kar zadeva smučarjo, obrnile na bolje, vendar bo Bovec ni samo smučanje. Zato

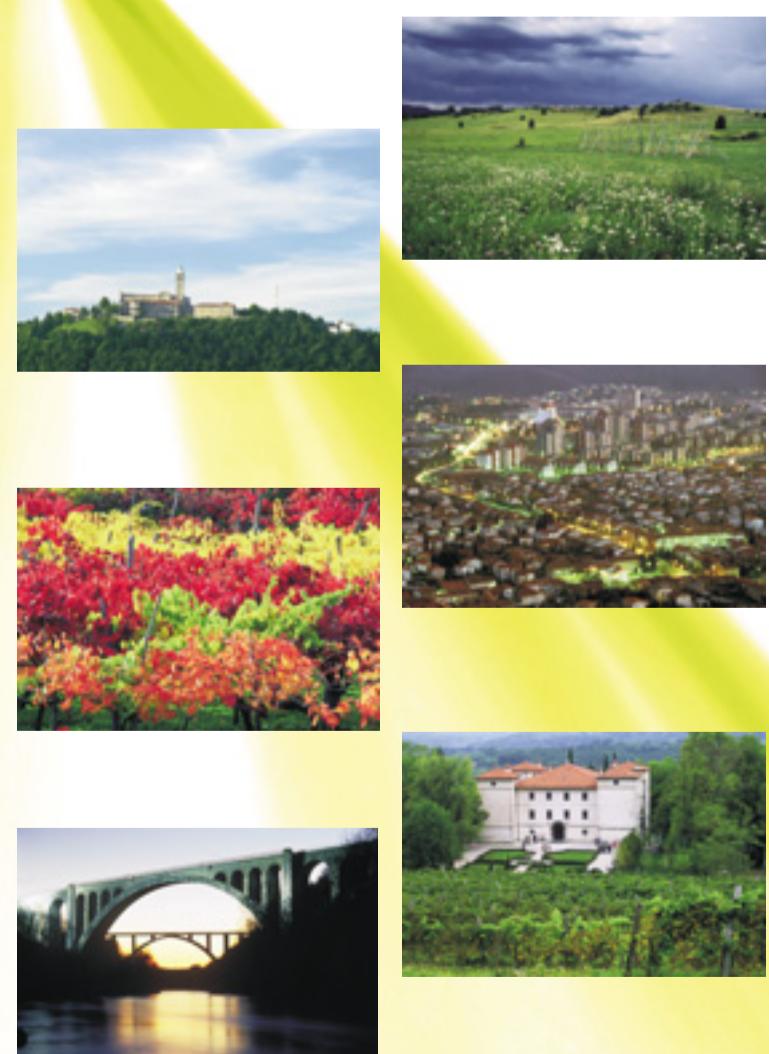
Vrtnica je simbol mestne občine

Klub svoji kratki zgodovini Mestna občina Nova Gorica svoje goste očara, ima jim kaj pokazati. Znamenitosti in naravnih danosti okoli urbanega centra kar mrgoli. Tam kjer reka Soča zapusti alpski in predalpski svet ter se nato preko Soške ravni zliva proti Jadranskemu morju, leži zelo staro naselje, Solkan. V kraju se nad Sočo bohoti železniški most z največjim kamnitim lokom na svetu. V neposredni bližini mestnega središča, na griču Kostanjevica, se nahaja cerkev Gospodovega oznanjenja Mariji in k njej prizidan frančiškanski samostan. Kostanjevico označuje tudi grobnica, kjer so pokopani zadnji potomci francoske kraljeve rodbine Bourbonov. Ob julijski revoluciji leta 1830 so odstavili kralja Karla X. Bourbonskega in ga skupaj z družino pregnali iz Francije. V Gorici so našli zavetišče pri goriškem grofu Coroniniju. Majca leta 2004 je bila na nekdanjem samostanskem vrtu odprta zbirka vrtnic iz skupine burbonk. Zbirka je z 49 sortami ena najpopolnejših in največjih zbirk vrtnic burbonk na svetu. Vrtnica pa je tudi simbol mestne občine.

Novogoriško podeželje svoje obiskovalce vabi na Vinsko cesto spodnje Vipavske doline. Pohvale vredna je ljubezen pridelovalcev do avtohtonih in drugih starih sort, ki dajejo dolini posebno vrednost. Veličastni Trnovski gozd pa vabi v svoje zeleno prostranstvo naravne krajine. Turistična zveza organizira izlete tudi na Banjško planoto, turisti se lahko s kolesi ali peš povzpnejo na Sveti Goro, Škabrijel ter na Sabotin - Park miru. Projekt Sabotin - Park miru je rezultat čezmejnega evropskega projekta, katerega namen je z idejo miru popestriti turistično ponudbo na območju Goriške. Vsebinsko izhodišče Parka miru je burno zgodovinsko dogajanje na območju Posočja, ki je zahtevalo veliko žrtev med vojaki in lokalnim prebivalstvom. Zato se podajte na Sabotin in raziščite njegovo burno zgodovino, mediteransko in alpsko rastlinstvo, plazeče se in leteče živalstvo.

Bevkov trg 4
5000 Nova Gorica

tel: 00386 (0)5 33 04 600
fax: 00386 (0)5 33 04 606
e-mail: tzticng@siol.net
www: <http://www.novagorica-turizem.com>
www: <http://www.sabotin.net>

Majhna, a uspešna občina

Naselja: Šempeter pri Gorici in Vrtojba

Površina: 15 kvadratnih kilometrov

Število prebivalcev: 6452

Prijateljska ali pobratena mesta in občine:

Medea (Italija), Romans d'Isonzo (Italija)

www.sempeter-vrtojba.si

Občina
Šempeter-Vrtojba

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Zbratom deliva košček gmajne, ki ji od nekdaj pravijo Perinovka. Gabrovje in jense je že tako prepletlo rušljive kamnite zidke in preplavilo tri dolinice, ki so bile včasih obdelane, da se vedno znova, tudi v zimskem času, ko je vejeve golo, pošteno trudim, da bi prepoznaš svojo parcelo. Čas je tudi krepko zabrisal poljske poti in kolovoze, ki jih je le tu pa tam zaznati pod vsiljivimi šopji trave. Tja sva včasih hodila po drva za kurjav. Vendar dokaj poredkoma, ker je državna meja po vojni odrezala Perinovko od ostalega grunta in je bila zato sečnja in prevoz drva iz druge države nekoliko bolj komplikirana zadeva, kot je bilo nabiranje lesa na padriški ali gospaški gmajni, ki je ostala pod Italijo.

Ko danes razmišljam, da bi si spet naprila žago in sekiro in jo mahnila v Perinovko, se s posebnimi občutki veselim zgodovinske prelomnice, ko bo od nekdanje meje, glasnice vsemogočih prepovedi in strahov, ostal le še spomin. Zapusčene in pozabljeni poljski poti bodo spet zaživele in čez obširno gmajno, čez katero so se dolga leta podile mrke sence bojazni pred nedovoljenim, neznamenim, bo zavel bolj radosten in sproščen veter vrnjene prostosti in svobode. Ta obmejni razdvojeni del kraške gmajne, ki je bila do nedavnega dostopna samo divjadi, se spet pretaplja v celoto, na razpolago vsem.

Perinovka je bila v moji otroški predstavi kot neopredeljiva deveta dežela iz pravljic, v katero ni lahko priti, ker ovirajo dohode vanjo hudobne sile, posebljene v mejnih prehodih s tistimi turobenimi hišicami, v katerih te oboroženi stražarji izprašujejo in pregledujejo, da se skoraj čutiš krivega, čeprav ne veš zakaj. V zgodnjih petdesetih letih, ko sem začel zahajati v osnovno šolo, so gospaški sošolci, ki so živelii bliže meje, tu pa tam skoraj šepetajo, kot da gre za nevarno tajnost, pripovedovali o strelkah, ki naj bi včasih premotili nočno tišino, in o okostnjakih, ki naj bi jih izkopavale lisice. Pričevanje so bile najbrž hudo napihnjene, res pa je, da se je prva povojna leta, ko je bila meja še pošteno zaprta, večkrat oglašalo strelno orožje varuhov meje in je skopa kraška zemlja pozrla marsikaterega prebežnika. Dejstvo je, da je naša fantazija kovala neverjetne scenarije in ustvarjala prikazni, ki niti s poznejšim vse hitrejšim odpiranjem meje niso povsem splahnele.

Spričo strogi določil ter napetih pričevanj in govoric je bilo le par kilometrov dolgo "potovanje" do Perinovke čez kmetijski mejni prehod pri Gropadi prava pustolovščina. Poleti smo se z vozom na volovsko vprego odpravili po seno, pozimi po listju ali drva in vsakokrat me je obšla tesnoba, ko so pogledi mejnih stražarjev iskali napako v dokumentih ter brskali po raznih delih voza, kot bi se v njem skrivale ne vem kako grde reči. Tesnoba je rasla, ko so nas ob prihodu v Perinovko, ki leži slab lučaj od mejne crte, obstopili graničarji z nepogrešljivim orozjem v rokah. Bili so sicer vajeni na prisotnost dvolastnikov v tem dokaj osamljenem predelu ob meji in njihov obisk je bil običajno vladnostnega značaja, kljub temu pa je lval veličad.

V skrinji spominov na Perinovko, ko je bila meja še meja, imam posebej shranjeno podobno vola Sivca, ki je rad kakšno nakuhal. Nekega junija dne nas je odpeljal po seno. Pot je bila precej dolga. Meja je odrezala vse bližnjice in treba je bilo najprej precej poti proti Lipici, nakar se je odcepil kolovoz, ki je vodil proti Orleku. Dejansko je bilo treba obiti ves gospaški hrib. Voz smo nalozili s senom, ko se je sonce že potuhnilo za greben. Treba je bilo le še vpreči Sivca. A tega ni bilo nikjer. Očitno se mu ni dallo sopihati vse naokrog z naloženim vozom in jo je raje mahnil kar počez, po bližnjici proti domu. Ne vem, če ga je graničarska izvidnica opazila, ko je lomastil čez mejo. In če ga je, se je verjetno samo posmehala. Za njim po bližnjici se seveda ni dalo. Treba je bilo pač naokrog do mejnega prehoda, tam obrazložiti,

kaj se dogaja, in nato naprej, skoraj uro ho- do doma. Ta naloga je pripadla mojem nekaj let starejšemu bratu, ki je pobe- glega Sivca ujel šele na pol poti med Gro- padom in Padričami in se z njim vrnil v Pe- rinovko, ko je bila že trdna noč, domov pa je nesrečni voz sena priopotal, ko je od- bila polnoč.

Mejni prehod za dvolastnike pri Gropadi pa me ni nehal nalagati s spomi- ni tudi pozneje, ko Jugoslavije ni bilo več in je nad blokom zavirala slovenska za- stava s triglavim grbom. Lepega februar- skega jutra smo se odpravili po drva. Vo- la je že zdavnaj zamenjal traktor in na kmetijskem bloku že zdavnaj ni bilo več nikogar. Če si želel čez mejo, si se moral pre- dhodno najaviti, tako pri italijanskih kot slovenskih policijskih oblasteh, da so priše ob določeni uri dvigniti zapornici na eni in drugi strani nikogaršnje zemlje. Vse je bilo torej lepo zmenjeno. Finančni stražnik je dvignil zeleno-belo-rdečo za- pornico ter odšel in traktor z vozom se je približal belo-modro-rdeči, toda na slo- venški strani ni bilo nikogar. Čakali smo in čakali. Mobitelov še nismo imeli, nazaj se ni dalo, naprej si nismo upali. Ko je šla mimo morda že dobra ura, se je voznik traktorja domislil, da bi nemara kaj zaledlo, če bi skušali razmigati zapornico, ki je bila elektronsko povezana s sežansko po- licijsko postajo. Dejansko je zaledlo, kajti v desetih minutah, ali še prej, je iz lipiške strani pridrvelo policijsko vozilo. Policaji mrkih pogledov in v pravi bojni opravi so nas obkolili ter podrobno identificirali še preden nam je uspelo povedati, kaj se nam pravzaprav dogaja. Ko se je zadeva razja- snila, so sami telefonirali na postajo in od- krili, da je dežurni, ki bi bil moral priti na blok in odpreti zapornico, lepo zaspal.

S tem pa razburljivega mejnega do- gajanja tistega dne še ni bilo konec. S pol- nim vozom drv je bilo treba tudi nazaj in tokrat na slovenski strani ni bilo proble- mov. Zato pa so se stvari zakomplizirale na italijanski, kjer nas ni pričakal nasme- jan obraz policiista, temveč grozec pogledi krepko oborožen finančni stražnikov. Kaj se zdaj dogaja, smo se zaskrbljeno vprašali. Dogajalo pa se je to, da so finan- carji posumili, da bi med hrastovimi in gal- brovimi hlodli lahko prevažali orožje, ali kaj podobnega, ker so v tistem času baje krožile vesti o takšnem ilegalnem trgo- vanju. Ukažali so zapeljati voz z drvmi do najbližjega gospaškega dvorišča, kjer je bilo treba ves les, do zadnje veje, raztovoriti in ko so se prepričali, da ne trgujemo z orožjem, smo voz lahko spet natovorili in se vrnili domov.

Strah pred nevidno črto, ki si jo lah- ko prestopil samo na redkih določenih me- stih, kjer je bilo treba vsekakor skozi dvo-

Pred desetletji so se preko mejnih prehodov (na desnem posnetku iz zbirke Giannija Anzaloneja je prehod pri Škofijah) podajali z vozovi, ki so jih vlekli osli, ali pa s kolesom (spodnji posnetek je Mario Magajna verjetno posnel nekje na Goriškem), saj so bili avtomobili še prava redkost

ne stroge poglede (in ne samo doku- mentov), so oplojevala tudi stalna pričevanja ljudi, ki so se nehote, med nedeljskim sprehom, ali med nabiranjem gob znašli na čistini, ki se je v neskončnem nekaj metrov širokem pasu vila čez griče in doline. Danes je vegetacija skoraj povsem zabrisala pas. Le drobni barvni količki

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

ZAPUŠČENE IN POZABLJENE POLJSKE POTI BODUJU *Moja pot v »če ali veselje in ža*

Petek, 21. decembra 2007

O SPET ZAŽIVELE

«Bezmejno» Perinovko čestne zgodbice o meji

v enakomernem zaporedju označujejo nevidno mejno črto. Pred leti, ko so izurjene oči graničarjev še budno nadzorovale vsako ped poseke, je predstavljal vsak prestop meje posebno dogodivščino. Veliko je ljudi, ki so jih v hipu obkrožili oboroženi stražarji in jih z dvignjenimi rokami pod grožnjo avtomatskega orožja gnali kot kaz-

njence v Sežano ali v Koper na komando, kjer jih je čakalo zasljevanje. Medtem je vestne graničarje čakal nekajdnevni dopust za vsakega zasačenega "prestopnika".

Spominov in anekdot o teh nezaželenih romanjih pod grožnjo pušk je na pretek. To se je dogajalo vzdolž vse meje. Tako so na primer zasačili in vklenili mladenciča, ki sta si nekje pri Sv. Lenartu s sekiro v roki drznila skoraj do mejne črte po smrekico za božično drevesce. Ali pa "ugrabitev" lepe mladenke, ki je šla pri Čamporah po bencin s svojim avtom. Toda prehod je bil že zaprt in ko je stopila iz avta, da bi to preverila, jo je obkrožila skupina graničarjev ter jo seveda odvedla v Koper na komando. Družina jo je zamančala za večerjo. Ko so nato našli njen zapuščen avtomobil, so seveda z grozo pomisli na najhujše. Naslednjega jutra pa so si pošteno oddahnili, ko se je mladenka vrnila, niti ne preveč vzinemirjena, saj je s sabo prinesla naslove mladencičev, ki so jo odvedli v Koper in ji med potjo vsi po vrsti, očarani od njene lepote, dvorili.

Nekateri so bili prisiljeni romati v Koper kar v kopalkah. Nekaj takega se je namreč pripetilo skupini mladih, ki se je odpravila na kopanje k zadnjemu koritu Glinščice pri Botaču, ki je že na slovenski strani. Nič ni pomagal izgovor "Nismo vedeli, se nismo zavedali". Treba je bilo pustiti obleke na kupu in marš na dolgo pot do komande.

Včasih so graničarji sami zvabili koga, ki so ga nemara poznali, da se je približal meji in ga prosili, recimo, za cigareto, nato pa ga "aretirali" in odpeljali ter si s tem zagotovili vojaški dopust. Obramba meje je potekala na kopnem in na morju ter celo v podzemlju, kot vedo poveda-

ti nekateri jamarji, ki so jih zasačili, ko so lazili iz jam ob meji. Nekomu se je celo zgodilo, da so odvezali vrv, po kateri se je spusil v globino in jo vrgli na njim. Na srečo se je dobro končalo, ker so ga prišli prijetljivi rešiti.

Na nekdanjo mejo se veže kar veliko zabavnih anekdot. Naj zabeležimo tisto, ki pripoveduje o strini Toni, ki je šla s pripasano vrečo nabirat sveže listje za živino, ali "smrcat", kot se je reklo po domače. Pa se ji približa graničar in jo nagovori: "Ali gremo švercat, mamca?" "Ja, ja, je treba, je treba", je odvrnila Tona, ki je razumela eno besedo za drugo.

Ob nedolžnih je bilo kar precej tudi bolj resnih zgodbic. Zlasti takih, ki so dejansko zadevale "švercanje", ali pravo tihotapljenje, tako raznega blaga, kakor tudi ljudi. Legenda pravi, da so nekje na Krašu veseli fantje prešvercali v avtomobilu žvega prašiča. Bilo je pozimi in bila je tema. Žival so zavili v plašč in mu nadeli na glavo klobuk, na meji pa pokazali poleg svojih še prepustnico nekega prijatelja. Carički in policisti očitno niso bili ob tisti uri dovolj pozorni in prašič je srečno prispeval iz ene države v drugo, ne da bi mu bilo treba plačati carino. Tudi veliko pršutov je prišlo čez mejo. Na Repentabrskem so jih skrbno zavite prevazači skrite kar v vozu gnoja. Kdo bi šel brskat po njem...

Huje je bilo s tihotapljenjem ljudi iz Tretjega sveta, ki se je na tej meji nadaljevalo prav do konca, do današnjih dni. Še pred kakšnim mesecem se je tržaška polica znašla v težavah, ker ni vedela, kje nastaniti večjo skupino mladoletnih pribežnikov iz Kosova, saj so bila vsa razpoložljiva mesta na naši deželi, tako med Ptički brez gnezda v Slovenskem dijaškem domu, kakor v drugih podobnih centrih, prenapolnjena.

Kar zadeva grozljivo kroniko trpljenja ilegalnih priseljencev, o kakršni zelo pogosto poročajo, danes zlasti z otoka Lampeduse, kamor priplujejo ali okrog katerega v razburkanih valovih potonejo ladje, natrapne s človeškimi bitji kot škatle konzerv s sardinami, smo enega prvih primerov zabeležili prav ob naši meji. Konec oktobra leta 1973 so nekega mrzlega jutra odkrili pri Borštu štiri trupla. Štirje Senegalci so tisto noč skrivoma prekoracili mejo v neustavljeni želji, da bi na Zahodu našli kanček človeka vrednega življenja, ki ga domovina ni zmogla. Toda mraz in izcrpanost so jim na obrobju prelepe doline Glinščice prekrizali pot. Njihova usoda je takrat ganila sleherno dušo. Zakopali so jih na borštanskem pokopališču in še danes, po 35 letih, je na njihovem grobu sveže cvetje.

Vse to se je dogajalo še pred nekaj leti in danes skoraj ni mogoče verjeti, da je vse to dokončno mimo, da se je meja, tista, ob kateri še kontrolirajo, pregledujejo, izprašujejo in zapisujejo, ob kateri se človek še počuti nelagodno, pomaknila da-leč proti vzhodu.

Nič več ne bomo na Fernetičih čakali za kazen dobro uro v avtobusu, ki bi nas moral peljati na izlet v matično domovino, potem ko je policaj vprašal: "Qualcosa da dichiarare" in je nekdo iz mnogoč izletnikov vzkliknil: "Si, un per de kojoni!" Nič več se ne bo dogajalo, da bi se v julijski pripeki začel nekomu širiti po hlačah, tik nad stegni, velik mastni madež, potem ko je skril pod pas štručko masla, ki se ga ni smelo prenesti čez mejo.

Nič več ne bomo priča tudi takšnim scenam, kakršno sta na primer uprizorili nadobudni Trebenki, ki sta, znani po svoji izjemno počasni vožnji, poskrili pred blokom nekaj mesa pod sedež, lep zalogaj pa pozabili na strehi avtomobila in se nato kot po navadi počasi pripeljali do bloka in nedolžno izjavili, da nimata kaj prijaviti, pa je financar, ki mu je šlo na smeh, vprašal: "Kaj pa je to na strehi?"

In ko bomo šli na izlet v kraško naravo, denimo proti Perinovki, nas ne bodo več v gozdu plašile tiste bele prikazni s črno označbo števila metrov, ki nas ločujejo od državne mejne črte, kjer je postopanje lahko smrtno nevarno.

Dušan Kalc

KBcenter

CENTER GLASBENIH SREČANJ
CENTRO INCONTRI MUSICALI "ALPE ADRIA"

GLASBENA MATICA
SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA
SOCIETA' ALPINA SLOVENA GORIZIA

ZDRAŽENJE SLOVENSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV V ITALIJI
UNIONE DELLE ASSOCIAZIONI SPORTIVE SLOVENE IN ITALIA

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO
CIRCOLO PENSIONATI SLOVENI DEL GORIZIANO

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
ISTITUTO REGIONALE SLOVENO PER L'ISTRUZIONE PROFESSIONALE

KROŽEK ZA KULTURNO, ŠPORTNO IN PODPORNO UDEJSTVOVANJE
CIRCOLO ATTIVITA' CULTURALI SPORTIVE ED ASSISTENZIALI

SLOVENSKA KULTURNO - GOSPODARSKA ZVEZA
UNIONE CULTURALE ECONOMICA SLOVENA

SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ
CONSORZIO SLOVENO PER LA FORMAZIONE

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TEATRO STABILE SLOVENO

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV
UNIONE DEI CIRCOLI CULTURALI SLOVENI

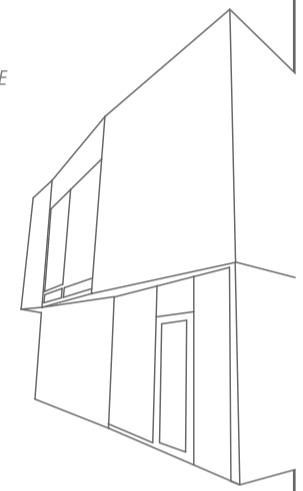
SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE
SINDACATO SCUOLE SLOVENE

SLOVENSKA KNJIŽNICA - DAMIR FEIGEL
BIBLIOTECA SLOVENA - DAMIR FEIGEL

KMEČKA ZVEZA
ASSOCIAZIONE AGRICOLTORI

Korzo Verdi 51 - Gorica - www.kbcenter.it

KB
1909

Preprosto. Posel.

www.kb1909.it

Z DONATELLO RUTTAR O POTOVANJU IZ TOPOLOVE

Sreča v Topolovem

Gledano z identitetnega vidika, morda mora biti. To, kar je brezmejno ni prepoznavno, je neskončna planjava, je mornarje, vesolje, vendar ni nek jaz. »Zato morajo meje ostati. Ti moraš imeti neko jasno identiteteto, da lahko pride do srečanja z drugim. Osvobajanje ne pomeni razpuščanja. Ponavljam, bistvo nove kulture in sreče je v odnosu do drugega, v sposobnosti, da imamo relacije z drugimi in različnimi. Tu ne mislim na neka specializirana srečanja, kot so diplomatska, gospodarska in podobna. Mislim na medsebna in medčloveška srečanja. Poglej, v Nemčiji ni prišlo do prave združitve, ni prišlo do nove obmejne kulture, ki bi ljudi združila.«

Povod za razgovor z Donatello Rutar je bil zavojček, ki hrani CD in nekaj zvezkov fotografij, zapisov in zgodovinski dokument vasi Topolove. Zavojček nosi naslov »Potovanje iz Topolove v Abitante«. Gre za delo različnih avtorjev, ki je nastalo v okviru evropskega projekta Interreg III/Phare. Tema je mej, saj gradivo z ne navadno natancostjo povzema kraje, dogodek in ljudi na mejni črti, ki gre iz Topolovega vse do vasi Abitante. V bistvu je to večji del meje od Benečije, mimo Gorice, po tržaškem Krasu do Istre. Celoten projekt je koordiniral Donatella Rutar. Njeni sodelavci so bili: Alba Zanini, Hanna Preuss, Roberto Aita, Piero Zanini, Renato Rinaldi in drugi.

Donatella Rutar je bila na dan najnega zmenka bolna in tako sem zavil do njene hiše na Liesah. Hiša stoji nad vasjo in Donatella mi je po telefonu rekla, da je ne bom zgrešil. Tako je bilo. Ena stena je živo slikana, ko sem vstopil, pa mi je bilo jasno, da je pri načrtovanju risala prostoročno ruka razmišljujočega arhitekta.

Sedela sva ob mizi, kamor je sijalo za zimo nenavadno toplo sonce. Po običajnih in obveznih besedah sem malce potožil, da se mi ob vseh ognjemeth, ki bodo ob odpravi meje, vendarle zdi, da se Italijanska politika, pa ne samo ta, boji že samih besed, kot so federalizem, autonomija, drugi, skupina itd. Država, ki doživlja bitno krizo, se boji fizičnega razkroja.

Donatella mi je pritrnila, želela pa je vedeti za moje mnenje, če je Slovenija pripravljena, skupaj s slovensko manjšino, ponovno graditi življenje na meji. Vprašanje sva razvila pozneje, moj prvi odgovor pa je bil, da je za Slovenijo včasih manjšina tudi breme. Naša, manjšinska vprašanja niso še vsa rešena. Državi, ki se mora s svojo maloštevilčnostjo v Evropi uveljaviti, pa ni vedno prijetno kopiranje problemov, ki mečejo sence na dogovore s sosedji. Pa tudi sama Slovenija se je konstituirala kot nacionalna država, a jo po nekaj letih že nova odprtost sili v različne položaje od nacionalne grede. Vprašala me je, koliko je Slovencov v Italiji, vsaj približno...

Donatelli sem pokazal dolgo mejno črto, ki je narisana na zavojčku in na platnici knjige. Kazal sem številčna imena krajev in dejal: »Slovencev nas je malo in razpotegnjeni smo po vsem pasu, ki gre od Milja do Triža. Ko bi bili strnjeni v enem samem kraju ali mestu, bi imeli večjo politično in drugačno moč. Konč koncev ima mesto Gorica kakih 33 tisoč prebivalcev, če se ne motim... Tako nekaj šteje.«

Donatella me je opozorila: »Govoriš v starih logikah moći, razvrščaš vojske.« Odgovoril sem ji, da še niso in nismo povsem odložili orožja. Donatella me je od tod peljala v manj praktično razmišlanje ob meji: »Če se pogledam nekoliko »od zunaj« je pred pripadnostjo neko čustvo. Ne morem biti kot tisti, ki govorijo o pripadnosti, o identiteti in meji samo z mislijo na preteklost in ne vidi bodočnosti. Padec meje ne pomeni le misli na neko preteklost. Sama ideja o koreninah je vendarle kulturni pojem, je mišljenje, ki zaobjema veliko več prostora od spominov.« Vprašal sem, če meni, da je ta navezanost na preteklost oziroma, če je breme preteklosti ideoško. »Mislim, da je kulturno,« je odgovorila Donatella, »konč koncev je prišlo do priznanja, da (Slovenci) nismo manjvrejni in da nam je treba dati pravice. Naša zgodovina je bila težka, vendar so nam zakoni marsikaj vrnili. Seveda, nismo še povsem presegli stanja boja. Mislim na primer na bitko, ki jo še vodimo za dvojezično srednjo šolo v špetru. Pa vendar, nekaj smo dosegli. Zanima me drugo vprašanje: vez naj bodo v globokem čustvu, žal se meja odpravlja brez prave in globinske radosti.«

Vprašanje sreče se je v razgovoru z Donatello večkrat ponovilo. Opozorila me je, da izgubo obmejne identitete, ostanejo kraji v Benečiji vseeno zapostavljeni. Morda se celo izgubi element upora, ki je dajal moč, in po meji zazija praznina. Tu

Aktivno poslušanje
Nova spletna stran dežele Furlanije Julisce krajine nudi možnost državljanom, da posredujejo svoja stališča na različne načine, kot so na primer hitre raziskave javnega mnenja, web-konference (Predsednik odgovarja državljanom neposredno skozi ekran), mnenjski vprašalniki.

Aktivno poslušanje

Nova spletna stran dežele Furlanije Julisce krajine nudi možnost državljanom, da posredujejo svoja stališča na različne načine, kot so na primer hitre raziskave javnega mnenja, web-konference (Predsednik odgovarja državljanom neposredno skozi ekran), mnenjski vprašalniki.

Nove storitve

Nuditi storitve državljanom pomeni tudi omejiti birokracijo in povečati možnosti medsebojnih stikov z javno upravo. Nova spletna stran nudi možnost opozarjanja, posredovanja predlogov in pritožb, kar vse lahko poteka preko računalniške tipkovnice. Obstajajo tudi Podcast, feedRSS in delovne skupnosti. Med novostmi je služba Avvisami, ki posreduje uporabniku podatke preko sms sistema in elektronske pošte.

Inteligentne poti

Vodene poti za naglo in olajšano vstopanje na različna tematska področja. Pozornost je usmerjena na naslednje vsebine: focus in banner naju po enostavnih poteh vodita do cilja našega iskanja.

Jasne informacije

Vsebine strateškega pomena se stalno dopolnjujejo tudi z novicami iz smeri v različnih jezikih.

ODPRI TI da spoznavanje

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

www.regione.fvg.it
www.fvg.tv

OLOVEGA V ABITANTE, OB DOGODKIH IN LJUDEH NA MEJNI ČRTI

pōčeh drugega

Na posnetkih levo
Donatella Ruttar,
pogled na Matajur
in cerkev v
Topolovem. Desno
detajl iz
Topolovega,
spodaj posnetek z
istrske vasice
Abitanti

Omenil sem staro Habermasovo zahtevo, naj bi prišlo najprej do vse-nemškega parlamenta in šele po tem med-subjektivnem srečanju do drugih združevalnih procesov. Zmagala je marka. Donatella je pristavila: »Drama Evrope je, da smo najprej ekonomski subjekti in šele nato ljudje, osebe.«

Vrnili sem se k pretevzi za srečanje: k zavojčku z naslovom »Potovanje s Topolove v Abitante« in dejal: »Beležili ste mejo s skoraj manikalno natančnostjo.« Donatella: »V knjigi smo želeli biti natančni opazovalci obmejne pokrajine in ljudi. Odstranitev meje še ne pomeni sreče.« »Donatella mi je omenila pogovor s preprostim možakarem. Gleda padca mej ni imel posebnih občutkov. Vrnila sva se k Benečiji. Tu je bila meja dvojna Geografsko je področje trdo in nehvaležno, čeprav gre za gricę, so pogoji takšni, kot da bi bili v visokih hribih. Po vrhovih je tekla meja z vsemi posledicami: gospodarskimi, političnimi, z emigracijo in z drugim zlom. Vseh ran ne bo možno zlahka celiti.

Vrnila sva se k slovenski in manjšinski identiteti. Zaslutil sem, da se v tem skriva Donatellina želja, da si lahko srečen tu in tam: »Ko mi je bilo 16 let, sem izbrala, kje biti. Bila je to zame zrela izbira, kateri so nasprotovali domači in še drugi. Odločila sem, da sem tam. To mojo iz-

biro je podkrepil komentar dveh profesorjev: »Iz kako čudovitega kraja prihajaš!« Bila je to lepa in pozitivna opazka. Spoznala pa sem odmik. Ta je v želji, da sem z mnogimi, želim živeti tu in z drugimi. Sveda imam tudi svojo velemestno identiteto. Ostajam pa tu, s svojo identiteto in pripravljenostjo, da sem z drugimi in drugačnimi, da me ni strah drugega. V sebi sem imela moč biti tam in sedaj želim imeti moč, da sem tu in tam.«

Opozoril sem sogovornico, da nima vsi te odprtosti, da ni povsod te pripravljenosti. Donatella mi je omenila Švico, kjer nihče ne izgubi svoje identitete, pa niti država je ne, če eden živi v enem predelu in ne v drugem in če so razlike del skupnega prostora. Vrnila se je k dvojezični šoli v Špetru, kjer se srečujeta dva osnovna jezika, ne da bi kdo komu kaj vzel. Vsekakor: »Ti si ti v popolnem rešepku do drugega, v odprtosti do njega.« Omenil je srečo, ki »ne obstaja.« Opozoril sem jo, da ko govorimo o drugi in novi mejni identiteti, se vendarle ne smemo odpovedati sreči. Odgovorila je: »Morda gre za utopijo živeti srečno. Nesiča lahko dobro definiramo, sreča je bolj meglena...« Donatella je v kontekstu omenila Dalajlamo: »Dalajlama prihaja v malo obmejno vasico Polavo. Je morda to znamenje? Ne vem če so, ven-

dar bi bilo lepo, ko bi bil na srečanju z njim kak slovenski budist. Dalajlama je občutil vso težo izgnanstva in meje. Pregrali so ga iz Tibeta, potem ko so Tibet zamejili. Njegov prihod ravno v tem času, je lepo znamenje.«

Vrnila sva se k Benečiji. Razgled iz sobe je res lep. Donatella je pripomnila: »V vsem tem je tudi nekaj estetskega. Verjamem v lepoto. Lepota odrešuje svet in naši kraji so zelo lepi. Zagovarjam etiko domovanja. S police je vzela knjigo Gillesa Clémenta Manifest tretjega okolja (paesaggio). Za Clémenta je lahko ta tretji prostor bivanja »preostanek ali rezerva« Preostanek v smislu odvržene smeti, rezerva pa v smislu nove možnosti. Biti na novi meji, biti tu in tam, imeti možnost za srečanje pomeni rezervo ali dodatno možnost. To velja za kraje kot za ljudi.

V razgovoru mi je Donatella prebrala še dva stavka, ki spremljata slike meje. Zapisał bom enega: »Ker imajo stvari neko svojo stran, kot je rekla prijateljeva babica, potem določa že način, kako jih hočemo gledati to, kar bomo vsaj delno videli.« To, kar bomo videli po padcu meje, je torej odvisno od tega, kako gledamo na ta padec. En pogled je upravno-političen, drugi je toplo človeški in išče srečo v očeh drugega.

Ace Mermolja

Oglaševanje
ni nikoli
poznalo
meja

www.tmedia.it

Brez meja.

December 2007, meje padajo.

Primorski dnevnik že 60 let podira mejo,
povezuje ljudi, ki ob njej živijo, plete stike,
preko nje nosi besedo in slike.

Primorski dnevnik je za informacijo,
za kulturo, za sožitje brez meja.

NAROČNINE
2008

Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 533382
www.primorski.it

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

NOVA GORICA - Smrt dijakinje zaradi meningitisa močno odjeknila v javnosti

Inkubacijska doba mimo, preventivni ukrepi »odveč«

Na šoli, ki jo je dekle obiskovalo, prizadeti in ogorčeni, ker niso bili obveščeni

Že včeraj smo poročali o smrtnem primeru zaradi meningitisa, ki se je pred desetimi dnevi zgodil v Renčah. Pokojnica, M.K., je bila dijakinja četrtega letnika novogoriške ekonomske in trgovske šole. V sredo so v šempetrski bolnišnici potrdili, da je šola za bakterijsko obliko gnojnega meningitisa, ki je lahko tudi smrten, da pa se ga združiti z antibiotiki ter da so z antibiotiki preventivno zaščiteni ožji člani pokojnice in bolnišnično zdravniško osebje, ki je imelo stik z njo. Presodili so, da so dodatni ukrepi eden. Ostalo pa je odprto vprašanje, zakaj niso bili o uradnem vzroku smrti obveščeni tudi na novogoriški šoli, ki jo je dekle obiskovalo, saj gre za nalezljivo bolezen, v nekaterih primerih s hitrim in burnim

potekom, in kdo je v tem primeru to dolžan storiti.

Včeraj smo ponovno poklicali v šempetrsko bolnišnico, kjer vršilec dolžnosti direktorja Silvan Saksida pojasnjuje, da je bolnišnica v tem primeru postopala v skladu s predpisi. Tako ko je bilo po obdukciji znano, da gre za bakterijsko obliko gnojnega meningitisa, so obvestili novogoriški zavod za zdravstveno varstvo, ki je dolžan sprejeti dodatne ukrepe in nadalje obveščati morebitne ogrožene skupine. Včeraj pa smo stopili v stik tudi z vodstvom šole, ki jo je pokojna dijakinja obiskovala; povedali so nam, da o uradnem vzroku njene smrti sploh niso bili obveščeni in da so zanj tistega dne prvič izvedeli iz medijev. Tako

so povezali z odgovornimi v šempetrski bolnišnici in na novogoriškem zavodu za zdravstveno varstvo. V bolnišnici so jim potrdili naše pisanje, na omenjenem zavodu pa je vodstvo šole strokovna direktorica, specialistka epidemiologinja Tatjana Frelih pojasnila, da je inkubacijska doba že mimo in da zato ni potreben noben preventivni ukrep na šoli. Pomočnico ravnateljice omenjene srednje šole, Vanjo Žbona, smo nato vprašali, kako komentira dejstvo, da jih zavod niti v času, ko je bila inkubacijska doba še aktualna, ni obvestil o primeru. »Čutimo se prizadete in ogorčene, da nas odgovorni v zdravstvu niso o tem niti obvestili. To se nam zdi skrajno neodgovorno,« pravi pomočnica ravnateljice

in dodaja upanje, da se v dobrih desetih dneh od smrti dijakinje res ni nihče okužil. Na naše vprašanje, zakaj o primeru ni bila obveščena tudi šola in tam izvedena antibiotična zaščita, Frelihova odgovarja: »Šole nismo obvestili, ker sem presodila, da tam ne prihaja do tesnih kontaktov med dijaki, preko katerih bi se lahko okužba prenesla ter da tveganje ni tako veliko, da bi moral ves razred prejemati antibiotično zaščito. Menim, da bi s tem povzročili zgolj paniko.« Frelihova nato dodaja, da se okužba prenaša s poljubljanim, z oživljanjem »usta na usta« in s predmeti, ki jih je imel v ustih oboleli, se pravi preko sline. Frelihova še dodaja, da trajala inkubacijska doba tri do štiri dni, najdlje deset dni. (km)

GORICA - Trimesečno poročilo o gospodarstvu in stopnji zaposlenosti v pokrajini

Število zaposlitev narašča

V prvih šestih mesecih letosnjega leta preko 12.800 novih delovnih razmerij - Kar 72,7 odstotkov pogodb za nedoločen čas

NOVA GORICA Center odprt tudi Italijanom

Sedež novogoriškega Šenta, združenja za duševno zdravje, so v zadnjem času začeli obiskovati tudi uporabniki z italijanske strani meje. Vratne zapreje pred nikomer.

Novogoriški Šent, ki je z delovanjem začel leta 2000, ima 90 prijavljenih uporabnikov, dnevni center pa jih vsak dan obiskeuje 30 do 40. Center za duševno zdravje severnoprimske regije združuje dnevna centra v Novi Gorici in Ajdovščini, program zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja ter dnevni center za odvisnike preprevedanih drog, od oktobra pa še stanovanjsko skupnost v Tolminu. Uporabniki pohvalijo predvsem kakovostno bero dejavnosti, ki jih nudijo v dnevnih centrih, ter strokovno usposobljene kadre. Opazajo tudi, da je na račun vključenost v Šentove programe manj hospitalizacij. Za kakovostne programe pa so potrebne finance. Šent tretjino svojega proračuna dobi iz državnih sredstev, tretjino finančira Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, tretjino pa lokalne skupnosti in lastne akcije.

Na Šentu ugotavljajo, da so positali v okolju prepoznavnejši, večje poznavanje narave njihovega dela pa priporomore tudi k zmanjševanju stigmatizacije duševnih bolezni. Šentovi programi so očitno zanimivi tudi za uporabnike z italijanske strani meje. V novogoriški dnevni center zahaja gospa, ki se vključuje tudi kot vodja delavnice za italijanski jezik; tudi v dnevnem centru za odvisnike so že opazili obiskovalce z Italije. »Nikogar ne bomo zavrnili, pomembno je le, da upoštevajo naša hišna pravila. Ta prepovedujejo kajenje, drogiranje in vse oblike agresije. Naši programi pa so dostopni za vse,« zagotavlja Vesna Lipušček, vodja novogoriškega Šenta. Tudi izvršni direktor Šenta, Nace Kovač, dodaja, da vrat ne bodo zaprli nikomur, »bo pa zanimivo videti, koliko interesa z italijanske strani meje bo v prihodnjem.« Odprava kontrole na mejah bo morala dodatno spodbudila še koga. (km)

Tudi letos se je na Goriškem nadaljeval pozitiven trend na področju zaposlovanja, ki so ga v goriški pokrajini beležili že v lanskem letu. V prvih šestih mesecih letosnjega leta je na Goriškem prišlo do 12.800 novih zaposlitev, v istem obdobju minulega leta pa je bilo novih delovnih razmerij za 27,8 odstotkov manj. To je eden izmed pozitivnih podatkov, ki izhajajo iz trimesečna poročila o gospodarstvu in zaposlenosti na Goriškem; podatke so na sedežu pokrajine včeraj orisali odbornik Marino Visintin in predstavniki dejavnih agencij za delo. Študija sodi v dogovor med dejavo FJK in goriško pokrajino, ki na podlagi natančne slike trga dela lahko poskrbi za učinkovitejše ukrepe.

Deželna agencija je položaj goriškega gospodarstva ocenila dokaj pozitivno. Podatki dejavnih trgovinske zbornice kažejo, da je bil v tretjem trimesecu leta 2007 srednji odstotek rasti različnih sektorjev na Goriškem višji od dejelnega povprečja. Izboljšali sta se produkcija (+8,6 odstotkov) in prodaja (+9,1 odstotkov), ki je največji zagon dobila predvsem na tujih trgih. Med

razveseljujočimi podatki je porast izvoza (+12,1 odstotkov), ki je na Goriško prinesel 20 milijonov evrov več kot v tretjem trimesecu leta 2006. K pozitivnim rezultatom goriškega gospodarstva je prispeval tudi obrtniški sektor, na področju katerega so se posli v primerjavi s prejšnjim letom izboljšali za 11,2 odstotka.

Število novih delovnih razmerij se je najbolj povišalo na področju storitev: v prvih šestih mesecih je po podatkih dejavnih agencij prišlo do 4.271 novih zaposlitev, kar pomeni 23,3 odstotkov več kot v istem obdobju prejšnjega leta. Dober del ome-

njenih delovnih mest je ustvaril sektor goštinstva (+763), ki mu sledijo trgovske dejavnosti (+152) in posredovanje z nepremičninami (+78). Do porasta števila novih zaposlitev je prišlo tudi na obrtniškem področju (v prvih šestih mesecih leta 2007 so zabeležili 3.063 novih delovnih razmerij, kar pomeni 150 zaposlitev več kot lanči). Lažji padec v primerjavi z letom 2006 je utrpelo le gradbeništvo.

Pri večini delovnih razmerij gre za pogodbе za nedoločen čas, je navedel Visintin. Letos je bilo podpisanih 4.700 storitvenih pogodb, kar pomeni 72,7 odstotkov vseh zaposlitev. Ženskam je bilo dodelenih 3.000 delovnih mest. Število ženskih zaposlitev se je tako zvišalo za 4,6 odstotkov. Zaposlovanje mladih pod 30. letom je upadal do konca leta 2005, z lastnim letom pa je začelo naraščati. V drugem trimesecu leta 2007 je bilo mladim namenjenih 2.364 mest (+16,5 odstotkov v primerjavi s prejšnjim letom), med njimi pa je bilo več žensk kot moških. Še naprej narašča tudi število tujih delavcev, ki so zaposleni v goriški pokrajini. (Ale)

ERJAVČEVA-ŠKABRIJEL - Slovenski in italijanski dijaki

Pretok ustvarjalnosti

Na mejni prehod so se prišli srečati in upodabljati občutke ob padcu meje

Padec meje je spodbudil pretok ustvarjalnosti. Včeraj dopoldne so se na mejnem prehodu med Škabrijelovo in Erjavčevou ulico srečali dijaki umetnostne šole Max Fabiani in liceja D'Annunzio iz Gorice ter njihovi vrstniki, ki obiskujejo likovno smer novogoriške gimnazije. Zdržali so svoje ustvarjalne žlice in skupaj slikali na temo meje, ki odhaja. Na panojih, ki so jih namestili vse naokrog, so mladi ustvarjalci prikazali svoja doživetja ob tem zgodovinskem trenutku.

Med ustvarjanjem je dijake obiskala ravnateljica italijanskega licejskega pola Laura Fasiolo, mimo pa je prišla tudi goriška občinska odbornica za šolstvo Silvana Romano. Mlade umetnike na delu so radovedno opazovali mimočdoi, njihovi mentorji pa so nam povedali, da bodo nosilkanii panoci še danes dopoldne krasili mrežo ob mejnem prehodu, nakar pa jih bodo premestili drugam. Goriški in novogoriški dijaki so nato skupaj obiskali razstavo Od Alp do Jadranja po Južni železnicni in Bohinjski proggi, ki je na ogled v prostorih Fundacije Goriške hranilnice v Gospoški ulici.

Med ustvarjanjem na goriški meji

KOMARJI-KLARIČI - Jutri

Pohod z baklami in ljudski praznik

Vstop Slovenije v schengensko območje bodo jutri, 22. decembra, praznovali pri mejnem prehodu Lovkvara-Devetaki ob 19. uri in pri mejnem prehodu Komarji-Klariči, ki se nahaja med Jamljami in Brestovico, ob 20. uri. V Jamljah se bodo domačini in gostje iz sosednjih vasi zbrali ob 19.30 pri spomeniku padlim v NOB, nato pa bodo krenili na pot z baklami proti mejnemu prehodu med Komarji in Klariči. Isto bodo naredili tudi v Medji vasi in v Brestovici, okrog 19.50 pa se bodo pohodniki srečali pri maloobmежnem mejnem prehodu Komarji-Klariči, ki je ob 20. uri pod ogrevanim šotorom začetek kulturnega programa. Nastopili bodo godba na pihalu Kras iz Doberdoba, moški pevski zbor Jezero iz Doberdoba, ženski pevski zbor Brestovica in Sela na Krasu, združeni otroški pevski zbor Jamle, Brestovica in Sela na Krasu, plesna skupina Kremenjak iz Jamle, kvintet Sotoče in solistka Milena Košuta. Sledili bodo govorji županov iz Doberdoba Paola Vizintina, Mirna-Kostanjevica Zlatka Maruščica in Komna Uroša Slamiča. Dogodek, ki se bo po kulturnem programu nadaljeval z ljudskim praznikom in zdravico ob odpravi mejnih pregrad, prirejajo občine Doberdob, Mirna-Kostanjevica in Komen v sodelovanju z društvom Kremljenjak iz Jamle, s turističnim društvom Brest iz Brestovice, z društvom Timava iz Štivana in Medjevasi ter s turističnim društvom Dren iz Sel na Krasu.

GORICA - Nadškof

»Brata se ponovno srečata«

DINO DE ANTONI
BUMBACA

»Gorica in Nova Gorica sta kot brata, ki sta pred leti zaradi mejnikov zavila vsak v svojo smer, zdaj pa se spet srečujeta na skupni poti.« Tako je včeraj na tradicionalnem predprazničnem srečanju s časniki poudaril goriški nadškof Dino De Antoni, ki je poudaril, da ima padec schengenske meje zaradi bližine božičnih praznikov še večji simbolični pomen. De Antoni je ob tem obnovil pomembnejše dogodke v goriški nadškofiji v letošnjem letu. Med drugim je omenil obisk v Rimu, kjer se je v začetku decembra srečal s papežem Benediktom XVI. in ga povabil, naj obišče Gorico. Nadškof je seveda pojasnil, da ima papež veliko obveznosti, sicer pa je bil leta 2009 povabljen v Slovenijo, tako da bi lahko med tem potovanjem obiskal tudi Gorico. Med glavnimi problemi, s katerimi se ukvarja nadškofija, so po DeAntonijevih besedah vprašanja mladih. »Prihodnje leto bo en župnik začel skrbeti za univerzitetno pastoralo,« je pojasnil De Antoni in za zaključek omenil skupno molitev, ki je potekala prejšnje nedelje na Kostanjevici in na kateri je bil prisoten tudi koprski nadškof Metod Pih. »Mladi slovenski in italijanski duhovniki ne poznaajo italijanščine oz. slovenščine, medtem ko so starejši govorili oboje jezika,« je ob tem povedal De Antoni in pojasnil, da ob prihodu v Gorico se mu je takoj zdelo čudno, kako ljudje ne poznajo jezika soseda. »Če soseda živita na razdalji pa metrov, bi bilo prav, da se naučita obeh jezikov,« je menil nadškof in pozval mlade, naj se naučijo jezik soseda, Goričane pa, naj se odprije na Kostanjevico, kjer se odpira pogled na mesto, ki ga z današnjim dnem ne ločujejo več mejne pregrade. De Antoni je tudi menil, da bi bilo vredno s posebnim avtobusom voziti mlade po obeh mestih, tako da bi lahko Slovenci obiskali goriški grad in mesto središče, Italijani pa Kostanjevico, Svetigorico in druge znamenitosti Nove Gorice.

SCHENGENSKA ŠIRITEV - »Varuhi« meje do zadnjega na položajih

Vprašal je, če lahko odnese domov zapornico

Včeraj so na italijanskih prehodih odstranjevali mejne rampe - Ljudje so se prihajali poslavljati

Vprašal je, če lahko odnese domov zapornico. Tudi to se je dogajalo v zadnjih dneh meje na Goriškem. Včeraj je bilo število tistih, ki so jih na mejo prgnali spomni, morda celo neka oblika »navezanosti« nanjo, še večje. Prihajali so predvsem starejši ljudje, se povedali policisti, več Slovencev kot Italijanov, predvsem tisti, ki so z mejo sobivali ves povojni čas. Marsikdo je prizvolil mimo tudi samo zato, da je še enkrat, zadnjič, prekorčil mejo s prepustnikom ali izkaznico v roki in z njo pomahal policiptom. Prihajali pa so tudi starši z malimi otroki; pred zapornice ali policijske kabine so posadili otroke in jih s fotografskim aparatom ovekovečili. Fotografirali so hkakor prihodnost in preteklost, po kateri se včetni ljudi na Goriškem ne bo tožilo.

»Prav gotovo gre za ephahnli dogodek, ki ga vsak doživlja po svoje. Mnogi so se v teh dneh približali mejnim prehodom z otroki, s fotografskim aparatom ali kamero, drugi so pripeljali otroke, najbolj pa meje presenetil moški, ki se je pozanimal, ali lahko po vstopu Slovenije v schengensko območje snane zapornico in jo odpelje domov, kot da bi šlo za košček berlinskega zidu,« je včeraj povedal italijanski policist na solkanskem mejnem prehodu, kjer je podjetje včeraj navsezgodaj snelo zapornice. Dodal je: »Na mejo in mejni prehod me vežejo lepi in grdi spomini. Zgodb je toliko, da bi lahko napisal knjigo. Danes pa se predvsem sprašujem, kako se bo spremenoilo naše delo brez mejnih kontrol.« Do zadnjega so italijanski policisti ostali na položajih in varovali mejo; še pred par dnevih so nepopustljivo odklanjali fotografa, ki je hotel poslikati mejni prehod.

Na slovenskih mejnih prehodih so zapornice, sicer kjer še stojijo, dvignjene, v Italiji pa so jih včeraj na domala vseh prehodih odstranili. Odstranili so jih v Brdih, po Krašu in tudi v Gorici; povsod so policisti tudi nazdravili s poverjenimi delavci. »Ob 19. uri bom končal svojo izmeno, mejni prehod pa bo odprt še do 20. ure. Kdor bo prišel za mano, bo dobil pismo z navodili, kaj naj storiti ob izteku izmene. Enostavno bo ugasnil luč in zaklenil vrata,« je sinoči povedal policist, ki je varoval mejo na Škabrijelovi-Erjavčevi. Zadnji policist bo ugasnil luč, zaklenil bo vrata in se ne bo nikdar več vrnil.

Še zadnjič pred zastraženim mejnim prehodom v Solkanu, z otrokom in fotografiskim aparatom; včerajšnja odstranitev mejne zapornice pri Plešivem

IDE, BUMBACA

Na mejnem prehodu Rožna Dolina so včeraj, nekaj ur pred dokončnim dvigom zapornic, urejali še zadnje podrobnosti okrog cestne signalizacije. Delavci novogoriškega cestnega podjetja so pritrjevali aluminijaste bankine, s katerimi bodo promet speljali po dveh voznih pasih. Na tleh pa so se belo svetile sveže talne oznake. Poklepatali smo tudi s slovenskimi obmejnimi policisti, ki so še zadnje ure preziviljali v službi na meji v Rožni Dolini. Danes jih tam ne bo več. »To mejo zapuščam z mešanimi občutki. Navsezadnje smo bili o vsem že pred dvema letoma obveščeni, tako da smo se na vse to, kar se sedaj dogaja, že pripravljeni. Meja bo padla, mi bomo odšli, tu pa nič več ne bo tako, kot je bilo,« je povedal policist Adormij Černigoj, ki na meji dela triinštajt let. »Odslej se ne bo več vedelo, kdo to mejo prestopa in kdo ne. Niram dobrega občutka glede tega. Če ni prave kontrole, ne veš, kdo prihaja k tebi in hišo. Vsak dober gospoda pa mora vedeti, skozi katera vrata ljudje vstopajo v njegovo hišo,« je povedal Drago Milavec, ki na meji dela 27 let. Po njunih besedah imajo tudi ljudje, ki so prehajali mejo v teh zadnjih dneh, mešane občutke. Nekateri na to komaj čakajo, drugi pa izražajo strah pred povečanim kriminalom. (ide, ale, km)

ZSKD - Aldo Rupel zbral in objavil knjižico z mejnimi utrinki

Kdaj, če ne zdaj?

Osemindvajset abstraktно domišljivih, sarkastično in anekdotično popopranih gledanj na mejo

Rupel s sooblikovalci knjižice z mejnimi utrinki

BUMBACA

»Kdaj, če ne zdaj?« je naslov knjižice na 62 straneh, ki je bila včeraj pod večer izročena vsem, ki so vanjo prispevali svoj »mejni utrinek«. Zbrali so se v prostorih Zveze slovenskih kulturnih društev, v KB centru na goriškem korzu, da bi pravzaprav prvič spoznali, kdo je vse sodeloval pri pobudi, ki sodi v sklop dejavnosti Ustvarjalnost 2007. Pod istim naslovom bo nekaj dejavnosti potekalo še v prvih mesecih naslednjega leta.

V predgovoru, ki ga je napisal zbiralec prispevkov in urednik Aldo Rupel, je zapisano, da je vzpostavil stik z okrog štiridesetimi mladimi - nekaj izmed njih je tudi z novogoriškega območja. Osemindvajset se je odzvalo na spodbudo in zapisalo svoja obmejno klasična, abstraktno domišljiva, sarkastična in anekdotično popoprana gledanja in doživljjanja meje. Morda gre celo za kvalitativno anketo o gledanju mladih Slovencev z Goriškega (celovitega) na mejne stvarnosti.

Potezo gre brati tudi v ključu stvarnega in ne le deklarativnega spodbujanja h gojenju, javni uporabi in dojemaju slovenskega jezika kot kakovostne in enakovredne oblike sporočanja in sporazumevanja. Poleg tega gre za zapise - ob vsem tistem, kar se zapisuje v časopisih -, kaj naj služijo čez kakšno desetletje tistim, ki bodo želeli razumeti, kako smo doživljali obdobje zadnjih desetletij meje med Italijo in Jugoslavijo oziroma Slovenijo. Število sodelujočih kar nekako zagotavlja celovito pahljačo stanja in mejnih dinamik.

Knjižica je izšla v pičilih sto izvodih v samostojni obdelavi uradov ZSKD v Gorici; stavek publikacije, ki je opremljena s številnimi in tudi manj običajnimi posnetki, je opravila Metka Štršar, vezava pa je profesionalna. Na zvezri pravijo, naj trg pove, ali je umesten ponatis v večjem številu izvodov. (ar)

Na odru izbrani pianisti

Danes ob 19.30 bodo na odru Kulturnega centra Lojze Bratuž nastopali izbrani pianisti centra za glasbeno vzgojo Komel, ki jih vodi profesor Sijavuš Gadžijev. Učenci rednega pouka in podiplomskega študija ter gosta Srednje glasbene šole iz Ljubljane bodo izvajali Beethovnov Sonato op. 109, Lisztovo skladbo Jeaux d'eaux a Villa d'Este in Madžarsko rapsodijo št. 12, Schumanove Phantasiestücke, Chopinove etude, nokturne in balade ter Mendelssohne Variations sériesues op. 54. Vzpredno bodo učenci centra Komel igrali tudi na božičnicah v Doberdobu (ob 17.30) in na Plešivem (ob 16.30). Božično praznovanje se bo zaključilo jutri ob 17.30 v centru Bratuž, ko bodo učenci nazdravili Goriški brez meja. Uvodoma se bo krstno predstavil ansambel na oddelku jazz glasbe, zadonela bo evropska himna za otroški zbor in orkester, zaigrali bodo otroci ob jaslicah, zaplesale bodo učenke baletnega oddelka. Program bo do zaključili izbrani solisti.

Poklon Robertu Nanetu

V galeriji Prologo v ulici Ascoli v Goriči se bodo nočoj ob 20.30 z večerom z naslovom »Testimonianze« poklonili spominu preminulega kiparja Roberta Nanuta. Spregorilci bodo urednik Novega Glasa Jurij Paljk, umetnik Franco Dugo in direktor goriške državne knjižnice Marco Menato.

Božič brez meja v Podgori

V Podgori bodo jutri ob 18.30 prižgali zvezdo repatico na zvoniku župnijske cerkve sv. Justa. Na praznovanju na trgu pred domačo cerkvijo bodo dobrodošli vsi otroci med 3. in 10. letom starosti, ki jih pod božičnim drevescem čaka presenečenje. Kulturni program bodo oblikovali otroški zbor iz Podgorje in instrumentalna skupina glasbene šole Emil Komel.

Razstava v Podturnu

V večnamenskem središču v Podturnu bodo danes ob 10.30 odprli razstavo, na kateri bodo na ogled izdelki in okraski, ki so jih izdelali upokojenci in občani. Razstava bo odprta do nedelje, 23. decembra, med 9.30 in 12.30 in med 14.30 in 18.30.

Krvodajalski božiček

Božiček bo danes med 17. in 19. uro v spominski parku v Gorici zbiral pisma otrok. Pobudo prireja združenje protovoljnih krvodajalcev iz Gorice.

TRŽIČ - Del Bello

Predlagal obnovo ceste proti Komnu

Odpravo schengenske meje bo drevi pokrajinski in tržiški občinski svetnik Fabio Del Bello skupaj s predstavnikom slovenskih društev iz Laškega praznoval pri mejnem prehodu med Šempoljem in Gorganskim, kjer se bo srečal z županoma iz Devin-Nabrežine Giorgiom Retom in Komna Urošem Slamičem, nato pa še pri mejnem prehodu med Miljamom in Lazretom, kjer bo v družbi članov krožka Istria iz Tržiča srečal podpredsednika Unije Italijanov Graziana Musizzu. Del Bello si ob tem ob odpravi mejnih pregrad prizadeva za okrepitev cestne povezave med Tržičem in Komnom, to se pravi ceste, ki pelje mimo Jamelj, Komarjev in Brestovice. Po besedah pokrajinskega in občinskega svetnika se občina Komen ponaša z arhitektурnim biserom Štanjelom, kjer je med drugimi sedež galerije Lojzeta Spacala, sploh pa je bil komenski Kras pred razmejitvijo izredno vezan na Tržič. »V tem trenutku je treba pritisniti na plin; v svoji vlogi državnega delegata zvezze občin ANCI za vprašanja zdaj že bivše vzhodne meje bom pripravil predlog o obnovitvi in razširitvi ceste, ki povezuje Tržič s Komnom in je speljana mimo Moščenic, Jamelj, Komarjev in Brestovice,« poudarja Del Bello in pojasnjuje, da bo svoj predlog posredoval pristojnim uradom goriške pokrajine in dežele Furlanije-Julijanske krajine, ki so pred kratkim podpisale protokol o obnovi cestnega omrežja goriške pokrajine. Po Del Bellovih besedah predstavlja Štanjel vrh čezmejnega trikotnika, ki povezuje občine Komen, Devin-Nabrežino in Tržič.

Ob tem Del Bello poudarja, da so letos čezmejni načrti tržiške občine dali izredno pozitivne rezultate. Po njegovih navedbah je Svet Evrope podprt projekt Od Cresa do Krasa, poleg tega pa je blejsko navtično podjetje Seaway odločilo, da bo v tržiški industrijski coni zgradiло novo ladjedelnico. V njej bodo izdelovali jadrnice in motorne jahte, zaposlovala pa bo več sto delavcev.

SSG-SNG - Zaradi tehničnih težav

Letoviščarje bodo odigrali v Novi Gorici

Slovensko stalno gledališče v Trstu in Slovensko narodno gledališče v Novi Gorici v okviru gledališke ponudbe v Gorici in za Gorico prirejata predpremiero predstave Maksima Gorkija Letoviščarji. Režijo podpisuje Paolo Magelli, izviren in provokativen umetnik evropskega slovesa, kontroverzna osebnost, kozmopolit in intelektualac, predstava pa bo opremeljena z italijanskimi nadnapiši. Zaradi tehničnih težav, povezanih z varnostnimi predpisi, pa je ne bodo odigrali v mestnem gledališču Verdi v Gorici, kakor je bilo sprva najavljen, temveč si jo bodo abonenti lahko ogledali jutri ob 20.30 v gledališču SNG Nova Gorica.

Odločitvi Slovenskega stalnega gledališča sta botrovali odgovornost in želja, da goriškim gledalcem ponudi enkratno gledališko doživetje v neokrnjeni obliki in postavitvi, kakršna bi bila zaradi omenjenih tehničnih težav v gledališču Verdi neizvedljiva.

S skupno abonmajske ponudbo,

ki jo letos SSG Trst oblikuje v sodelovanju SNG Nova Gorica, tržaško gledališče ne želi samo popoštiti svoje ponudbe do goriških gledalcev, ampak jim želi izkazati svoje spoštovanje tudi s kvalitetno izvedbo vseh predstav, ki so letos na programu. SSG Trst in SNG Nova Gorica se tako v trenutku odprave meja med dvema državama s svojim delom, ki se danes izraža v skupni ponudbi predstave Letoviščarji, dostojanstveno pridružujeta velikemu zgodovinskemu dogodku ter vabita vse goriške abonente in druge gledalce, da s svojo prisotnostjo na predstavi, podprejo prizadevanja dveh gledaliških hiš, ki že nekaj časa tesno sodelujeta pri osmišljjanju skupnega kulturnega goriškega prostora.

Abonenti in drugi gledalci so vabljeni, da se poslužijo brezplačnega avtobusnega prevoza, ki bo prvič zapeljal skozi odprtjo meje. Odhod ob 20. uri pred gledališčem Verdi, povratak iz Nove Gorice ob 23. uri.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL PONTE, ul. don Bosco 175, tel. 0481-32515.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60107.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU
CINQUETTI, ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ALLANGELO, ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 15.30 - 17.45 - 20.10 - 22.15 »Natale in crociera«.
Dvorana 2: 15.15 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »La bussola d'oro (The Golden Compass)«.

Dvorana 3: 15.45 - 17.45 - 20.15 - 22.10 »Una moglie bellissima«.

CORSO Rdeča dvorana: 16.00 - 17.50 - 20.00 - 22.15 »Bee Movie«.

Modra dvorana: 17.30 - 20.00 - 22.15 »Leoni per agnelli«.

Rumena dvorana: 15.15 »Bee Movie«; 17.30 - 21.15; »L'assassinio di Jesse James«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.40 - 20.00 - 22.15 »Natale in crociera«.

Dvorana 2: 15.45 - 17.45 - 20.10 - 22.20 »Una moglie bellissima«.

Dvorana 3: 15.15 - 17.30 - 19.50 - 22.10 »La bussola d'oro (The Golden Compass)«.

Dvorana 4: 15.00 - 16.45 - 18.30 - 20.15 - 22.00 »Bee Movie«.

Dvorana 5: 15.00 »Come d'incanto - Una principessa a Manhattan«; 17.00 - 19.50 - 22.10 »Il mistero delle pagine perdute«.

NOVA GORICA: 19.00 »Kraljestvo«; 21.00 »Gospod Brooks«.

Razstave

KLEKLJARSKI ODSEK DRUŠTVA JADRO bo v sredo, 26. decembra, v prostorih društva v ul. Monte Sei Busi v Romjanu v dopoldanskih urah razstavljal izdelke po vaškem prazniku.

NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI v Redipulji bo v petek, 21. decembra, med 18. in 21. uro predstavitev fotografiske reportaže z naslovom »Sentieri di Pace«. Na ogled bo do 6. januarja 2008.

NA GORIŠKEM GRADU bo do 21. februarja 2008 na ogled razstava z naslovom »Dedičina Cirila in Metoda. Projekt za Evropo«.

OBČINSKA GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI v Tržiču vabi danes, 21. decembra, ob 19. uri na odprtje razstave »IM02 - L'immagine sottile« na ogled do 17. februarja od torka do petka med 16. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. uro in 16. in 19. uro; informacije na tel. 0481-494369.

V FRANČISKOVI DVORANI na Sveti Gori nad Solkanom bo do 6. januarja 2008 med 10. in 18. uro na ogled razstava jaslic.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo še danes, 21. decembra, med 10. do 13. uro ter med 16. in 18. uro na ogled spominska razstava Lojzeta Spacala ob 100-letnici rojstva.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA (Trg Edvarda Kardelja 5) bo danes, 21. decembra, ob 19. uri odprtje multimedialne razstave z naslovom IOS - Podobe duše Martina Avsenika.

Gledališče

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU Glasba: danes, 21. decembra, ob 20.45 Clemencic Consort »Musica per il Natale nella vecchia Ungheria«; Proza: 14. in 15. januarja 2008 »L'uomo, la bestia e la virtù«; informacije v blagajni občinskega gledališča v Tržiču (korzo del Popolo 20, tel. 0481-790470), v turistični agenciji Appiani v Gorici, v Ticketpointu v Trstu in v ERT-u v Vidmu.

Koncerti

ŽENSKI PEVSKI ZBOR IZ RONK vabi v soboto, 29. decembra, ob 20. uri v cerkev sv. Lovrenca v Ronkah na orgelski koncert Mateja Lazarja in Mirka Butkoviča.

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT 2007 v izvedbi orkestra in združenih zborov (Goriški pihalni orkester Nova Gorica, mešani pevski zbor MI Nova Gorica in mešani pevski zbor Ciril Silič Vrtojba) bo v nedeljo, 23. decembra, ob 18. uri Kulturnem domu v Braniku in v torek, 25. decembra, ob 17. uri v baziliki na Sveti Gori.

GLASBENA ŠOLA NOVA GORICA IN GLASBENA FUNDACIJA MESTA GORICA vabita na koncert danes, 21. decembra, ob 17.30 v Frančiškanskem samostanu na Kostanjevici, Škrabčeva 1 v Novi Gorici in ob 20.30 v cerkvi sv. Karla v ul. del Seminario 7 v Gorici. Nastopili bodo ansambel kljunastih flavi Glasbene šole Nova Gorica, violinski ansambel Glasbene fundacije Mesta Gorica, godalni kvartet Glasbene šole Nova Gorica, pihalni trio Glasbene fundacije Mesta Gorica in Gary Guitar Quartet Glasbene fundacije Mesta Gorica.

FEIGLOVA KNJIŽNICA v Gorici bo od 23. decembra do 6. januarja zaprta.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bo

abonmajska sezona v Gorici 07/08

www.teaterssg.it

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE TRST in **SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE NOVA GORICA** ob zgodovinskem trenutku odprave meja vabita na predpremiero predstave v produkciji SNG Nova Gorica

Maksim Gorki

LETOMIŠČARJI
(predstava z italijanskimi nadnapiši)

Zaradi tehničnih težav vezanih na varnostne predpise predstava ne bo odigrana v gledališču Verdi, ampak se bo odvijala v soboto, 22. decembra 2007 ob 20.30 v gledališču SNG Nova Gorica

redni avtobus:
Poljane-gostilna (19.20) - Doberdob-cerkev (19.25)
Romjan-cerkev (19.30) - Tržič-S.Polo (19.40)
Tržič-b.č. Shell (19.45) - Štivan-nad gostilna (19.50)
Jamle-gostilna (20.00) - Gabrie (20.05)
Sovodnje-pri lekarni (20.15) - povratak ob 23.00

z obrazi svojega časa

pokrovitelj
sezone v Gorici

KD SABOTIN v sodelovanju z župnijo sv. Mavra in Silvestra, ZCPZ Gorica, krajevno skupnostjo Pevma, Štmaver in Oslavje ter ZSKP Gorica vabi vse ljubitelje glasbe na glasbeni projekt z naslovom »Vsi verujemo v enega Booga« v ponedeljek, 24. decembra, ob 21. uri v cerkvi v Štmavru pred božično mašo. Nastopili bodo Tilen Draksler na orglah in MPZ Štmaver. **PD ŠTANDREŽ** v sodelovanju z župnijo sv. Andreja prireja zborovsko-instrumentalni koncert v pričakovanju božične zore z naslovom »Svitje se, svitej, beli dan« v nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri v cerkvi sv. Andreja v Štandrežu. Nastopila bosta MePZ Gorjansko in MePZ Štandrež.

PIHALNI ORKESTER KRAS iz Doberdoba prireja v nedeljo, 23. decembra, ob 18. uri božično novoletni koncert v župniski dvorani v Doberdoru.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO OSNOVNIH ŠOL S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM sporoča, da bo vpisovanje v otroške vrte (za otroke, ki dopolnijo 3 leta do 31. januarja 2009) in v 1. razred osnovne šole (za otroke, ki dopolnijo 6 let do 30. aprila 2009) na ravnateljstvu v ul. Brolo v Gorici od 7. do 30. januarja 2008.

GORIŠKI ŠOLSKI URADI bodo 24. in 31. decembra zaprta.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POLIKLINO IZOBRAŽEVANJE IN KMEČKA ZVEZA GORICA sporočata, da je v teku vpisovanje na tečaj »Upravljanje kmetijskega podjetja« (40 ur); informacije na tajništvu zavoda od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro in na tel. 0481-81826 ali go@sdzpi-irsip.it.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POLIKLINO IZOBRAŽEVANJE IN KMEČKA ZVEZA GORICA obvešča, da bosta v kratkem začela tečaja nemščine - osnovna stopnja A1 (48 ur) in osnovna stopnja A2 (72 ur) ter hrvaščine - osnovna stopnja A1 (80 ur). Na razpolago je še nekaj prostih mest; informacije na sedežu SDZPI v Gorici, korzo Verdi 51 (KB center) od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro (tel. 0481-81826, go@sdzpi-irsip.it).

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POLIKLINO IZOBRAŽEVANJE IN KMEČKA ZVEZA GORICA obvešča, da bosta v kratkem začela tečaja nemščine - osnovna stopnja A1 (48 ur) in osnovna stopnja A2 (72 ur) ter hrvaščine - osnovna stopnja A1 (80 ur). Na razpolago je še nekaj prostih mest; informacije na sedežu SDZPI v Gorici, korzo Verdi 51 (KB center) od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro (tel. 0481-81826, go@sdzpi-irsip.it).

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE prireja srečanje ob zaključku leta v soboto, 22. decembra, ob 15. uri v kulturnem centru v Jamljah; sekacija bo izdajala izkaznice za leto 2008.

V CENTRU GRADINA v Doberdoru bo v soboto, 22. decembra, delavnica za otroke od 6. do 12. leta starosti med 10. in 12. uro (cena za otroka 5 evrov).

ZSKD Gorica obvešča, da bo urad zaprt od 24. decembra do 6. januarja 2008. Sporočila se lahko pošljajo po elektronski pošti na naslov Zvezne ali pustijo v poštnem nabiralniku.

V CENTRU GRADINA bo v nedeljo, 23. decembra, med 10. in 17. uro božična tržnica z naravnimi pridelki; informacije na tel. 333-4056800 ali na inforgos@gmail.com».

Čestitke

Danes praznuje naš dragi DAMJAN rojstni dan. Vse najboljše in še mnogo uspehov v življenju mu voščijo žena Michela, mama Ana in tata Nevio.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo v petek, 28. decembra, na silvestrovje, ki bo v Šolskem domu v Novi Gorici, odpeljal prvi avtobus ob 16. uri iz Jamelj, nato s postanki v Doberdoru, na Poljanah in v Sovodnjah. Drugi avtobus pa bo odpeljal ob 16.15 iz pred gostilne Primožič, nato s postankom pri »vagi« (pevski most), v Podgori (pri spomeniku in športni palači) ter v Štandrežu.

FEIGLOVA KNJIŽNICA v Gorici bo od 23. decembra do 6. januarja zaprta.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bo v ponedeljkih, 24. in 31. decembra,

abonmajska sezona v Gorici 07/08

www.teaterssg.it

Maksim Gorki

LETOMIŠČARJI
(predstava z italijanskimi nadnapiši)

Zaradi tehničnih težav vezanih na varnostne predpise predstava ne bo odigrana v gledališču Verdi, ampak se bo odvijala v soboto, 22. decembra 2007 ob 20.30 v gledališču SNG Nova Gorica

redni avtobus:
Poljane-gostilna (19.20) - Doberdob

KOBILARNA LIPICA - Zadovoljstvo z dosežki v iztekajočem se letu

Širite igrišča za golf v prostorskem načrtu ne bo

Boljši poslovni rezultati - Povečana plodnost kobil - Želja po elitnem turizmu

LIPICA - V Kobilarni Lipica so z iztekajočim se letom zadovoljni. Vlada jim je z dodatnim denarjem pomagala, da so poravnali vse pretekle dolgo (1,9 milijona evrov), gostinsko turistični del, ki so ga na tržnih osnovah organizirali s 1. julijem letos, pa je že pričel prinašati boljše poslovne izide.

"Do konca oktobra smo povečali promet za 12 odstotkov, na golfu za 20 odstotkov. Zaslužili smo 400 tisoč evrov več kot lani," je povedal direktor Kobilarne Lipica Matjaž Pust. "To smo dosegli z višjo kakovostjo gostinske ponudbe, večjim številom poslovnih srečanj in višjim povprečnim biljanjem gostov v hotelu Maestoso." Slednji je namreč odprt celo leto, hotel Klub pa posluje samo od aprila do oktobra, saj bi bili stroški v zimski sezoni previšoki.

V klub sprejemajo samo organizirane skupine. Sicer pa večino obiskovalcev v Lipici še vedno predstavljajo dnevni gostje, pravi vodja hotelov Mitja Klančičar. "Želimo si več konjeniških gostov. Z marketingom aktivnostmi na evropskih trgih smo uspeli zadržati Nemce in Francoze, skladno z razvojno vizijo Lipice pa želimo postati elitna turistična destinacija."

V okviru javne službe so v Kobilarni zaposlili veterinarico in tako pričeli z rednimi preventivnimi ukrepi in cepljenji konj. Zaradi boljše zdravstvene oskrbe se je izboljšala plodnost kobil, in v prihodnjem letu pričakujejo 40 novih žrebet. Za kobile so kupili ultrazvočni aparat. "V sodelovanju z Veterinarsko fakulteto ustanavljamo tudi osemenjevalno sredstvo in veterinarsko kliniko," je po-

V prihodnjem letu pričakujejo 40 novih žrebet

Po njem naj bi gostje, ki pridejo z avtobusi, v Lipico vstopali skozi nekdanji vhod z mejnega prehoda Lipica, cesta iz sežanske smeri naj bi postala enosmerna, lokavska cesta pa naj bi postala glavna vstopna cesta. Naj k temu dodamo še to, da so na Ministrstvu za gospodarstvo iz Evropskega skladu za regionalni razvoj za obdobje prihodnjih petih let za obnovo kulturne dediščine in turistične infrastrukture v Lipici že rezervirali devet milijonov evrov. Prenovo slednje bodo vodili v družbi Lipica Turizem, ki ji vlada namerava podeliti stavbno pravico.

Irena Cunja

Za muzej lipicanca težave za pridobitev sredstev iz Norveškega finančnega mehanizma

LIPIVA - V Kobilarni Lipica so že lani kandidirali za sredstva iz Norveškega finančnega mehanizma, s katerimi bi v najstarejšem delu Kobilarne uredili muzej lipicanca, pa jim denarja še vedno niso odobrili. Zaproslili so za 1,5 milijona evrov. Kot je pojasnil Matjaž Pust, je vzrok v evropski zakonodaji, ki ne dovoljuje financiranja dejavnosti v državnih kobilarnah, ki so tržno naravnane, iz javnih sredstev. Zato morajo pristojni v Ljubljani prepričati Bruselj, da gre pri vzpostaviti muzeja lipicanca za ohranjanje kulturne dediščine, kar sodi v okvir javnega zavoda Kobilarna Lipica. (I. C.)

SEŽANA - Obračun številnih pobud

Uspešno delo borčevske organizacije

SEŽANA - Kot je že nekaj let v na-vadi, so tukaj pred novim letom zbrali člani predsedstva sežanskega območnega združenja za vrednote NOB s predsedniki vseh štirih občinskih borčevskih organizacij (Komen, Sežana, Divača in Hrpelje-Kozina) ter predsedniki krajevnih organizacij. Predsednik območnega borčevskega združenja Emil Škril je v gostilni Skok v Štorjah v kratkem podal pregled uspešno opravljenega dela v preteklem letu, orisal program za letošnje leto in segel v roke ju-bilantom.

»V letošnjem letu smo uspešno izpeljali številne tradicionalne proslave, ki so se pričele januarja s komemoracijo v Štorjah v spomin na mladega partizana Marjana Štoka s Prosek, ki so ga nacisti zverinsko mučili in ga obesili v Štorjah 9. januarja 1944. leta. Pri organizaciji spominske srečanosti je tudi tokrat sodelovala proseško-kontovska sekcija Vseslovenskega združenja partizanov VZPK-ANPI. Tekom leta smo uspešno izpeljali številne proslave na Krasu in Brnikih, kjer smo dali poudarek 60-letnici priključitve Primorske k matič-

ni domovini. Tako smo obeležili: bitko v Dolkah pri Komnu, požig in pobarjanje Krajanov v Dolenji vasi in pobarjanje mladincev v Rodeku in na Artvižah in s tem obeležili tudi spominski dan občine Hrpelje-Kozina. Uspešno smo izpeljali tudi proslave na Kozjanah, Velikem Polju, ob sežanskem občinskem prazniku 28. avgust na Ocinci in akademijo ob Dnevu upora proti okupatorju. Naši člani so se udeležili proslav v drugih krajih Slovenije in v zamejstvu,« je poudaril predsednik sežanskega območnega borčevskega združenja Emil Škril, ki je med drugim poučar tudi delo mlajših članov, saj starostna struktura organizacije izkazuje dokaj visoko starostno stopnjo.

Prednoletno srečanje pa so borgi zaključili z že tradicionalnim stiskom rok jubilantom, ki v borčevskih vrstah slavijo okrogli življenjski jubilej. Tudi letos so se jih spomnili s skromnim darilom. Med jubilanti so tokrat bili: 80-letnik Anton Deleva (Misliče), Franc Kovačič (Barka), Albert Čok (Lokev) in Ludvik Plut (Povir) ter 70-letnik Ivan Rojc (Divača).

Olga Knez

KOPER - Publikacije Znanstveno-raziskovalnega središča Koper Univerze na Primorskem

Acta Histriae o retoriki deviantnosti

Med 17 izvirnimi znanstvenimi članki sta tudi prispevka Boruta Klabjana in Gorazda Bajca

GORAZD BAJC

BORUT KLABJAN

vina dolge vrste spremenljivih in pogosto nasprotujučih si družbenih, simboličnih, leposlovnih in drugih predstav, ki razkrivajo zapleten v protisloven odnos vsake družbe do vprašanja kriminalnih stereotipov.

Med 17 izvirnimi znanstvenimi članki o tej po svoje zelo zanimivi tematiki, ki so jih prispevali slovenski, italijanski in hrvaški piseci, sta tudi dva prispevka, povezana z našo stvarnostjo. Borut Klab-

jan se v svojem članku ukvarja s propagandistično retoriko fašističnih oblasti in režimskega tiska ob procesu proti slovenskim antifašistom leta 1930 v Trstu. S svojim rastičnim izrazoslovjem so mediji hoteli prikazati obtoženje kot osamljene skrajneže, ki niso imeli ne povezav ne podpore slovenskega in hrvaškega prebivalstva v Julijski krajini. Gorazd Bajc pa piše, kako so povojne jugoslovanske oblasti večino vodilnih pripadnikov

V Piranu jutri božični sejem starin in domače obrti

PIRAN - Društvo Anbot Piran vabi jutri od 8.00 do 18.00 ure na božični sejem starin in domače obrti na Župančičevi ulici v Piranu. Morda boste med ponudbo lahko našli zanimivo darilce ali predmete za dopolnitve vaših zbirk in domače dobrote. Od 11.ure dalje bodo lahko obiskovalci skupaj z otroki izdelati lutko iz cunji ali pa se podali s turističnim vodnikom "Barčica" po sledih piranske dediščine (obiskovalce čakajo v družtvu Anbot ali v Turistični informativnem centru Piran).

Tokrat se bodo predstavile tudi dobre žene iz Brkinov, ki so od septembra pletle šale, kape, nogavice in druge pletenine in bodo ves izkupiček od prodaje namenile za obiske klovnov Rdeči noski za lajšanje tegob otrok v izolski bolnišnici.

Jutri novoletni koncert pihalnega orkestra Komen

KOJEGLAVA, KOMEN - Pihalni orkester Komen, ki ga vodi dirigent Simon Percič, prireja v prednoletnem času kar dva novoletna koncerta. Jutri bo koncert v vaškem domu v Kobjeglavi, v sredo, 26. decembra, pa v kulturnem domu v Komnu. Obe prireditvi se bosta pričeli ob 19. uri. Kot gostje bodo sodelovali člani otroškega in mladinskega pevskega zbora Osnovne šole Komen pod vodstvom zborovodkinje Andreje Rustja. (O.K.)

Tragična delovna nesreča na Tolminskem

TOLMIN - V Stopniku na Tolminskem je v sredo v delovni nesreči umrl 38-letni domačin. Z rovokopcem je kopal kanal čez cesto, ko je z gosemicami delovnega stroja zdrsnil preko roba na strmo pobočje pod cesto. Stroju, ki se je po pobočju večkrat prevrnil, je odtrgal kabino, strojnika pa je vrglo s sedeža, tako da je obležal 15 metrov pod cesto, meter nižje pa je obstal še stroj. Poškodbe so bile tako hude, da je domačin na kraju nesreče umrl.

Božična oddaja

Pomagajmo si po TV Koper

KOPER - V božični oddaji Pomagajmo si bodo predstavili družino z več otroki, ki bo praznike letos zelo skromno praznovala. Predstavili bodo dobrotnico leta, ki so jo izbrali v okviru akcije Ljudje odprtih rok. V reportaži iz Podbrda pa pokazali, da je med ljudmi še vedno prisotna solidarnost. Pričakali bodo tudi, kako blagodejno in terapevtsko tudi na otroke s posebnimi potrebami vplivajo domače živali. Oddaja bo na sporedni 25. decembra ob 18.00 na TV Koper.

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Niz alternativne scene

Neri Marcorè s šansoni in monologi Giorgia Gaberja

Veliko več kot le poklon nepozabnemu kantavtorju

V veliki Rossettijevi dvorani v Trstu je bila trikrat na spodu predstava Un certo signor G., ki jo je eklektični igralec, komik, imitator in voditelj televizijskih oddaj Neri Marcorè posvetil priljubljenemu italijanskemu kantavtorju Giorgiu Gaberju in gledališki zvrsti teatra-šansona, ki jo je priljubljeni kantavtor ustvaril skupaj s Sandrom Luporinijem in je v sedemdesetih letih predstavljala novost za takratno italijansko sceno. V svojih predstavah sta Gaber in Luporini harmonično združila glasbeno in vsebinsko solidne šansone z ironičnimi in duhovitimi monologi o družbi in o človeškem značaju sploh, tako da se je v njih v lahkoto prepoznaval velik del italijanske družbe.

S prvim spletom "monologov in melologov" je Giorgio Gaber nastopil leta 1970; z naslovom Il signor G. je Giorgio Gaber jasno namigoval, da se tudi sam istoveti s protagonistom, majhnim človekom brez posebnih kreposti, a tudi brez pretiranih slabosti, ki se sprašuje o smislu svojega življenja in se pri tem vedno zaveda, da je v marsičem brez moći in tudi stalno na robu brezna neumnosti. Kakorkoli že, tudi Gaberjevo občinstvo se je nemudoma poistovetilo z gospodom G.-jem in z njegovim samozaprševanjem o protislavnih stališčih vsakega posameznika do ljubezni, družbe, svobode, politike. Tako je sledila cela vrsta uspešnih predstav, denimo Di-alogo tra un impegnato e un non so, Far finta di essere sani, Anche per oggi non si vola, iz katerih so vzete pesmi in sasogovori Marcorèeve predstave.

Neri Marcorè sam priznava, da je od vedno Gaberjev privrženec, in ko ga je pred dvema letoma Gaberjeva hči Dalia povabila, naj se udeleži festivala v Viareggiju, ki ga vsako prirejajo v očetov spomin, se je porodila tudi zamisel za gledališki projekt. Tako je nastala predstava, ki ni samo poklon nepozabnemu Giorgiu Gaberju, temveč zelo dobra samostojna predstava, ki se Gaberjevih in Luporinijevih šansonov in monologov loteva brez vsakršnih vnaprej postavljenih prepričanj, temveč z distanco, s katerimi se gledališki ustvarjalci ločujejo klasičnik. Tako je Neri Marcorè zatrdil v marsikaterem intervjuju in tako tudi drži, čeprav je v marsikateri pesmi jasno zaznaven odtek Gaberjevega značilnega obračanja glasu.

Predstavo z Nerijem Marcorèjem je z gledališke plati zelo razgibana, tako scensko kot igralsko, saj je Marcorè zelo dober in zelo raznolik igralec in tudi režiser Giorgio Gallione je na italijanski sceni pravi specialist za tovrstne predstave z enim samim nastopajočim - naj omenimo le Claudia Biasia in Lello Costa - kar se pozna tudi v tem primeru. Scena Guida Fiorata, ki je na oder postavil sobo z v črno pobarvanimi stenami, v katerih zeva polno vrat in oken, ki jih zapira le tanka krhka opna zlepiljenih časopisnih listov, po svoje ponazarja uklenjenost človeka v družbi in v lastnih prepričanjih.

Nastop Nerija Marcorèja je na tržaški premieri v torek večer navdušil tako starejše gledalce, ki so se spominjali predstav z Giorgiom Gaberjem, kot mlajše, ki kantavtorja poznajo le s posnetkov. (bov)

Odlični Neri Marcorè je prepričal tudi tržaško občinstvo

Slovo od režiserja Matjaža Klopčiča

V Slovenski kinoteki v Ljubljani so se včeraj filmski kolegi in mnogi drugi na žalni slovesnosti poslovili od režiserja Matjaža Klopčiča. Da bi obudili režiserjevo misel, so uvodoma zavrteli njegov kratki filmski portret. V njem je Klopčič vzporejal občutke, ki jih ima ob filmu, s čisto ljubezni, na katero so v kinoteki opozorili tudi nekateri filmski ustvarjalci. Kot je dejal predsednik Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev Igor Koršič, Klopčič je bil »filmski pesnik ljubezni.« V filmskem portretu, ki ga je leta 1993 posnel Zoran Živulović, je Klopčič povedal, da njegova ljubezen do filma sega v vojna leta, ko je kot deček živel zelo nezanimivo življenje. Pravljicni trenutki so nastopili, ko je ob sobotah obiskal kakšno kino predstavo. Ljubezen do filmske umetnosti ga ni nikoli minila, kot profesor na AGRFT jo je zavzetno 30 let posredoval tudi svojim študentom.

Režiser Martin Srebrenjak je dejal, da se je od profesorja Klopčiča med drugim naučil, da je pomembno slediti svojim vizijam, »posnemite svoj film«, je večkrat dejal študentom. In še en citat, ki ga je rad navorjal Klopčič, in sicer od pesnika Paula Valeryja: »Sem grobničica ali zakladnica - odvisno od tistega, ki vstopa.« Napis, ki stoji nad vhodom Pariske kinoteke, je navdihoval takoj Klopčič, kot njegove učence. Klopčiča se je spomnila tudi »njegova« igralka Milena Zupančič, ki je dejala, da so bili časi njunega sodelovanja najlepše obdobje v njem življenju. Ceprav sva se znala skregati, sva bila velika prijatelja, med nama je obstajalo globoko zaupanje, je povedala Zupančičeva. »Gorenjka«, kot jo je imenoval Klopčič, je še dodala, da sta bila z režiserjem drug na drugega pogosto ljubosumna: on nanjo, če je sodeloval z drugimi režiserji, ona nanj, če je ni angažiral pri svojem novem filmu.

Kot je bilo še slišati na žalni slovesnosti, je bil Klopčič velik estet, sestovljaj, strasten obiskovalec Slovenske kinoteke, predvsem pa večni zaljubljenec v film. Pokojnega velikana slovenskega filma bodo do večnemu počitku položili danes opoldne na ljubljanskih Žalah. (STA)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - V soboto v Novi Gorici predstava za goriške abonente

Prihajajo Gorkijevi Letoviščarji

Gledalci imajo na voljo brezplačen avtobusni prevoz iz Gorice v Novo Gorico - Pogovor med režiserjem Magellijem in dramaturginjo Željko Udovičić

Goriški abonenti Slovenskega stalnega gledališča si bodo v soboto ogledali najnoviješo produkcijo Slovenskega narodnega gledališča iz Nove Gorice. Na odru nogorškega teatra bodo zaživeli Letoviščarji, odroško besedilo enega velikanov ruske književnosti Maksima Gorkija. Predstava bi se bila morala odvijati v goriškem gledališču Verdi, zaradi tehničnih težav pa jo bodo izvedli v Novi Gorici. Abonenti in gledalci bodo vsekakor imeli na voljo brezplačni avtobusni prevoz: avtobus bo ob 20. uri krenil izpred gledališča Verdi, povratek pa je predviden ob 23. uri.

Letoviščari so bili krstno uprizorjeni leta 1904 v Petrogradu. Gorki je dogajanje umestil v tipično rusko podeželje - pred gledalci je dača, »obkrožena z gostim obročem smrek, jelk in brez«, okoli nje in v njej pa se srečujejo, izmenjujejo, si laskajo, se žalijo, klepetajo, jadkujejo, pesnijo, se šalijo, dolgočasijo, filozofirajo, hrepenujo, ljubijo, se sovražijo ter prezirajo »dačnik«.

Tokratno postavitev Letoviščarjev je režiral Paolo Magelli. Iz gledališkega lista, ki je izšel ob sobotni premieri Letoviščarjev, povzemamo nekaj fragmentov pogovora med režiserjem in dramaturginjo Željko Udovičić, s katero sta že večkrat sodelovala.

Željka: »Če se ne motim, si poleg iger, ki sva jih delala skupaj, nekoč davno nekje v Belgiji režiral tudi Otreke sonca, Letoviščarje pa v Nemčiji. Lahko bi se reklo, da

ti je bil Gorki za petami v različnih fazah tvojega umetniškega življenja. Kako in zakaj?«

Paolo: »Pri Gorkem mi je dalo misliti, da so ga v nekdajšnjih socialističnih deželah vrgli iz vseh beril: ne berejo ga več na Madžarskem, v Srbiji, Hrvaški, Sloveniji, Češki (v Rusiji ga verjetno še vedno, a bolj kot nacionalni pojem) ...«

Gorki je v svojem času zastavljal vprašanja, povezana z nemiri, revolucijo itn. (mislim, da mi ni treba ponavljati zgodbe o Gorkem, saj jo vsi pozna), danes pa je pomemben v drugačnem kontekstu. Živimo v nekakšni politični močvari - politika spominja na reality show L'Isola dei faimosi - vse je neznenosno apolitično.

V tej družbi manjka sila, ki bi ponudila drugačen razmislek, ki bi ustvarila »inteligentno sobo«, prostor za vprašanja o svobodi, svobodi drugih, drugačnih, tudi za neprijetna vprašanja o našem obstoju, na primer vprašanje o velikem nesporazumu - globalizaciji, ki je vzpostavila novo diktaturo, diktaturo bančnega sistema. Le-ta briše narodne identitete, različnosti ... Manjka »inteligentna soba«, ki bi zmogla pogum, da razišče postano, umazano, kalno, gnijočo zeleno vodo, na dno katere se je polegla politika. Gorkega lahko v tem kontekstu razumemo kot borca za male narode, za njihovo identiteto.

Živimo torej v trenutku, v katerem si moramo znova zastavljati vprašanja o

smislu življenja - zakaj živimo in ali ima to, kar počnemo, kakšno vrednost glede na čas, ki nam je dan. Mislim, da dramatika Gorkega omogoča ta niz vprašanj, zato me tudi vedno znova preganja, zato se vračam k njemu.«

Željka: »Zanimivo je, da naš pisatelj piše Letoviščarje ravno 1904. leta, torej leta, ko je umrl njegov vzornik Čehov, ki ga je spodbujal, naj se loti pisanja: v nekem pisusu tudi pravi, da Gorkega s staljčar razvoja dramaturgije gotovo ne bodo mogli šteči za optimista, temveč nasprotno za pesimista.«

Kako ti bereš ta odnos optimizem - pesimizem? Kajti to je pomembno tudi zaradi tistega, kar želimo povedati, vprašati s to predstavo. Se bo takoinenovana inteligenco na naših geopolitičnih šrinah in dolžinah ta čas, na začetku enaindvajsetega stoletja, hotela vmešati in prevzeti odgovornost?«

Paolo: »Mislim, da se srž problema skriva v vprašanju, zakaj umetnost ne more spremeniti sveta, čeprav ga znanost, ki prihaja za umetniško intuicijo, lahko. Zastavlja se tudi vprašanje, v kolikšni meri lahko umetnost vpliva na znanost in nekaj sproži, premakne. Menim, da umetnost sama po sebi ne more spremeniti sveta, lahko pa spremeni nas same, še najbolj tiste, ki jo ustvarjam. Če govorimo o gledališču, lahko do spremembe pride, če le-to vzpostavi močan dialog z inteligenco mesta, za

ideologijo v klasičnem smislu, ampak na spremembe v mišljenju. Tako je, na primer, novi papež, človek, o katerem ne morem ničesar povedati ... ker mislim, da bo cerkev in njena vertikalna, toga, diktatorska struktura, ko se bo odrekla nepojmljivim dogmam, lahko spodbudila nekaj pozitivnega, a do takrat, nikomur nič ... pred pričeljno desetimi dnevi je napisal, da je delo Karla Marxa relevantno delo, ki je bilo napačno interpretirano. Torej, o Ratzingerju lahko debatiramo levo in desno, ne moremo pa trditi, da je nekulturen človek. Papež je torej končno zaključil diskusijo, ali sta bila fašizem in komunizem ista stvar - zaradi Stalina sta na žalost imela podobne rezultate, a izhodiščna ideja je bila povsem drugačna in te razlike ni mogoče kar tako zanikati.

Torej, če se vrнемo k odgovornosti intelligence - mislim, da objektivno obstajajo sile, ki bi lahko sprememile smer. Številni indikatorji kažejo, da je kapitalistični sistem v krizi in da bomo živel vse težje in težje, zato moramo poiskati nekaj novega, alternativo. Stolp se ruši, potrebujemo intelektualno renesanso. Po mojem je vse to povezano tudi s pisatelji, kot je Gorki; Gorki reflektira to vznemirjenje, potrebuje spremembi - naši letoviščarji ničesar ne počnejo, nič ne naredijo, samo govorijo ... to se mi zdi relevantno, zanimivo. Ukvajajo se sami s seboj in ne opazijo, da gre svet k vragu.«

TOSKANSKI REŽISER
PAOLO MAGELLI

kar pa ne zadostujejo le predstave, treba je narediti več, uporabiti nove metode. Gledališča bi morali transformirati v hiše kulturne, maisons de la culture v Malrauxovem smislu, v svetilnike; razigrali bi jih z aktivnostmi, ki bi sicer rezultirale v predstavah, a to ne bi bil njihov edini cilj. S temi in drugimi metodami bi dosegli senzibilizacijo, inteligenco bi se zganila, prevzela odgovornost ... Gledališče ne bi smelo biti kot cerkev, v katero ljudje pridejo poslušati mašo, temveč prostor diskusije, srečevanj, izmenjav mnenj.

Pasolini je nekoč rekel: »Jok je tisto, kar nas spremembla, tudi da bi nas poboljšalo.« Nismo še dosegli, da bi intelektualci pričeli jokati, jokati notranje, v svoji biti, v želji, da bi se poboljšali.

Ko sem govoril o »inteligentni sobi«, sem govoril pravzaprav o novi levici, v katero bi se vključili vsi nezadovoljni in v njej reševali probleme. Pri tem ne mislim na

ZDA - Ameriški predsednik priredil tiskovno konferenco ob iztekanju leta

Bush kritičen do politike kongresa z demokratsko večino

S položajem v Iraku ni zadovoljen, čeprav se izboljšuje - Previdno o Putinu

WASHINGTON - Ameriški predsednik George Bush je včerajšnji prvi dan kongresnih prazničnih počitnic izkoristil za novinarsko konferenco, na kateri je zakonodajno telo z demokratsko večino kritiziral zaradi povečane porabe denarja. Kot vedno je sicer zagovarjal modrost politike nizkih davkov ter med drugim napovedal zmago republikanca na predsedniških volitvah leta 2008. Spregovoril je še o drugih aktualnih temah.

Večine občutljivih vprašanj Bush ni hotel komentirati, tako med drugim ne trenutno vročega vprašanja uničenja videoposnetkov zaslisanj dveh terorističnih osumljencev leta 2002. Ameriška obveščevalna agencija CIA je posnetke uničila leta 2005, trenutno pa poteka več preiskav. Kot je zatrdil Bush, je o tem prvič slišal šele pred dnevi, ko ga je zadevo seznanil direktor CIA Michael Hayden. "Dokler se preiskave ne končajo, o tem ne bom govoril," je dejal Bush.

Ameriški predsednik je izrazil prečkanje, da bo republikanski stranki prihodnje leto uspelo obdržati Belo hišo, in sicer iz enostavnega razloga, ker gre za stranko, ki se zaveda, da je najpomembnejša naloga vlade braniti državljanje pred nevarnostmi in ohraniti nizke davke. Ni pa hotel komentirati prepirov med republikanskimi kandidati niti odgovoriti na kritike kandidata Mikea Huckabeeja, ki je zunanj politiko administracije označil za "bunkersko" zaprto.

Demokratski kongres je Bush kritiziral, da je v proračunskega zakona za leto 2008, vrednem skupaj 555 milijard dolarjev, predvidel porabo za kar 9800 posebnih projektov. Gre za projekte, ki jih v proračun vsilijo posamezni kongresniki in senatorji za svoje volivce. To počnejo tako demokrati kot republikani, vendar pa je Bush zagrozil, da bo njegov proračunski urad zadevo preučil in sprejet ukrepe, čeprav ne more storiti veliko. Laho sicer le potrdi ali zavrne proračun, ker posameznih delov ne more spremniti.

Ne glede na kritike je Bush namenil nekaj pozitivnih besed kongresu, ki je namenil denar brez zvišanja davkov. Predsednik se je strinjal z zaskrbljenostjo državljanov nad gospodarskim položajem zaradi upočasnjevanja rasti in kreditne krize, vendar je zagotovil, da bi bila največja napaka ukrepati z višanjem davkov.

Glede mednarodnih tem je Bush zatrdil, da se bodo ZDA pridružile mednarodnim prizadevanjem za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov, vendar le

George Bush na včerajšnji tiskovni konferenci

ANSA

takšnim pobudam, ki ne bodo zavirale gospodarske rasti ZDA. "Če si obubožan, se ne moreš boriti proti segrevanju ozračja," je dejal Bush in dodal, da bi morali vsi, ki jih to skrbi, zagovarjati večjo uporabo jedrske energije, ki ne prispeva k segrevanju ozračja.

Bush je spregovoril tudi o Iraku. Kot je dejal, s položajem v Bagdadu še ni povsem zadovoljen, vendar je zatrdil, da to ne pomeni, da se stvari ne premikajo na bolje. Kljub vsem težavam meni, da se ljudje v Afganistanu in Iraku danes počutijo bolje in bolj varno kot prej. Glede Sirije je menil, da je že zdavnaj izgubil potrpljenje s predsednikom Bašarjem al Asadom in ponovil, da se Sirija ne sme vmešavati v notranje zadeve Libanona.

Kar zadeva razmere v Rusiji in odločitev predsednika Vladimira Putina, ki namerava po izteku predsedniškega mandata po zmagi Enotne Rusije na parlamentarnih volitvah prevzeti položaj premiera, pa je Bush ostal previden. Putina je revija Time sicer razglasila za osebnost leta 2007, ker je Rusijo povrnil med svetovne velesile, Bush pa je dejal, da so ga verjetno imenovali, ker je pomemben voditelj. "Vprašanje pa je, zakaj je pomemben," je dejal Bush in izrazil upanje, da bodo Rusi razumeli potrebo po uravnovenosti in medsebojnem nadzoru vej oblasti. "Počakajmo in bomo videli," je dejal Bush. (STA)

ŠPANIJA - Na njih se bo pomeril z Marianom Rajoyjem

Zapatero: Parlamentarne volitve bodo 9. marca 2008

MADRID - Španski premier Jose Luis Zapatero je včeraj sporočil, da bodo parlamentarne volitve v Španiji, na katerih bo njegova socialistična stranka skušala vnovič zmagati, 9. marca prihodnje leto. Parlament bodo tako razpustili 14. januarja, volilna kampanja pa se bo uradno pričela 22. februarja prihodnje leto. Spodnji dom španskega parlamenta je medtem včeraj dokončno potrdil proračun za leto 2008 in takoj zavrnil veto, ki ga je senat vložil prejšnji teden, poročajo tuje tiskovne agencije.

"Volitve bodo potekale 9. marca," je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP parlament povedal 47-letni Zapatero, ki ga je stranka 25. novembra uradno potrdila za kandidata za predsednika vlade na parlamentarnih volitvah. V govoru je Zapatero obljudil, da bo nadaljeval obširne socialne reforme, ki so zaznamovala prva štiri leta njegovega vladanja.

"Španija lahko doseže veliko več. smo v prvi fazi našega načrta in dela," je na srečanju povedal Zapatero in do-

dal, da "so bili s podporo državljanov sposobni sprejeti zakone, ki zagotavljajo nove pravice in urejajo socialne politike".

Raziskave javnega mnenja napovedujejo 47-letnemu Zapateru prednost pred nasprotnikom Marianom Rajoyjem, voditeljem konservativne Ljudske stranke. Zapatero in Rajoy se bosta pred volitvami pomerila v dveh televizijskih sočasnijih. V preteklih tednih sta obe stranki obljudili znižanje davkov, da bi tako privabilo še neodločene volivce.

Zapatero je v svojem mandatu izvedel obsežne socialne reforme, s katerimi je prišel tudi v spor s katoliško cerkvijo in konservativci. Pod njegovim vodstvom je Španija dosegla 3,8-odstotno gospodarsko rast. Kritik pa je bil Zapatero deležen predvsem zaradi mironega procesa z baskovsko separatistično organizacijo Eta in politike za regionalno avtonomijo.

Hkrati s parlamentarnimi volitvami 9. marca bodo v Andaluziji potekale regionalne volitve. (STA)

José Luis Rodríguez Zapatero

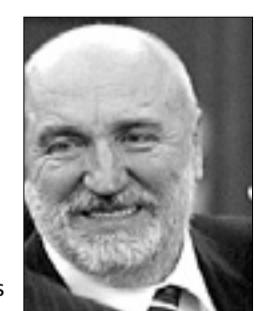
LATVIJA - Včeraj ga je podprt parlament

Ivars Godmanis je novi predsednik vlade

RIGA - Latvijski parlament je včeraj za novega predsednika vlade potrdil dosedanjega notranjega ministra Ivara Godmanisa, člana sredinske Latvijske prve stranke/Zveze latvijska pot, ki bo vodil štiristrankarsko desnosredinsko koalicijo. 15 od 19 ministrov v novi vladi je svoje delo opravljalo že v prejšnji vladi Aigarsa Kalvitisa, ki je 5. decembra odstopil s položaja. V 100-članskem parlamentu je 54 poslancev podprlo Godmanisa, 43 jih je bilo proti.

Minister za zunanje zadeve bo postal Maris Riekstins, minister za finance bo Atis Slakteris, minister za gospodarstvo pa bo Kaspars Gerhards. Minister za obrambo bo Vinets Veldre, minister za kmetijstvo bo Martins Roze, notranji minister bo Mareks Seglins, minister za pravosodje Gaidis Berzins, minister za transport pa Ainars Slesers.

Godmanisa je predsednik Valdis Zatlers imenoval na položaj, potem ko je bil Kalvitis z vlado prisiljen k odstopu pod plazom kritik opozicije zaradi

Američani v Iraku
našli center za mučenje
in množično grobišče

BAGDAD - Ameriški vojaki so v okviru obsežne operacije, ki so jo na območju severno od Bagdada izvedli pred približno desetimi dnevi, v bližini kraja Muktidija odkrili center za mučenje, nedaleč stran pa še množično grobišče s 26 trupli. Center, v katerem so med drugim našli okrvavljenе nože, verige in sistem za mučenje z elektrošoki, naj bi po načrtih ameriške vojske uporabljala teroristična skupina Al Kaida v Iraku. Grozljivo najdišče se nahaja približno 90 kilometrov severno od Bagdada v provinci Dijala, odkrili pa so ga zahvaljujoč namigom lokalnih prebivalcev. "Ko smo pri iskanju teroristov vstopili v center, smo našli več kosov orožja, mučilnico z verigami, kovinsko ležišče, ki je bilo še vedno povezano z akumulatorjem, ter še vedno krvave nože in meče," je povedal vrhovni poveljnik ameriške vojske v severnem Iraku, general Mark Hertling.

Čeprav se je nasilje v celotnem Iraku v zadnjih mesecih zmanjšalo za kar 60 odstotkov, je provincia Dijala še vedno nemirna. Upornike naj bi k umiku v ta del države prisili predvsem prihod dodatnih ameriških vojakov v Bagdad letos poleti, ustavitev napadov, za katere se je konec avgusta odločil skrajni šiitski vodja Mahdijevi vojske Moktada al Sadr in načrtanje števila sunitskih skupin, ki so začele nasprotovati Al Kaidu.

Rusija, Kazahstan
in Turkmenistan
z dogovorom o plinovodu

MOSKVA - Rusija, Kazahstan in Turkmenistan so včeraj v Moskvi podpisale dogovor o sodelovanju pri izgradnji plinovoda ob Kaspijskem morju. Plinovod naj bi bil končali do leta 2010, preko njega pa naj bi letno šlo 20 milijard kubičnih metrov plina. Ruski predsednik Vladimir Putin je dejal, da bodo s tem zagotovili dolgoročno oskrbo plina v Evropi in okreplili njeno energetsko varnost. Plinovod, o gradnji katerega so se predhodno dogovorili maja letos, bo potekal ob severovzhodni obali Kaspijskega morja iz Turkmenistana do juga Rusije. Ko so maja ob Putinovem obisku v Turkmenistanu predstavili načrte o plinovodu, je ameriški minister za energijo Samuel Bodman dejal, da načrtovani plinovod ni dober za Evropo.

Plinovod omogoča Rusiji nadzor nad velikimi rezervami plina v srednji Aziji. Turkmenistan praktično ves svoj plin izvozi prek ruskega ozemlja, vendar pa so obstoječi plinovodi stareli. (STA)

EVROPSKA UNIJA - Slovenski premier v Državnem zboru predstavil prednostne naloge slovenskega predsedovanja

Janša: Predsedovanje uniji je slovenski nacionalni projekt

Prednostne naloge Lizbonska pogodba, lizbonska strategija, podnebno-energetski paket, Zahodni Balkan in medkulturni dialog

LJUBLJANA - Predsedovanje EU je »projekt, ki ga lahko označimo za nacionalni projekt, vlogo Državnega zbora je pri tem zelo pomembna«, je ob včerajšnji predstavitvi programa predsedovanja povezavi v Državnem zboru poudaril premier Janez Janša. Priprave na to naložo so po njegovih besedah potekale v skladu z zastavljenimi cilji in časovnico.

»Imamo veliko razlogov, da predsedovanje začnemo ambiciozno in s ponosom, «je dejal in med njimi omenil uvedbo evra, vstop v schengenski prostor in nedavni podpis Lizbonske pogodbe. Kot je poudaril premier Janša, sta pred unijo trenutno dva velika izviza: treba je dokončno pridobiti in nato utrditi novi temelj unije, torej gre za proces ratifikacije Lizbonske pogodbe, EU pa mora navzven postati veliko bolj konkurenčna družba.

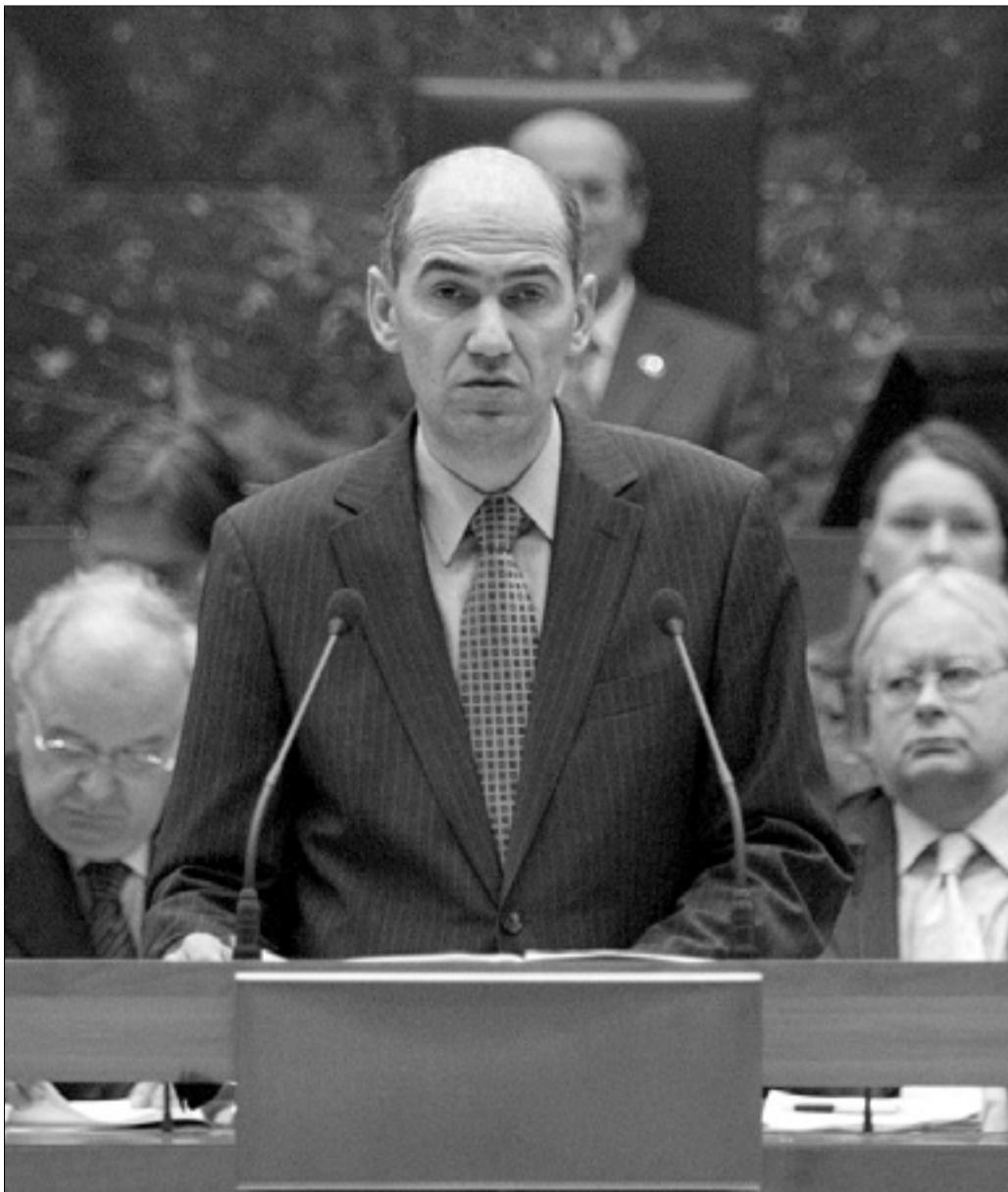
Predsednik vlade je poslancem predstavil pet prednostnih nalog slovenskega predsedovanja uniji. Na prvem mestu je omenil ratifikacijo reformne pogodbe v državah članicah, kar je označil za izjemno občutljiv proces. »Nobenih garancij ni, da se ne bo spet zgodila nesreča,« je opozoril Janša in dejal, da je treba narediti vse, da bi tveganja za neuspeh čim bolj zmanjšali. »Ne Slovenija ne Francija, ki bo proces ratifikacije podedovala od nas, ne smeta tvegati z odpiranjem novih vprašanj, ki bi lahko negativno vplivala na ratifikacijo dokumenta,« je pojavil.

Slovenija bi po napovedih premierja dokument lahko ratificirala v začetku leta. Ambicija Slovenije je, da ob predaji predsedovanja Franciji ugotovi, da je večina članic pogodbo že ratificirala in da obstajajo realne možnosti, da bo dokument sprejet povsod, je pojasnil Janša.

Druga prioriteta je energetsko-podnebni paket. Naša naloga je obveznosti v zvezi z bojem proti podnebnim spremembam porazdeliti med posamezne članice, je pojasnil Janša in menil, da bo to izredno naporno. »Slovenija ne napoveduje, da bomo ta svezenj rešili v času slovenskega predsedovanja,« je dejal in dodal, da pa bi bilo to dobro. »Na tehnicni je tisto, kar Evropeji najbolj cenimo: kakovost življenja,« je poudaril, ob tem pa opozoril, da je »nemogoče pričakovati, da bomo uspešni, če bomo za druge zagovarjali drugačne kriterije kot zase.«

Slovenski premier Janez Janša med svojim včerajšnjim nastopom v Državnem zboru

STA

Kot tretjo prednostno naložo je Janša omenil uresničevanje prenovljene lizbonske strategije, ki naj bi povečala konkurenčnost evropskega gospodarstva. Spomnil je še, da je po zadnjem vrhu EU - Afrika postalno očitno, da mora Evropa okrepliti razvojno pomoč tretjim državam, če hoče ohraniti vlogo globalnega dejavnika.

Glede četrte prioritete, širitevne in evropske sosedske politike, je Janša poudaril, da bo v središču pozornosti slovenskega predsedovanja Zahodni Balkan. Znotraj te prednostne naloge bo po njegovem mnenju najzahtevnejši izviv vprašanje Kosova. Premier je pojasnil, da bo Slovenija pri

naslednjih korakih glede tega vprašanja zasledovala dva cilja: rešitev, ki ne bo ohranjala statusa quo in bo zagotavljala stabilnost, ter rešitev, ki bo zagotavljala enotnost unije. »To ne bo lahko,« je prepričan predsednik vlade, ki je še dejal, da je Evropski svet s sprejetjem skupnega stališča do tega vprašanja prejšnji teden poskrbel, »da bo breme nekoliko laže.«

Peta prednostna naloža je medkulturni dialog. Ta po besedah premierja ne bo tekel samo znotraj EU, temveč tudi z Zahodnim Balkanom, sredozemskimi državami in drugimi. Dogajanje na tem področju bo po napovedih premierja zelo pestro. Če bo

šlo vse po načrtih, bi lahko prihodnje leto ustanovili Evro-sredozemsko univerzo.

Poleg ključnih bodo na programu slovenskega predsedovanja tudi druge naloge, med katerimi je Janša omenil širitev schengenskega območja tudi v zračnem prostoru, širitev območja evra na dve novi članici, Malto in Ciper, ter naloge s področja zdravja, prometa, kohezijske politike in drugih. Spomnil je tudi, da bodo med slovenskim predsedovanjem štiri vrhunska zasedanja EU s tretjimi državami.

Predstavitvi programa so sledile predstavitev stališč posameznih poslanskih skupin. (STA)

BRUSELJ - Rupel
Slovensko geslo je »Si.nergija«

BRUSELJ - Slovenija je prva nova članica EU, ki prevzema predsedovanje, to je zarjo velika čast, odgovornost in iziv pa tudi zgodovinski projekt, je včeraj ob predstavitvi prednostnih nalog slovenskega predsedovanja EU v Bruslu poudaril vodja slovenske diplomacije Dimitrij Rupel. »Naše geslo je Si.nergija za Evropo. Si je tudi okrajšava za Slovenijo. Tisto, kar je slovensko, želimo prispetati k sinergiji za Evropo,« je pojasnil v uvodnem dejanju v slovensko predsedovanje, ki se sicer začne z novim letom.

Kaj bo pravzaprav počela Slovenija? Nadaljevala delo predsedujočega tria, v katerem je skupaj z Nemčijo in Portugalsko, ter usklajevala delo s prihodnjim francoskim pa tudi češkim in švedskim predsedstvom, je pojasnil minister. »Trio je zelo zanimiv glasbeni ansambel, v našem primeru se je zelo dobro obnesel,« je ocenil Rupel. Sicer pa bo »glasbeno življenje v EU obogateno ne samo s triom, ampak s sekstem«, je doda.

»Kosovo in Zahodni Balkan - to je največji izviv za slovensko predsedovanje,« je sicer poudaril minister Rupel. »Jasno je, da bodo najbolj zapleteni procesi doleteli Slovenijo v času predsedovanja,« je menil. »Računam s tem, da se bodo ti procesi nekje proti koncu našega predsedovanja izteki oziroma sklenili,« je ocenil možnosti za ureditev statusa Kosova v prvi polovici prihodnjega leta. Rupel je govoril tudi o širitev EU na Zahodni Balkanu, pri čemer je posebno izpostavljal podporo vstopu Srbije.

Šef slovenske diplomacije je govoril tudi o drugih prednostnih nalogah slovenskega predsedovanja EU, pri čemer je omenil sprememjanje ratifikacije Lizbonske pogodbe, uveljavljanje lizbonske strategije, uresničevanje podnebno-energetskega paketa in razvijanje medkulturnega dialoga. (STA)

DO LETA 2013 ZDA pustijo 37 tisoč vojakov v Nemčiji in Italiji

WASHINGTON - ZDA bodo podaljšale načrtovano zmanjšanje svoje vojaške prisotnosti v Evropi. Kot je v sredo v Washingtonu napovedal ameriški general Dick Cody, bodo ZDA v Nemčiji in Italiji svojih okoli 37.000 vojakov pustile do leta 2013. Te načrte naj bi po poročanju Washington Posta potrdil tudi ameriški predsednik George Bush.

V Evropi, posebej v Nemčiji in Italiji, je zaradi napovedanega umika ameriških vojakov in ukinitev tamkajšnjih velikih ameriških oporišč precej zavrnalo, saj je veliko lokalnega prebivalstva odvisnega od teh oporišč. ZDA naj bi svoje vojaške preselile v vzhodno Evropo, predvsem v Romunijo in Bolgarijo, in sicer zaradi »vojaško-strateških interesov«. Zdaj pa naj bi tudi ameriški obrambni sekretar Robert Gates pritisnil na generale, da počakajo izvedbo teh načrtov. (STA)

EVROPSKA UNIJA - Konferenca predsednikov Evropskega parlamenta na obisku v Sloveniji **Pöttering: Evropski parlament in nacionalni parlamenti niso tekmeči, ampak zavezniki za evropsko demokracijo**

LJUBLJANA - Konferenca predsednikov Evropskega parlamenta je včeraj v Ljubljani z obiskom državnega zebra sklenila dvodnevni uradni obisk v Sloveniji. Predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering je po pogovorih v DZ poudaril, da si Evropski parlament in nacionalni parlamenti ne konkurirajo, temveč so zavezniki za evropsko demokracijo. Dodal je, da želite Evropski parlament in DZ tesno sodelovati, ob tem pa napovedal pripravo skupne konference na temo Zahodnega Balkana maja prihodnje leto v Bruslu.

Predsednik DZ France Cukjati je po pogovorih konference predsednikov Evropskega parlamenta - to poleg Pötteringu sestavljajo še vodje političnih skupin v Evropskem parlamentu - in kolegija predsednika državnega zebra dejal, da so pogovori tekli predvsem o nalogah, ki čakajo Slovenijo in državni zbor med predsedovanjem EU v prvi polovici leta 2008. Precej časa je bilo v pogovorih namenjenega prav območju Zahodnega Balkana. Odnose EU z državami Zahodne-

Hans-Gert Pöttering

ga Balkana je potrebno obravnavati individualno, je ob tem poudaril Pöttering. Odnosi z Makedonijo so drugačni kot z BiH, do Hrvaške drugačni kot do Albanije, posebno vlogo igra Srbija in vprašanja prihodnjega statusa Kosova, je dejal. Po njegovih besedah gre zdaj v prvi vrsiti za to, da se najde mirno rešitev za Ko-

sovo, ob morebitnem priznanju neodvisnosti Kosova pa se mora ta uresničiti v časovno prilagodljivem okviru in ne sme otežiti predsedniških volitev v Srbiji.

Srbija ima perspektivo članstva v EU, avsi vemo, da bo do tja še dolga pot, je poudaril Pöttering. Izrazil je tudi upanje, da se bosta Srbija in Kosovo nekega dne v EU srečala kot dobra partnerja.

Predsednik Evropskega parlamenta je pozdravil tudi dejstvo, da je slovenska vlada prav včeraj državnemu zboru v ratifikacijo poslala novo, reformno pogodbo EU. Ob tem je zagotovil, da Evropski parlament v primeru neuspeha ratifikacije nima »plana B«. Storiti moramo vse, da bo dokument ratificiran, slediti je treba zgledu Slovenije in to opraviti hitro, je bil jasen Pöttering. Cukjati pa je potrdil, da naj bi državni zbor postopek predvidoma izpeljal še v januarju na redni ali izredni seji.

V DZ je dopoldan potekala tudi razprava konference predsednikov Evropskega parlamenta z mladimi. V razpravi

so sodelovali predstavniki študentov petih fakultet Univerze v Ljubljani - Fakultete za upravo, Pravne fakultete, Ekonomski fakultete, Fakultete za družbene vede in Filozofske fakultete, pogovor pa se je med drugim vrtel okrog Lizbonske pogodbe, medkulturnega dialoga, okolja, energetike, socialne politike in izobraževanja.

V Ljubljani se je Pöttering srečal tudi z na novo izvoljenim predsednikom države Danilom Türkom. Predsednik Evropskega parlamenta je na novinarski konferenci po neformalnem pogovoru povedal, da je Türkova povabil na zasedanje Evropskega parlamenta v času slovenskega predsedovanja EU.

Konferenca predsednikov Evropskega parlamenta je uradni obisk v Sloveniji pred začetkom slovenskega predsedovanja EU v prvi polovici leta 2008 začela v sredo na Brdu pri Kranju. Člani delegacije so se na pogovorih sestali z slovensko vlado, premier Janez Janša pa se je s Pötteringom srečal tudi na štiri oči. (STA)

SODELOVANJE - Romano Prodi, Nicolas Sarkozy in Jose Luis Rodriguez Zapatero

V Rimu dokončno izdelali projekt Sredozemske unije

Nova povezava se bo uradno rodila na dvojnem vrhu 13. in 14. julija v Parizu

RIM - Včeraj se je v Rimu spočela Sredozemska unija. Šlo naj bi za politično, gospodarsko in kulturno povezavo med sredozemskimi državami, ki se bo predvidoma uradno rodila na dvojnem vrhu 13. in 14. julija prihodnjega leta v Parizu. Prvega dela se bodo udeležile sredozemske države, drugega dela pa še vse ostale države članice Evropske unije.

Projekt so včeraj dokončno izdelali francoski predsednik Nicolas Sarkozy, španski premier Jose Luis Rodriguez Zapatero in italijanski ministrski predsednik Romano Prodi. Predstavili so ga na skupni tiskovni konferenci v Hadjanovem templju v Rimu. »Nismo se slučajno zbrali tu,« je pojasnil Prodi. »Najboljši boter tega projekta bi namreč bil rimski cesar Hadrijan, človek, ki je živel med Francijo, Španijo, Grčijo in severno Afriko ter iz Sredozemlja napravil morje miru,« je pristavljal.

Predlog o vzpostavitvi Sredozemske unije med drugim predvideva ustanovitev sredozemske investicijske banke in agencije za jedrsko energijo. Francoski predsednik se zavzema tudi za ustanovitev sredozemske agencije za okolje, programa izmenjevštudentov po vzoru programa Erasmus v EU in skupnega avdiovizualnega prostora. Sarkozy je ta projekt lansiral tudi zato, da bi Turčiji ponudil alternativo vstopu v EU, kateri osebno odločno nasprotuje. Toda Prodi in Zapatero sta vztrajala, da zadevi je treba strogo ločevati.

Nicolas Sarkozy, Romano Prodi in Jose Luis Rodriguez Zapatero

RIM - Kot vse kaže, bo finančni zakon za leto 2008 danes dokončno odobren. Včeraj je senat v drugem branju sprejel dva veleamandma, in sicer z glasovanjem zaupnice vladi. Prvi veleamandma je bil odobren s 163 glasovi za in 157 proti, drugi veleamandma pa je prodrl s 163 glasovi za in 156 proti. Za temi sorazmerno solidnimi številkami pa se skriva silno krhka vladna večina. Dinijeva skupina je namreč potrdila, da ne bo več podpirala vlade, če ne bo prišlo do temeljitega razčiščenja, ki je sicer že napovedano januarja. Danes bi moral senat odobriti še tretji veleamandma in naposled finančni zakon v celoti.

Ob prakso veleamandmajev ter izglasovanja finančnega zakona prek zaupnice vladi pa je včeraj ostro obregnil predsednik republike Giorgio Napolitano. Na tradicionalnem božičnem sprejemu je državni poglavar dejal, da gre za nesprejemljivo prakso, saj onemogoča korektno parlamentarno soočenje. Sicer pa je Napolitano izrazil upanje, da bosta večina in opozicija našli skupni jezik za nujno potrebne institucionalne reforme.

VATIKAN - Francoski predsednik na prvem obisku

Sarkozy pri Benediktu XVI. o posvetnosti v francoski družbi

VATIKAN - Papež Benedikt XVI. je včeraj sprejel francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja, ki se mudil na prvem obisku v Vatikanu, odkar je maja prevzel predsedniški položaj. Papež in Sarkozy sta za zaprtimi vraty govorila okoli pol ure, po navedbah vatikanskih virov pa se je pogovor vrtel predvsem okoli posvetnosti v francoski družbi. Pogovor se je po napovedih sukal tudi okoli diplomatske vloge svetega sedeža v mednarodnih konfliktih, vključno z Bližnjim vzhodom.

Sarkozy, ki je bil vzgojen v katoliškem duhu, a je v nasprotju s cerkvenimi nauki dvakrat ločen, je pred srečanjem s papežem izgledal živčen, ob prihodu Benedikta XVI. pa naj bi se nato sprostil. Pred novinarji sta voditelja spregovorila le nekaj besed. Ob tem je Sarkozy papeža povprašal, kjer se je naučil francosko, na kar mu je Benedikt XVI. z nasmehom odgovoril: »V šoli.«

Po pogovoru je Sarkozy papežu podaril svojo knjigo z naslovom Republika, religija in upanje, papež pa mu je podaril medaljo, ki obeležuje njegov pontifikat. Sarkozy je v preteklosti večkrat izrazil občudovanje nad predhodnikom Benedikta XVI., papežem Janezom Pavlom II., in nad vlogo »duhovnosti« v družbi, kar je sprožilo razburjenje v odločno sekularni francoski družbi. Kljub temu, da je dvakrat ločen, je Sarkozy večkrat tudi izpostavil svojo privrženost katolicizmu, vlogo krščanstva v francoski narodni identiteti pa je označil za »odločilno.«

Vatikan, ki je sicer pozdravil zmagajoško Sarkozyja na predsedniških volitvah, je na drugi strani večkrat kritiziral istospolne zveze v Franciji in zakonodajo, ki prepoveduje verske simbole in oblačila v šolah. Kritičen je bil tudi do določenih točk Sarkozyjevega političnega programa, predvsem na področju imigracije, testov DNK za tujce in nedeljskega dela.

Sarkozy se je po pogovoru s papežem srečal še z vatikanskim tajnikom, kardinalom Tarcisom Bertonejem, popoldne pa bo postal »častni kanonik« bazilike svetega Janeza v Lateranu. Gre za naslov, ki je že od francoskega kralja Henrika IV., ki se je leta 1593 odpovedal protestantizmu, posvečen francoskim kraljem ali voditeljem. Sarkozy bo tudi obiskal grob Janeza Pavla II.

Na programu je imel nato še srečanje z italijanskim kolegom Giorgiom Napolitanom in večerjo z italijanskim in španskim premierom Romanom Prodijem in Josejem Luisom Rodriguezom Zapaterom, o čemer pišemo posebej.

Nicolas Sarkozy in Benedikt XVI.

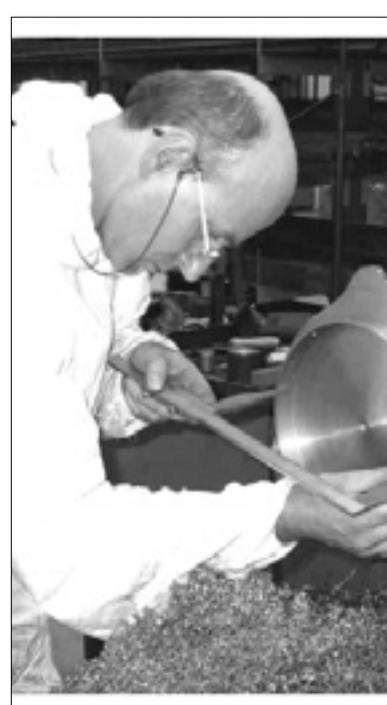
STATISTIKE - Izsledki raziskave Istat

Stopnja brezposelnosti najnižja po l. 1992: padla je na 5,6 odstotka

MILAN - Stopnja brezposelnosti je v Italiji v tretjem trimesecu tekočega leta dosegla 5,6%, kar predstavlja zgodovinski minimum od leta 1992; v Italiji je zaposlenih 23.417.000 ljudi. Pozitivne premike je raziskava statističnega zavoda Istat zabeležila vzdolž vse države: na severu + 0,9% (dodatnih 115 tisoč zaposlenih), v centru +3,3% (dodatnih 160 tisoč zaposlenih) in celo na »trdem« jugu +0,7% (dodatnih 53 tisoč zaposlenih).

Po podatkih zavoda Istat je število zaposlenih v primerjavi s preteklim letom zraslo za 1,8%, kar pomeni dodatnih 416 delovnih mest, tovrsten podatek pa gre pripisati predvsem vse številnejši prisotnosti tujcev (+113 tisoč moških in 87 tisoč žensk). Najvidnejšo rast je raziskava zabeležila pri uslužencih: +2%, kar pomeni dodatnih 333 tisoč mest; okreplila se je tudi kategorija neodvisnih delavcev: +1,4% (+ 83 tisoč zaposlenih), viden padec pa je nasprotno zabeležil kmetijski sektor, - 7,1%, se pravi 72 tisoč delavcev manj, industrijski pa se je le nekoliko okrepil, +0,2% (+10 tisoč zaposlenih). Vse manj je stalnih mest, saj se danes uveljavlja t.i. »prekerno« delo. Tako se je na primer povečalo število delavcev s pogodbami za določen čas (dodatnih 118 tisoč), med zaposlenimi pa jih ima večina 50 ali več let. Stopnja zaposlenih med 15. in 64. letom starosti se je dvignila z lanskega 58,4% na današnji 59,1%; število tistih, ki iščejo službo, pa se je znižalo za 5,9% (daneshi je 1.401.000).

Zanimivi so tudi izsledki raziskave zveze Coldiretti. Le-ta je zabeležila porast cen živil in posledično tudi padec porabe kruha (-7%) in testenin (-3,9%).

Na delu

VODITELJ FI Berlusconi: V RAI prostitutke in levičarji

MILAN - »Vsi zaposleni v državni radioteleviziji RAI so pripomoreni, od generalnega direktorja dol. Kdor dela v RAI, ali se prostiatura ali je levičar.« Tako je povedal voditelj FI Silvio Berlusconi časniki, ki so ga včeraj vprašali, kako komentira zapis njegovega telefonskega pogovora z bivšim direktorjem Rai Fiction Agostinom Saccajem, ki so ga neapeljski preiskovalci dali posneti letosnjega 21. junija in ga je dnevnik La Repubblica objavil na svoji spletni strani. Iz zapisu izhaja, da je Berlusconi priporočil nekatere igralke v zameno za podporo zasebnih Saccajevih gospodarskih dejavnosti.

Berlusconi je dejal, da zapis dokazuje samo to, da v Italiji ni več svobode. Kot navedeno, je ob tem ostro napadel RAI. Vodstvo leta je Berlusconijev napad zavrnilo in potrdilo zaupanje v svoje uslužbence in sodelavce.

FINANČNI ZAKON Danes zaključno glasovanje

RIM - Kot vse kaže, bo finančni zakon za leto 2008 danes dokončno odobren. Včeraj je senat v drugem branju sprejel dva veleamandma, in sicer z glasovanjem zaupnice vladi. Prvi veleamandma je bil odobren s 163 glasovi za in 157 proti, drugi veleamandma pa je prodrl s 163 glasovi za in 156 proti. Za temi sorazmerno solidnimi številkami pa se skriva silno krhka vladna večina. Dinijeva skupina je namreč potrdila, da ne bo več podpirala vlade, če ne bo prišlo do temeljitega razčiščenja, ki je sicer že napovedano januarja. Danes bi moral senat odobriti še tretji veleamandma in naposled finančni zakon v celoti.

Ob prakso veleamandmajev ter izglasovanja finančnega zakona prek zaupnice vladi pa je včeraj ostro obregnil predsednik republike Giorgio Napolitano. Na tradicionalnem božičnem sprejemu je državni poglavar dejal, da gre za nesprejemljivo prakso, saj onemogoča korektno parlamentarno soočenje. Sicer pa je Napolitano izrazil upanje, da bosta večina in opozicija našli skupni jezik za nujno potrebne institucionalne reforme.

GORIVO - Draginja Na samopostrežnih črpalkah v Italiji kmalu nižje cene?

MILAN - Potem ko so cene pogonskih goriv v minulih dneh ponovno dosegle nezavидljive rekorde, se odjemalcem le obetajo boljši časi. Najpomembnejši naftni trgovci so se namreč obvezali, da bodo znižali cene bencina: v zameno bo varuh konkurence (Antitrust) ustavil preiskavo na njihov račun. Med obvezami velja omeniti predvsem slednjo: naftne družbe bodo znižale cene goriva na samopostrežnih bencinskih črpalkah (self-service). Družba Agip naj bi celo že znižala za šest centov (ampak samo na samopostrežnih črpalkah Iperself in to in urah, ko so običajne črpalke zaprte), popusti na črpalkah ostalih družb pa naj bi bili nižji. Naftne družbe naj bi v kratkem tudi dovolile veliki distribuciji (supermarketom, nakupovalnim centrom itd.), da vstopijo na tržišče.

Medtem se bo minister za ekonomski razvoj Bersani danes srečal z naftnimi trgovci, ki so združeni v organizaciji Unione petrolifera; skupaj naj bi preučili razlage, ki so privedli do takih poviskov.

VARČEVANJE - Letno poročilo Varčuje le 50% družin

MILAN - Vest, da je marsikatera italijanska družina v ekonomski stiski, ne preseneča več nikogar. Podobno je zato tudi z zaključki, ki jih prinaša vsakoletno poročilo o italijanskih varčevalcih in njihovih navadah. Na podlagi javnomenjene raziskave, ki jo je družba Doxa opravila za banko BNL in Center Einaudi, je 72% vprašanih prepričanih, da je varčevanje »nujno« in »zelo koristno«, žal pa je v iztekočem letu samo vsaki drugi družini uspelo prihraniti nekaj denarja. Prihranke so uporabili v prvi vrsti za »nepredvidene dogodke«, takoj za tem za nakup ali prenovo hiše, samo pet najst odstotkov tistih, ki jih je uspelo varčevati, pa so denar namenili dodatni pokojnini.

Za 18% družin so bili letosjni dohodki celo nezadostni. Sorazmerno z nižjimi dohodki in pomanjkanjem »domačih rezerv« se viša tudi število zadolženih družin. Leta 2004 se je za potrošniški kredit odločalo 10,8% družin, letos pa kar 17%. Iz ankete vsekakor izhaja, da gre porast nakupov na kredit in nezmožnost varčevanja prispeti tudi postopni rasti tistih dobrin in potreb, ki jih Italijani imajo za najne.

Le redki italijanski varčevalci se spuščajo v finančne investicije in jih kvečjemu prepuščajo svoji banki, ki ostaja za 53% vprašanih njihovih primarnih vir informacij. Preko 83% družin ima odnose z eno samo, tako imenovano družinsko banko: velika večina je z njenim delovanjem zadovoljna.

SMUČANJE - Pogovor z Andrejem Jermanom, najboljšim slovenskim smukačem

»Sedaj najboljši čakajo, da tudi jaz pridem skozi cilj«

V smuku štejejo predvsem izkušnje - Brez konkurenčne opreme je nemogoče uspeti

Andrej Jerman je kot debitant nastopal v svetovnem pokalu decembra leta 1998 kot dvajsetletnik, lani pa je dosegel zgodovinski rezultat. Tržičan se je namreč vpisal v zgodovino slovenskega smučanja kot prvi zmagovalec tekme svetovnega pokala v smuku. »Nobene odgovornosti ne nosim za ta naslov. Vsak je odgovoren zase. Ne tekmujem za smučarsko zvezo, ampak zase,« je pojasnil prijazen in razpoložljiv smučar, ki je že na prvih letošnjih nastopih potrdil, da lanski rezultati niso bili naključje: »Dokazal sem, da je bilo to plod dolgega, načrtovanega in napornega dela.«

Zakaj ste se odločili za hitre discipline? Načeloma so bili vsi slovenski smučarji uspešni v tehničnih disciplinah ...

To pride spontano. Nekaj ima pri tem seveda ljubezen do hitrosti, ob tem pa seveda dobri rezultati. Že v mladinskih kategorijah sem bil uspešen predvsem v hitrih disciplinah. Srebrena medalja na mladinskem svetovnem prvenstvu leta 1998 v SG-ju je bil glavni povod, da sem naposled dal več poudarka temu.

Kako smukač premaguje strah pred hitrostjo, strminami in padci?

Strahu ni. Če te je strah, se tega sploh ne lotiš. V tem moraš uživati. Če se s strahom odprešiš, si zase najbrž še bolj nevaren, pa tudi rezultativnoti ni.

Letošnji začetek sezone je bil zelo uspešen. Ste to pričakovali?

Upal sem v tak razplet. Z začetkom sezone sem več kot zadovoljen. Res pa je, da če bi izkoristil še kanček sreče, bi bilo lahko še boljše. Lahko pa tudi slabše.

Imate še rezervo?

Rezerve vedno so. Želim si, da bi progo izpeljal brez napak in da bi bil še naprej tako hiter, kot sem bil do sedaj. Če mi bo to uspelo, verjamem, da sem lahko res v samem vrhu. Do zdaj se mi je vedno dogajalo, da sem na vseh tekmem delal napake, ki so me vedno stale boljše uvrstite.

S kom trenirate?

Treniram s svojo ekipo, s katero smo samostojni. Če okoliščine nanešej, se pridružimo kateri od reprezentanc. V Čilu smo trenirali na primer s Francozi in Nemci, ki smo bili v Kanadi pa z Norvežani, Švicarji in Kanadanci.

Slovensko smučanje ste spet ponosli v sam vrh smučarskih velesil. Daje za to smučarska zveza več pozornosti hitrim disciplinam kot nekdaj?

29-letni Kranjčan Andrej Jerman je športno pot začel kot smučarski tekač, v prejšnji zimi pa je postal najboljši slovenski smukač vseh časov. Po treh uvrstitvah v deseterici je svojo prvo zmago v smuku dosegel v Garmisch-Partenkirchnu, visoke uvrstitve pa dosega tudi letos

ANSA

Da. Do pred kratkim so bile hitre discipline nujno zlo, sedaj pa se je na srečo to spremenilo.

Rezultati so najbrž tudi posledica boljših pogojev dela ...

Dobre pogoje imamo odkar sem jaz v reprezentanci, torej deset let. Vedno smo trenirali kot vsi ostali. Velja pa rek, da Slovenci ne moremo biti uspešni v smuku, ker nimamo lastnih prog. To pa je čisti absurd. Nihče več ne trenira doma. Vsi treniramo na švicarskih ledeničkah, v Severni ali Južni Ameriki. Stroški pa so kljub temu povsem enakovredni tehničnim disciplinam.

Pogoje za treniranje ste torej imeli že prej, primanjkovala je torej kvalitetna oprema ...

Tako. Glavni hindek je bil pri materialih, torej smučeh. Šele rezultati namreč omogočajo, da privabiš proizvajalce, ki se naposled odločijo za vlaganje v ekipo. In še takrat lahko dobiš konkurenčne materiale.

Lani smo bili že konkurenčni, saj so bili naši materiali kvalitetni. Proizvajalec smuči Stöckli je testiral naše materiale in nam izročil najboljše. Letos so obdržali

objubo – zaradi dobrih rezultatov so nam podeliли tovarniškega serviserja, ki je načljučno Slovenec iz Ljubljane. Tako imamo tudi boljši vpogled v to, kar se v podjetju dogaja z materialom.

Je torej oprema ključnega pomena ...

Seveda. Primerjavo imamo v formuli ena: razlike med McLarnom in Minardijem so očitne ... Če nimaš konkurenčne opreme, enostavno ne moreš biti konkurenčen. Še tako dobro tehnično podkovani smučar, brez hitrih smuči nima nobenih možnosti.

Najbrž je vsem tekmovalcem postalo jasno, da Andrej Jerman ni muha enodnevница. Kakšen je njihov odnos do vas?

Med smukači vlada pravo družinsko in prijateljsko vzdusje, saj skupaj preživimo pred vsako tekmo tri do šest dni. Opažam pa, da me spoštujejo. V Lake Louise me je pohvalil tudi Svindal. Pred proslavljanjem zmage, počkal, da sem tudi jaz odšmučal do konca. Čakajo torej, da pridem tudi jaz v cilj.

Dirkači F1 memorizirajo proge s Playstationom, kako pa smukači?

Z izkušnjami. Ko odpelješ tolkokrat isto progo, se ti ta vtisne v spomin. Poznaš vse grbine, točno poznaš linijo, skoke ...

To pomeni, da lahko smukač dosegne dobre rezultate še pri zrelih letih ...

Tako. Najmlajši zdaj pri vrhu ima 24 let. Le prevoženi kilometri ti lahko omogočijo, da na treningu in tekmi pokažeš, kar znaš.

Ste torej vi na višku vaše kariere?

No, če gledam na starost, ima na primer Walchofer 32 let, Kjus 34, Büchel pa 36. Najboljša leta za smukača pridejo torej še po tridesetem letu, tako da imam jaz pred sabo še nekaj let ... (smeh!) Če ne bo hujših poškodb, imam torej še dolgo prihodnost.

Imate mogoče v Sloveniji že naslednika?

Nekaj mlajših je, a si morajo oni še načrati dovolj izkušenj, da bodo lahko konkurenčni.

Veronika Sossa

na prvaka v veslanju Iztok Čop in Lukáš Špik, svetovni podprvak v metu kladiva Kozmus, svetovni in evropski podprvak na drogu, telovadec Aljaž Pegan, svetovna podprvakinja v sprintu Majdičeva ter bronasti jadralec na SP v razredu finn Gašper Vinčec. Zlate plakete so dobili njihovi trenerji Edvard Kolar (Petkovšek), Tomaz Bernik (Flandler), Miloš Janša (Čop in Špik), Vladimir Kevo (Kozmus), Jože Mešl (Pegan), Ivan Hudač (Majdičeva) in Roman Teply (Vinčec).

VRSTNI RED

Najboljši športnik: 1. Primož Kozmus (atletika) 262; 2. Mitja Petkovšek (gimnastika) 247; 3. Anže Kopitar (hokej na ledu) 117; 4. Matic Osovnikar (atletika) 100; 5. Rok Flandler (deskanje na snegu) 89; 6. Andrej Jerman (alpsko smučanje) 47; 7. Aljaž Pegan (gimnastika) 23; 8. Matjaž Smoldiš (košarka) in Vid Kavtičnik (rokomet) 11; 10. Sani Bečirović (košarka) in Gašper Vinčec (jadranje) 5; 12. Peter

NOGOMET Pokal UEFA: Fiorentina naprej

FIRENCE - Z zmago z 2:1 proti češkemu moštvu Mlada Boleslav se je Fiorentina uvrstila v šestnajstočino finala pokala UEFA. Strelci: Mutu (11-m) v 44., Rainoch v 60. in Vieri v 67. minutri.

MILAN - Izid tekme osmine finala državnega pokala: Milan - Catania 1:2. Strelci: Spinesi (C) v 19. in Mascara (C) v 26. min., Paloschi (M) 59. min.

FAIR PLAY - Združenje nogometnih poklicnih klubov je odobrilo pravilnik o »fair playju«. Odselej se bodo nogometarji s sodnikom in med sabo rokovali tudi po tekmi na sredini igrišča. »Moje sanje so, da bi se kdaj v bodočnosti po tekmi rokovali tudi navijači,« je odobritev predloga komentiral predsednik Lega calcio Antonio Materrese.

OBODO DO LETA 2012 - Leto 2012 je za Udinese ocitno ključno. Do takrat je namreč pogodbo včeraj podaljšal tudi Nigerijec Cristian Obodo, ki je po poškodbi včeraj na tekmi za državni pokal proti Palermu igral prvič po osmih mesecih.

SONETTI OSTAJA - Cagliari - Nedro Sonetti je spet trdno za krmilom sardinskega nogometnega prvoligaša. Po 48 urah se zdi, da je s svojim torkovim odstopom želel le razburkat vode. Dejstvo pa je, da je klub že iskal njegovega naslednika, ni špa ga našel.

EVROLIGA - Skupina A: Virtus VidiVici Bologna - Tau Ceramica 69:8. Skupina B: Maccabi Elite - Lietuvos Rytas 82:87 Cibona - Unicaja 62:76 Aris TT Bank - Le Mans 93:74. Skupina C: Lottomatica Rim - Real Madrid 69:64 (Erazem Lorbeck 32 minut, 17 točk, 8 skokov za Lottomatico, Gregor Fučka 21 minut, 4 točke, 2 skoka, podaja za Lottomatico); Fenerbahče Ülker - AXA FC Barcelona 78:85 (Gašper Vidmar 12 minut, 4 točke, skok za Fenerbahče, Emir Preldžić 13 minut, 3 točke, skok, podaja za Fenerbahče, Jaka Laković 24 minut, 22 točk, 3 skoki, podaja za Barcelono).

MANIA' - V napred igrani tekmi odbojkarske A1-lige je Montichiari s 3:2 (22:25, 25:27, 25:21, 25:18, 15:9) premagal Padovo, potem ko je že izgubljal z 2:0. Loris Mania' je imel 24 sprejemov, dva je zgrešil, sicer pa sprejemal 54-odstotno, 45-odstotkov sprejemov pa je bilo brezhibnih.

NOGOMET - Žreb Milan, Inter in Roma na trnih

ŽENEVA - V švicarskem Nyonsu bo danes žreb osmine finala nogometne Lige prvov, izrebal pa bodo tudi pare sestavnine finala pokala UEFA. Milan in Inter se bosta kot zmagovalca skupine pomerila z eno od drugo uvrščenih moštev, povratak tekmo pa bosta igrala na domačih tleh. Zagotov nihjov nasprotnik ne bodo Chelsea, Real Madrid, Barcelona in Manchester United, ampak niti Roma (do četrtnača velja geografska protekacija) in Celtic za Milan ter Fenerbache za Inter, kajti s tem nasprotnikoma sta se pomerila v skupini. Najnevarnejši nasprotniki bi torej lahko bili Arsenal, Liverpool in Lyon, veliko lažji pa Schalke 04, Olympiacos ter Celtic (- za Inter) ali Fenerbache (za Milan).

Roma se bo izognila Manchesteru, upa pa, da ji žreb za nasprotnika ne bo določil Barcelone, Reala ali Chelsea. Bolj sprejemljiva bi torej bila Porto ali Sevilla.

SPORTNIK SLOVENIJE 2007 - Svečana podelitev v ljubljanskem Cankarjevem domu

1. Kozmus, Majdičeva in odbojkarji Bleda Posebno priznanje tudi za Tanjo Romano

LJUBLJANA - Atlet Primož Kozmus (262 glasov) v moški konkurenčni in tekačici na smučeh Petra Majdič (390) v ženski sta najboljša športnika Slovenije v letu 2007. Člani Društva športnih novinarjev Slovenije (DŠNS) so za najboljšo ekipo izbrali odbojkarje ACH Volleyja (v prejšnji sezoni Autocommerce, 58 glasov). Med športniki je bil drugi telovadec Mitja Petkovšek (247), tretji pa hokejist Anže Kopitar (117). Pri dekletih je bila za Majdičevu druga športna plezalka Maja Vidmar (114), tretja pa atletinja Brigita Langerholc (87). Ob štirideseti obletnici prve podelitve sta veslaški šampion Iztok Čop in nekdanja smučarska zvezdnica Mateja Svet dobila posebni priznani za njuni bogati športni poti. Čop je po osamosvojitvi Slovenije osemkrat osvojil naslov najboljšega športnika države, Svetova pa je bila sedemkrat športnica Slovenije, nepreravnano med letoma 1984 in 1990. Po številu naslovov sta pred vsemi slovenskimi šport-

nimi junaki. Posebno priznanje za zamejske športnike je na prireditvi Športnik Primorske dobila enajstkratna sestovna prvakinja v kotalkanju Tanja Romano. Plavalcu Emiliu Tahiroviču in trenerju Roniju Piciku je bila izročena nagrada za fair play Mednarodnega komiteja za fair play.

Letošnja tradicionalna prireditve Športnik leta je bila v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. DŠNS jo je v samostojni Sloveniji pripravil 17., skupaj pa je bila že 40. DŠNS jo je letos priredil z Olimpijskim komitejem Slovenije (OKS) ter z ministrom za športstvo in šport. OKS, ki je skupaj z novogoriškim podjetjem HiT in Fundacijo za financiranje športnih organizacij ter Športno loterijo Slovenije denarno podprt prireditve, je ob tej priložnosti podelil tudi najvišja priznanja v neolimpijskem letu. Velike statue so dobili svetovni in evropski prvaki na bradljivem Petkovšek, svetovni prvaci v deskanju na snegu Rok Flander, svetov-

na prvaka v veslanju Iztok Čop in Lukáš Špik, svetovni podprvak v metu kladiva Kozmus, svetovni in evropski podprvak na drogu, telovadec Aljaž Pegan, svetovna podprvakinja v sprintu Majdičeva ter bronasti jadralec na SP v razredu finn Gašper Vinčec. Zlate plakete so dobili njihovi trenerji Edvard Kolar (Petkovšek), Tomaz Bernik (Flandler), Miloš Janša (Čop in Špik), Vladimir Kevo (Kozmus), Jože Mešl (Pegan), Ivan Hudač (Majdičeva) in Roman Teply (Vinčec).

VRSTNI RED

Najboljši športnik: 1. Primož Kozmus (atletika) 262; 2. Mitja Petkovšek (gimnastika) 247; 3. Anže Kopitar (hokej na ledu) 117; 4. Matic Osovnikar (atletika) 100; 5. Rok Flandler (deskanje na snegu) 89; 6. Andrej Jerman (alpsko smučanje) 47; 7. Aljaž Pegan (gimnastika) 23; 8. Matjaž Smoldiš (košarka) in Vid Kavtičnik (rokomet) 11; 10. Sani Bečirović (košarka) in Gašper Vinčec (jadranje) 5; 12. Peter

Kauzer (kajak kanu na divjih vodah), Milivoje Novakovič (nogomet), Dejan Zavec (boks) in Radoslav Nesterovič (košarka) 2; 16. Bojan Tokič (namizni tenis), Samir Handanovič (nogomet) in Jani Brajkovič (olesarstvo) 1.

Najboljša športnica: 1. Petra Majdič (tek na smučeh) 326; 2. Maja Vidmar (športno plezanje) 114; 3. Brigita Langerholc (atletika) 87; 4. Marija Šestak (atletika) 77; 5. Lucija Polavder (judo) 68; 6. Urška Žolnir (judo) 46; 7. Irena Avbelj (padalstvo) 32; 8. Katariina Srebotnik (tenis) 31; 9. Sara Isakovič (plavanje) 26; 10. Špela Ponomarenko (kajak kanu na mirnih vodah) 10; 11. Natalija Gros (športno plezanje) 1.

Najboljša ekipa: 1. Odbojkarji ACH Volleyja 58; 2. Iztok Čop/Luka Špik (veslanje) 49; 3. košarkarska reprezentanca Slovenije 20; 4. hokejska reprezentanca Slovenije 18; 5. nogometni klub

SPOMINI - Meja in šport

Oni vpeti tudi v nakupovalno mrzlico, mi predvsem voljni stikov in znanja

Na nogometno tekmo kot kmetje - Dresi in oprema v obe smeri - V Jugoslavijo po strokovne nasvete

Meja ni strašila nikogar. Čeprav se je trdno usidrala predvsem v pripadnike starejše generacije, ki so z njo sobivale skoraj da pol stoletja in več, sodelovanja z »brati« onstran meje ni nikoli preprečevala. V glavnih športnikov so pregrade odpadle že dolgo pred današnjim dnem. Sodelovanja in prijateljske tekme so potekale še pred Videmskim sporazumom, ki je uvedel prepustnico za olajšan pretok v maloobmejnem prometu: »V Šempeterju je zato ŠD Juventina zahajala s kmečkimi dokumenti. Tako igralci kot navijači. Pretvarjali so se, da so kmetje ... Šli pa so na tekmo,« se spominja **Vili Prinčič**, dolgoletni tajnik ZSSDI in raziskovalec krajevne preteklosti. Po videmskem sporazumu pa se je sodelovanje v športu še povečalo, prekoračilo maloobmejni pas in se razvilo v vir informacij, vzgojnih prijemov in prijateljstev, ki jih nekateri gojijo še danes.

Na tisoče je športnih spominov, ki se navezujejo na mejo in čezmejne projekte. Prav toliko jih je, kolikor je športnikov in športnih delavcev v naši sredini. Preveč, da bi jih uspeli strniti in vse zapisati na list papirja ... V morju spominov smo v naš objektiv ujeli le kapljice, ki sicer nazorno priovedejo o zgodovinski meji, ki ni ločevala le sorodnikov, prijateljev in družin, temveč dva miselna svetova ...

Ponteroš in depoziti

Hočeš nočes je bil Trst za vse jugoslovanske državljane okno v svet. Intelektualno, ampak še prej nakupovalno središče. In ravno to je privabljalo športnike z vseh strani bivše Jugoslavije. »Radi so prihajali k nam, saj jim zaradi športnega dočinka ni bilo treba plačevati vožnje (to je plačevalo športno društvo), obenem pa so zaradi športnih prireditev lažje pridobivali dovoljenja za vstop v Italijo,« se spominja profesor in pionir slovenskega športa v Italiji **Bojan Pavletič**. »Ponteroš je bil njihov!«

Meja med blokoma in nekateri krizi-ni trenutki so omogočali prost dotok prebivalstva. Predvsem depozit v dveletju 1982-83 je otežkočal prehod, saj je moral vsak jugoslovanski državljan pred vstopom položiti vsoto na poseben bančni račun, denar pa so vrnili šele čez leto dni. »Vsi so zato iskali stike s športnimi društvami. Če smo jih mi povabili, jim ni bilo treba plačevati depozita. Z vabilom je bil prehod enostavnejši,« je pojasnil Vili Prinčič.

Non solo shopping

Odbojkarske žoge, nogometni čevlji, trenerke, dresi: športna oprema, ki so jo jugoslovanska društva kupovala v Trstu, ker je na svoji strani meje niso imeli. Nakupovalna mrzlica pa je včasih celo presegla športno udejstvovanja. Tega se spominja **Henrik Lisjak**, dolgoletni športni delavec pri ŠD Kontovel: »Radi so prihajali na košarkarski turnir prijateljstva, saj so lahko prihod čez mejo izkoristili tudi za nakupe. Včasih so zaradi nakupovanja prišli na turnir v zamudi.«

Prijateljske tekme v bivši Jugoslaviji so izkorisčali tudi naši športniki: »Kupovali smo češke nogometne žoge, pa tudi trenerke, ki so jih proizvajali v Beogradu, ker so bile kvalitetne,« je nakupovalno mrzlico na drugi strani zavesi pojasnil Vili Prinčič.

Šfercanje, takšno in drugačno

Nakupovanje pa je imelo tudi senčno plat: kako prenesti robo na drugo stran meje? Prost prehod blaga, ki je zdaj del vsakdana, je bil v prejšnjih desetletjih problem. Uču Jurkiču, enemu začetniku naše odbanke, so se prve trenerke Bora dobro vti-snile v spomin: »Kupili smo jih v Sloveniji. Ker pa jih nismo smeli prenesti čez mejo, smo priložnostno priredili tekmo v Sežani. Tam smo si jih nadeli in se brez zapestov vrnili domov.«

Včasih pa so italijansko športno opremo prenašala čez mejo tudi naša

Meje so športniki rušili že od njihovega nastanka

KROMA

športna društva. Pionir slovenske košarke pri nas **Branko Lakovič** se spominja »šfercanja« dresov, saj jih veliko jugoslovanskih košarkarskih ekip ni imelo. Italijanski dresi z napisimi jugoslovanskih ekip so tako večkrat romali na drugo stran: »Takrat smo imeli dreses Cibone. Na meji so nas ustavili in nas vprašali, zakaj imamo toliko dresov jugoslovanske ekip. 'So naši', smo jih odgovorili, 'podarili so nam jih!' smo se zlagali in uspeli prelisičiti carinike.

Neuspelo izmenjavo robe pa so enkrat prekinile politične razmere leta 1968: Borova odbojkarska ekipa je moralna na Češkoslovaško, kjer je bila s tamkajšnjo ekipo domenjena, da si bodo izmenjali 12 dežnih plaščev za 12 šotorov. Zaradi krize ob »praški pomladni« pa je gostovanje odpadlo.

Kaj če nimam prepustnico?

»Po turnirju v Izoli smo se povzpeli na Slavnik. Bilo nas je kakih 6 do 7 avtomobilov. Pred odhodom pa je soigralec opazil, da mu je nekdo ukradel torbo, v kateri je bila tudi prepustnica,« se spominja Učo Jurkič, »Kaj zdaj?« smo se spraševali. Eden izmed nas je pobral vse prepustnice razen soigralčeve in upal, da nas policaj res ne bo preštel. Mejnega policaja smo na ta način res uspeli prelisičiti in se uspešno vrnili domov. Če nekaj dni pa so soigralca, ki smo ga uspeli »prešercati« čez mejo poklicala kvestura, če da so v Sloveniji našli

njegovo prepustnico. 'Aha, hvala!' se je zahvalil igralec, kvestor pa: 'Kako pa ste se vrnili v Italijo?'«

Učenje, treniranje in igranje

Če so jugoslovanske ekipne prihajale sem (predvsem) zaradi nakupovalnih interesov, »smo mi sodelovali z njimi zato, ker smo potrebovali močne nasprotnike. V Trstu ni bilo tako kakovostnih ekip,« je povedal Pavletič in nadaljeval: »Radi smo kovali stike tudi zato, ker smo se od njihovih trenerjev učili. Jugoslovanski trenerji so na primer v Rovinju, kamor smo množično odhajali na odbojkarske priprave, vodili treninge.«

Skupni treningi ali prijateljske tekme onstran meje so omogočale tudi nekaterim našim ekipam, da so lahko redno trenirale: »V Trstu nismo imeli zadostnih dvoran za vse, zato smo pri sosedih iskali možnost za treniranje,« se spominja Odo Kalan, bivši predsednik ZSSDI-ja, »Odbojkarice Bora so na primer vsak teden ali na petnajst dni trenirale v Poreču.«

Legendarne tekme

Številne so bile tekme, turnirji, sodelovanja, ki jih meja ni preprečila. Tako na tej strani meje, kot na drugi. Brežani so se vsako leto množično odpeljali v Kočevje.

DEVIN-NABREŽINA - Praznik športa

Nagrajeni najboljši športniki v občini

Občina Devin Nabrežina že 6.let zo zaredi prireja ob koncu leta Praznik športa, na katerem nagrajuje vse tekmovalce in društva, ki delujejo in živijo na občinskem področju. Tako je bilo tudi letos, ko se je ta športna prireditev odvijala v Bouwlingu v Devini. Omizje je bilo bogato založeno s priznanji in pokali, ki so jih na prireditvi delili predstavniki občinske uprave ter ugledni gostje župan Giorgio Ret, podžupan in odbornik za kulturo, šport in prosti čas Massimo Romita, pokrajinski predsednik CONI Stelio Borri, predsednik ZSŠDI v Italiji Jure Kuferšin, odbornik Tjaša Švara, za Zadružne kraške banke pa Sergij Stancich.

Pri nagrajevanju je najprej bila deležna priznanja umetnica Claudia Raza, ki je izdelala likovni osnutek plakata za občinsko božične pobude, takoj za tem pa so priznanja prejeli vsi predstavniki društva, ki so prispevali k letosnjim božičnim srečanjem na občinskem področju. Slavnostno nagrajevanje so razvrstili po rezultatih, ki so jih tekmovalci in atleti dosegli v svetovnem, evropskem, državnem, deželnem in pokrajinskem merilu. Nagrajenih je bilo 80 športnikov. Pokala sta bila deležna Simon Sivitz Košuta in Jaš Farnetti kot člena YC Čupa, ki sta dosegla 3.mesto na evropskem prvenstvu v jadralnem razredu 420.

Na državnem plavalnem prvenstvu velja omeni-

ti 3.mesto, ki ga je dosegla plavalka Lea Ušaj ter 3.mesto, ki ga je pripravil Rok Zaccaria. Tenisačica Erika Sardoč se je uvrstila na 1.mesto v kategoriji do 12. let. Članica SK Devin Elisa Košuta je bila letosnjena državna podprvakinja tako v slalomu kot v veleslalomu v disciplini smučanje na travni.

Na drugo mesto se je uvrstila deželna deželnih športnih tekmovanj sta tudi dva člana SK Devin: kolesar Matteo Visintin je prvak trofeje Junior Bike off Road 2007 in malim komaj 8-letni smučar Blaž Klinec, ki je s svojimi uspešnimi smučarskimi podvigmi bil prvi na pokalu Friuliadria - Memorial Bruno Zucchiati. Nagrajena je bila tudi Liza Ridolfi kot članica deželne reprezentance v namiznem tenisu. Ob imenovanjih je pokale in priznanje prejelo še nekaj slovenskih športnikov, ki so sodelovali v eksplicnih disciplinah.

Med športniki, ki so se uvrstili na prva mesta deželnih športnih tekmovanj sta tudi dva člana SK Devin: kolesar Matteo Visintin je prvak trofeje Junior Bike off Road 2007 in malim komaj 8-letni smučar Blaž Klinec, ki je s svojimi uspešnimi smučarskimi podvigmi bil prvi na pokalu Friuliadria - Memorial Bruno Zucchiati. Nagrajena je bila tudi Liza Ridolfi kot članica deželne reprezentance v namiznem tenisu. Ob imenovanjih je pokale in priznanje prejelo še nekaj slovenskih športnikov, ki so sodelovali v eksplicnih disciplinah.

Na koncu so predstavniki občine nagradili tudi vsa ostala društva, ki usmerjajo svoje delovanje na socialno, kulturno in športno področje na celotnem deželnskem teritoriju.

DISCIPLINSKI UKREPI - Deželna nogometna

zveza je za 2.krog diskvalificirala Luco Trevisana (Primorec), za en krog pa Tommasa Scarpo (Primorje),

Borisa Portellija (Sovodnje), Vitomirja Križmančića (Zarja Gaja) in Lorenza Degrassija (Breg).

Za guinnessovo knjigo

Skupno sodelovanje bi lahko bilo zapisano tudi v Guinessovu knjigi rekordov, če pri prijavi ne bi prišlo do napake: »V Šempeterju smo leta 1978 izpeljali zanimivo športno prireditev 100 ur nogometa. Igrali smo v dveh ekipah, kjer smo nastopali mi in domačini,« se dogodka spominja Prinčič, še vedno z kančkom grenkove.

Politika in šport

Da bi šport prešel meje politike so pri Boru večkrat nastopali z imenom protivnega društva Škperle: »Predvsem na turnirjih 25. maja za Titov rojstni dan smo ekipo preimenovali v Škperle, da bi na turnir privabilo prav vse športnike, ne glede na preprčanja,« se spominja Jurkić.

»Čustveno smo bili povezani,« pojasnjuje povezavo med Slovenci in Italijci in Slovenci v bivši Jugoslaviji Bojan Pavletič, »Meja se nam je zdela krivica, ki jo moramo premagovati.«

Kaj pa sedaj?

Ob košarki, nogometu in odboji so čezmejna sodelovanja potekala tudi na drugih področjih. Rally Trst - Gorica - Bled, kolesarska dirka Ljubljana Lonjer, dirka ZSSDI in še veliko drugih projektov bo ovekovečilo čezmejne stike, ki pa jih je sedaj edejalje manj. Prvič zato, ker jih preprečujejo prenarepani programi vsakega društva. Drugič pa je najbrž medsebojni interes manj. Iz tekmovalnega področja je sodelovanje sedaj prešlo na rekreacijsko raven.

Kaj pa sedaj, ko bo v schengensko območje stopila tudi Slovenija? Splošno mnene naših sogovornikov je, da se bistveno ne bo nič spremenilo, češ da bo meja med republiko Italijo in republiko Slovenijo še vedno prisotna. Da imamo(jo) mejo v glavah, ki jo bo na kratki rok težko odpraviti, so potrdili vsi, ki so mejo doživljali dolgo, mogoče preдолго.

Za mlade, ki se šele uveljavljajo, in tiste, ki bodo brez te meje, ki jo danes rušimo, doraščali, pa se danes piše novo poglavje zgodovine. Saj bodo prav oni akterji in tvorniki novega skupnega prostora, ki bo kovačnica novih izizzivov in idej. Samo pa nič ne razvjeti. Potrebna bo volja in želja po skupnem delovanju obh. strani, prav tako kot je bila volja prvih pionirjev takrat, ko so mejo šele začrtali.

Veronika Sossa

AŠD KONTOVEL - Občni zbor

Pestro delovanje a tudi težave

ŠD Kontovel je v društvenih prostorih priredilo nevolilni občni zbor, na katerem so odgovorni ritmične, odbijkarske in košarkarske sekcije predstavili društveno delovanje v minuli sezoni. Pridobitev velikega števila najmlajših deklic pri ritmični telovadbi, obenem še napredovanje ženske članske odbijkarske ekipe iz prve divizije v deželno D-ligo ter veliko dobrih uvrstitev mladih vrs tak v ženski odboji kot v moški košarki so potrdili uspešno delovanje društva. Pestro sezono je okronalo tudi praznovanje 40-letnice, ko je društvo izdalо DVD s kratkim filmom in priredilo tradicionalni turnir prijateljstva, ki je bil priljubljenostno namenjen tudi odbijkaricam. Izvzeti ne gre uspeha Kontovelove odbijkarice Sandre Vitez, ki je kot prva članica ŠD Kontovel, nastopila v članski državni reprezentanci.

Predsednik Marko Ban se je v uvodnem govoru zaustavil tudi pri finančnih težavah, s katerimi se društvo spopada pri upravljanju telovadnice pri Briščikih. Društvo namreč ne dobiva nikakršnih podpor s strani javnih ustanov, zato je predsednik pozval vse subjekte civilne in politične družbe za pomoč.

Na koncu je predsednik pozval vse člane in športnike, ki tega niso še storili, naj zaprosijo krajevni občinski urad za dvojezične izkaznice.

KOŠARKA - Jadran ZKB za vrh prvenstva U19

Najtesnejši poraz v Tržiču

Vitez s trojko »popravil« koš razliko

Falconstar - Jadran Zadružna kraška banka 71:70 (10:23, 35:33, 53:51)

JADRAN: Gantar, Ukmor (-, 0:2, 0:1), Ferfoglia 19 (3:6, 8:15, 0:1), Lisjak 5 (2:2, -, 1:1), Vitez 28 (6:9, 7:15, 3:6), Zaccaria 12 (2:5, 5:8, -), Malalan 6 (2:6, 2:6, -), Genardi nv, Ban nv, Hrovatin nv, Starc nv, trener Popovič. PON: Ferfoglia (36), Malalan (40)

Jadranovci so zamudili ugodno priložnost za pomembno zmago v boju za vrh. V Tržiču so proti vodilnemu Falconstaru odigrali brezhibno prvo četrtino, ki so jo sklenili z Vitezovo trojko v zadnji sekundi in vodstvom 10:23. V tem delu je šlo Popovičevim fantom vse kot po maslu, saj so uprizorili predstavo na res visoki ravni tako v obrambi kot v napadu. V drugi četrtini je pri domačih stopol v ospredje visoki Miniussi (23 točk, 13:14 v prostih metih), gestje so malce popustili in nasprotniki so v kratkem času nadoknadiли zamujeno.

Odtlej se je bil izenačen boj za vsako žogo, Falconstar pa se je sredi zadnje četrtine odločilno okoristil za osem točk (63:55). Jadranovci so mu bili za petami do zadnjega, v poslednjih sekundah so zaostajali za dve točki in imeli na voljo napad, ki pa so ga zapravili. Na drugi strani so Tržičani zadeli v protinapadu, v zadnji sekundi pa je Vitez dosegel trojko iz svoje polovice igrišča: zadetek ni vplival na končni izid, je pa Jadranu podaril pozitivno razmerje v koših v dveh srečanjih s tem tekmem, saj so bili Ferfoglia in soigraci pri Briščikih prevladali za dve točki. V tako izenačeni ligi bi znala biti prav koš razlika v boju za prvi dve mesti, ki vodita na meddeželno fazo, še kako važna.

Ostali izidi 14. kroga: Cordovado – Snaidero 40:93, Romans – Fagagna 55:63, CBU – Cormons 68:70, NPG– AcegasAps 79:88, Pordenone prost.

Vrstni red: Falconstar 22, Snaidero 20, Jadran ZKB in Pordenone 18, CBU in Cormons 16, AcegasAps in Fagagna 12, Romans 4, Cordovado 2, NPG 0.

Deželno prvenstvo Under 19

Lahka zmaga Bor NLB

Libertas – Bor Nova Ljubljanska banka 57:71 (16:19, 31:36, 36:46)

BOR: Capogrosso 7, Pertot 15, Pancrazi 4, Brian Filipac 4, Gombač 7, D'Ambrosio 13, Erik Filipac 2, Devčič 17, Petaros 2, Vigni, trenerja Fabio Sancin in Dejan Faraglia. PON: Brian in Erik Filipac. TRI TOČKE: Pertot 2, Gombač 1.

Borovi mladinci so v gosteh zanesljivo premagali vrstnike Libertasa, ki so se jim sicer upirali, a so bili slabši tekmeč. Sancinovi varovanci so tako stalno vodili in prednost v bistvu vseskozi večali, tako da so drugo zmago spravili v žep brez večjih preglavic. Med posamezniki je izstopal Martin Devčič, ki je 17 točkom dodal 12 skokov in sedem blokad, v napadu je igral dobro tudi Vasil D'Ambrosio, v obrambi pa se je s kar 13 pridobljenimi žogami odlikoval Devan Pancrazi.

Vrstni red po 6. krogu: Acli Fanin 10, Barcolana in Libertas 6, Bor Nova Ljubljanska banka, NAB Tržič in Acli Ronke 4, Servolana 0.

JADRALNI KLUB ČUPA
vošči vsem članom
y.c.clubia
in prijateljem
“VESEL BOŽIČ”

NABREŽINA - Božičnica ŠD Sokol

Uspel prikaz znanja

Na parketu 110 otrok od 3. do 15. leta starosti, na tribunah pa polno sorodnikov in prijateljev

Mirne duše lahko trdimo, da je letosnja tradicionalna božičnica, ki so jo brezhibno organizirali neutrudljivi športni delavci ASD Sokol, vsestransko zelo uspeila. Že po 17. uri so prihajale mamice s svojimi otroci in nabrežinska telovadnica se je začela počasi polniti in zavladalo je pravo božično vzdušje in veselje. Na igri-

šču je kar mrgolelo nestrnih otrok, ki so navdušeno čakali na začetek pričakovanega nastopa, ker je pač vsakdo hotel biti protagonist večera in pokazati svoje sposobnosti. Počasi se je število nastopajočih vedno bolj večalo, tekalo gor in dol po igrišču, metalo na koš, se zabavalo in ob 18. uri se je zbralo preko 110 otrok od 3. do 15. leta starosti. Tudi tribune nabrežinske telovadnice so se napolnile kot še nikoli v preteklosti. Številni starši, none, nonoti in drugi sorodniki ter prijatelji so nestрпно čakali na začetek ter nato navdušeno sledili nastopom svojih otrok in vedno ob koncu nastopa z bučnim ploskanjem nagradili vse nastopajoče.

Najprej so stopile na prizorišče mlade baletke, ki so pod vodstvom Daše Frandolič zaplesale dve točki klasičnega baleta. Sledil so telovadni nastopi deklic in dečkov, ki vadijo s trenerji Fiona in Karin Mezgec, prof. Francko Draščič, Marko Švab in Veronika Jazbec. Telovadne vaje najmlaj-

bi. Obe ekipe bosta predvidoma nastopile v populni postavi, po mnemu trenerja Tržičanov Lussina pa bodo tokrat odločilni zunanjí igralci. Kot zanimivost naj dodamo še, da bosta tudi tokrat sodnika prisla iz Furlanije: Del Fabro iz Tržiča, Pillinini pa iz Tolmeča.

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Briščikih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videanske dvojice Sabbadini – Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlađa in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstotna le Andrej Šušteršič in Marko Švab – oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

DANES

SKGZ in SSO bosta nagradila naše šampione

TRST - Slovenska kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij bodo danes ob 14. uri na sedežu SKGZ v UL sv. Frančiška podelili tradicionalno priznanje našim športnikom, ki so osvojili kolajne na svetovnem in evropskem merilu. Priznanje bodo prejeli kotalkari Tanja Romano, rokarka David in Matja Bogatec, jadralca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti.

Občina bo nagradila Tanjo Romano

TRST - V muzeju Sartorio na Trgu Papa Giovanni XXIII. bo danes ob 18. uri sprejem za večkratno svetovno prvakinja v umetnostnem kotalkanju Tanja Romano. Povabljeni sta bila tudi četrto uvrščena na nedavnjem svetovnem prvenstvu v Avstraliji Francesca Roncelli in Tanjin trener Mojmir Kokorovec. Oblasti bodo predstavljali predsednik pokrajinskega odbora CONI Stelio Borri, tržaški župan Roberto Dipiazza ter odbornika Paris Lippi in Franco Bandelli.

Sloport.org presegel 7 milijonov stikov

TRST - Spletna stran www.sloport.org, ki poroča o slovenskem športu v Italiji, je od 1. januarja do 19. decembra 2007 že presegla 7 milijonov stikov, točneje 7.040.965, kar je več kot 20.000 stikov na dan.

Gimnastika: Jutri nastop mladih borovk

Kot vsako leto v predbožičnem času bo Borov gimnastični odsek tudi letos priredil jutri, 22.t.m. tradicionalno božično akademijo. Mlade borovke so se na ta nastop vneto pripravljajo in bodo – po besedah voditeljic – pokazale zelo lep in pester program. Ljubitelji ritmične gimnastike, ki bodo prihitali v Borov športni center na Prvem maju, bodo videli nastop vseh ritmičark, ki trenutno vadijo v tej sekciji, od najmlajših pa do starejših, ki svoje znanje preizkušajo že tudi v tekmovalni obliki. Jutri se torej obeta obiskovalcem na Prvem maju lepo gimnastično doživetje. Akademija se bo začela ob 16. uri. (-boj).

Jutri važna tekma za Krasove pingpongaše

Jutri se bodo moški C1-ligaši pomirili na domačih tleh s kvalitetno ekipo TT. SALZANO, za katero nastopajo dva dobra tretjekategorioni in soliden četrtekategorionik. Ekipa je druga na lestvici in od Krasove jo ločita le dve točki (nasprotinci so eno tekmo izgubili, saj so odigrali v okrnjeni obliki). Krasove barve bodo tudi tokrat branili Bojan Simoneta, Michele Rotella in Edi Bole. Pričakujemo, da bo jutrišnja tekma izenačena; možen je vsak rezultat. Pričetek že ob 15. uri.

V nedeljo bodo v zgoniški telovadni odigrali tudi moški predstavniki C2 lige. Gostili bodo videško ekipo Cus Udine B. Pričetek ob 10.30. V zgoniku bodo v nedeljo istočasno potekale tudi deželne kvalifikacije za veterane. Pričetek ob 9. uri. Že takoj po novem letu in sicer v soboto, 5. ter nedeljo, 6. januarja pa bo zgoniška dvorana tudi prizorišče tretje in obenem zadnje kvalifikacijske tekme za deželno mladinsko prvenstvo. Takrat bodo tudi podelili deželne naslove. (M.E.)

Odbojka

2. ŽD: Kontovel zlahka

Kontovel - OMA A 3:0 (25:11, 27:25, 25:5)
KONTOVEL: Antognoli, Balzano, Cassanelli, Ferluga, Gregori, Milič, Perinacich, Raubar, Regent, Starc, Turco. TRENER: Cerne.

V zaostali tekmi 2. divizije so Kontovke premagale slabše uvrščenega nasprotnika. V drugem setu so ga podcenjvale, igrale lagodno in tvegale poraz. V zadnjem setu so se spet zbrale in nasprotnice povsem nadigrale.

KOŠARKA - Jutri v moški D-ligi

Breg - Monfalcone: v Dolini bo vroče, Kontovel Sokol mora obvezno zmagati

V trinajstem krogu deželne D lige se bo začel boj za prva mesta med štirimi izmed petih najboljših ekip letosnjega prvenstva. Breg, Goriziana, Monfalcone in Perteole se bodo v okviru tega četveroboja med sabo srečali še po božičnem premoru (a že 5. januarja) v zadnjih dveh krogih prvega dela prvenstva. Tokrat sta na sporednu tekmi Goriziana – Perteole in Breg – Monfalcone (ob 20.30 v Dolini). Brežani se bodo po več kot mesecu dni spet srečali z ekipo iz zgornje polovice lesvice: nazadnje so sredi novembra premagali Poggi, medtem pa so izgubili proti na papirju šibkejšemu Romansu. Pallacanestro Monfalcone gotovo ni (skoraj) nepremagljiva ekipa kot pred dvema letoma, kljub temu pa je letos dosegla kar dobre rezultate. Ne nazadnje je minulo soboto zmagała prvo »pomembnejšo tekmo«, tržičski derbi proti Nabu. V svojih vrstah uvršča več zelo izkušenih igralcev, med katerimi je najbrž najnevarnejši strelec Miseric, ki pa je pred kratkim okreval po poškod-

bi. Obe ekipe bosta predvidoma nastopili v populni postavi, po mnemu trenerja Tržičanov Lussina pa bodo tokrat odločilni zunanjí igralci. Kot zanimivost naj dodamo še, da bosta tudi tokrat sodnika prisla iz Furlanije: Del Fabro iz Tržiča, Pillinini pa iz Tolmeča.

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Briščikih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videanske dvojice Sabbadini – Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlađa in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstotna le Andrej Šušteršič in Marko Švab – oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Briščikih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videanske dvojice Sabbadini – Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlađa in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstotna le Andrej Šušteršič in Marko Švab – oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Briščikih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videanske dvojice Sabbadini – Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlađa in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstotna le Andrej Šušteršič in Marko Švab – oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Briščikih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videanske dvojice Sabbadini – Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlađa in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstotna le Andrej Šušteršič in Marko Švab – oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Briščikih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videanske dvojice Sabbadini – Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlađa in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstotna le Andrej Šušteršič in Marko Švab – oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnamenskem centru »Ervatti« pri Briščikih se bo tekma pričela ob 20.00 s sodniškim metom videanske dvojice Sabbadini – Andretta. Fogliano je najbrž najšibkejša ekipa celega prvenstva, ki pa je že povsem nepričakovano premagala (močno okrnjeni) Drago. Izjemno mlađa in neizkušena ekipa bi po igralskem kadru spadala v promocijsko prvenstvo, kjer bi tudi nastopala, če ne bi septembra vključili v višje prvenstvo. Med igralci združene ekipe bosta tokrat odstotna le Andrej Šušteršič in Marko Švab – oba pa bi morala spet zaigrati po novem letu. (Mitja Oblak)

Združena ekipa Kontovela in Sokola bo zadnjo tekmo tega sončnega leta igrala proti pepelki letosnjega prvenstva – ekipi AIBI iz Fogliana. V večnam

GLASBA BREZ MEJA - Jutri nastop skupin Šank Rock in Tabu

Rock poklon padcu meja

Več živahnih večerov vse do novega leta - Glasbeni božič s Kreslinom in Big Foot Mama

Pod velikim ogrevanim šotorom pri Briščkih se s polno paro nadaljuje že četrta izvedba osrednjega zamejskega lahko-glasbenega dogodka Glasba brez meja. Danes še kako aktualno geslo prireditve, ki so si ga organizatorji (društvo Drugamuzika) izbrali že od vsega začetka, je »glasba brez meja«, kot dokaz, da notino črtovje, glasbeni žanri in ljudbeni do ritma ne pozna »pregrad in ne mej«.

V soboto bo na sporednu koncert brez meja, rock poklon dokončnemu padcu schengenskih meja med Italijo in Slovenijo. Na rock koncertu bodo nastopili skupini Šank Rock (na sliki) in Tabu. Šankrockovi se po letu dni spet vračajo v Briščke z novim CD-jem Senca sebe. V teh dneh pa slovenske radijske postaje vrtijo njihov nov-stari »singl« baladno Metulj, v kateri nastopa tu-

di primorska pevka Tinkara Kovač. Šankrockovi praznujejo letos tudi 25-letnico koncertiranja. Skupina Tabu pa bo v soboto prvič nastopila v Briščkih, to pa bo sploh eden prvih koncertov skupine na Primorskem z novim pevkom Tino. Organizatorji so si zamislili posebno akcijo: prost vstop do 21.30, tako da bi pod šotor povabili čim večje število obiskovalcev.

Posebna glasbena poslastica pa čaka mlade v torek, 25. decembra. Božič bodo pri Briščkih pravljivi v družbi slovenskega pevca Vlada Kreslina, ki bo poskrbel za izredno božično darilo. Z Malimi bogovi bo prvič na Primorskem predstavljal ploščo Cesta. Pri nepozabnem božičnem večeru bo sodelovala tudi skupina Big Foot Mama, ki bo na briškem odrvu predstavila ploščo Važen da zadan.

V soboto, 29. decembra, pa bo na sprednu Partizanski žur namenjen vsem nostalgikom in ljubiteljem skupin Zaklonišče prepeva in Rock Partyzani. V Briščkih bodo letos prizorno nazdravili tudi novemu letu, ko bo pod ogrevanim šotorom zaživel silvestrovjanje. Praznovanje najdaljše noči v letu so si prireditelji zamislili s formulo »all inclusive«, ki predvideva ob koncertu ene najbolj zabavnih slovenskih skupin, Mambo Kingsov in tržaške skupine Magazzino commerciale, hrane in piće na pretek. Ob vhodu bo moral obiskovalci odšteti 30 € in vsa piće in pa buffet (od 21. do 6. ure) bosta vključena v to ceno, vse all inclusive torek! Informacije in rezervacija vstopnic za silvestrovjanje si lahko zagotovite na spletnem naslovu info@glasbabrezeja.com oziroma po telefonom 031 718433 (slo).

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

Danes, 21. decembra, ob 20.30 / Neda R. Bric: »Aleksandrinke«.

Gledališče Rossetti

DVORANA BARTOLI

Kai Hansel: »Quale droga fa per me?«.

/ Nastopa Anna Galiena. Urnik: danes, 21. in jutri, 22. ob 21.00 ter v nedeljo, 23. decembra, ob 16.30.

La contrada

»Menopause The Musica« / igrajo Marisa Laurito, Rioretta Mari, Marina Fiordaliso in Crystal White. Do sobote, 22. decembra, ob 20.30 ter v nedeljo, 23. decembra, ob 16.30.

GORICA

Predstava Maksima Gorkega »Letoviščarji«, ki bi morala biti v gledališču Verdi v Gorici, bo zaradi tehničnih težav predpremierno odigrana v matični hiši Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica. Čas predstave ostane isti in sicer jutri, 22. decembra ob 20.30.

SLOVENIJA

KOPER

Gledališče Koper

V sredo, 26. decembra ob 20.00 / Andrej Jelačin: »Agencija za ločitve«.

V četrtek, 27. decembra ob 20.00 / Joe Orton: »Plen«.

V petek, 28. decembra ob 20.00 / Deša Muck: »Selma in Lojzka«.

V soboto, 29. decembra ob 21.00 / Erik Moliere Show & The Sunglasses Band.

SNG Nova Gorica

Predstava »Cica v metroju«, avtorja Raymonda Queneauja se zaradi organizacijsko-tehničnih težav prestavi v nedelje, 23. decembra 2007, na torek, 15. januarja 2008 ob 18.00.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Danes, 21. decembra ob 19.30 / Heinrich von Kleist: »Katica iz Heilbronna z ognjem«.

Jutri, 22. decembra ob 19.30 / Ivan Cankar: »Romantične duše«.

V četrtek, 27. ob 17.00 in v petek, 28. decembra ob 19.30 / Heinrich von Kleist: »Katica iz Heilbronna ali Preizkus z ognjem«.

V soboto, 29. decembra ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquelin Moliere: »Scapino v živjače«.

V ponedeljek, 31. decembra ob 19.30 / Jean-Baptiste P. Moliere: »Tartuffe«.

Mala drama

Danes, 21. jutri, 22. ter v četrtek, 27. decembra ob 20.00 / Yasmina Reza: »Bog masakra«.

V ponedeljek, 31. decembra ob 19.00 / Aleš Berger: »Zmenki«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Danes, 21. in jutri, 22. decembra ob 19.30 / Moliere: »Ljudomrznik«.

V četrtek, 27. decembra ob 19.30 / Jon Fosse: »Punca na Zofi«, gostuje SLG Celje.

V petek, 28. in v soboto, 29. ob 19.30 in v ponedeljek, 31. decembra ob 19.00 / Joe Masteroff, Fred Ebb, John Kander: »Kabaret«.

Mala scena

Danes, 21. decembra ob 20.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

Jutri, 22. decembra ob 20.00 / Tom Stoppard: »Rozenkranc in Gildenstern sta mrtva«.

V četrtek, 27. decembra ob 20.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

V petek, 28. decembra ob 20.00 / Miro Gavran: »Vse o ženskah«.

V soboto, 29. decembra ob 20.00 / Denise Chalem: »Reci moji hčeri, da sem šla na potovanje«.

V ponedeljek, 31. decembra ob 17.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče G. Verdi

»Romeo in Giulietta«, balet / Urnik: danes, 21. decembra ob 20.30.

PRIREDITVE

KRMIN

Na glavnem trgu

Jutri, 22. decembra ob 21.30 / Koncert: Kočani orkester iz Makedonije.

SLOVENIJA

PIRAN

Prvomajski trg

V nedeljo, 23. decembra ob 18.30 / Božični koncert, nastopa Kvartet 7 plus.

PORTOROŽ

Avditorij

V petek, 28. decembra ob 19.00 / Razigran novoletni koncert Kabaret »Stoj... je novo leto«, nastopa Pupkin Kabarett.

LJUBLJANA

Gospodarsko razstavišče

Peter Iljič Čajkovski: »Hrestač«. / Naslova SNG opera in balet Ljubljana. Urnik: v sredo, 26. in v četrtek, 27. ob 19.30, v petek, 28. ob 18.00 in v soboto, 29. decembra ob 19.30.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče: do januarja je na ogled osrednja razstava ob stoletnici rojstva Jožeta Cesara. Urnik od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00 in med predstavami.

Galerija LipanjePuntin / do 31. decembra bo na ogled razstava »Nature« Franca Panizona in Franca Passalacque. Odprt ob petkih od 18.30 do 22.00.

Palazzo Vivante / do 6. januarja bo na ogled razstava »I figli del popolo di Don Edoardo Marzari«. Urnik: ob devetkih od 16. do 18. ure, ob praznikih od 10. do 12. ure.

Državna knjižnica / do konca decembra razstavlja Rossana Longo.

Muzej Revoltella / do 6. januarja bo na ogled razstava »Beauty« Emanuele Marassi. Urnik: od 10. do 19. ure, zaprt ob torkih.

Zupnija sv. Marije Velike: »I sotterne dei Gesuiti«. Odprt do 6. januarja 2008 od 17.00 do 20.00, ob sobotah od 9.00 do 13.00.

V Narodni študijski knjižnici je odprta razstava Tadeje Druscovich.

OPĆINE

Bambičeva galerija: do 5. januarja 2008 razstavlja slikarka Claudia Raza. Odprt od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00.

NABREŽINA

V Kavarni Gruden je do 25. decembra na ogled razstava Vezenine Bogomile Doljak. Urnik: od 8. do 13. ure in od 16. do 24. ure, zaprt ob sredah.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt v zimski sezoni samo po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040-327240 ali po elektronski pošti na naslovu: info@kraška-sahisa.com.

GORICA

V Kulturnem domu je na ogled še danes, 21. decembra razstava Lojzeta Spacala »Poklon umetniku ob 100-letnici rojstva«. Urnik: od ponedeljka do petka od 10. do 13. in od 16. do 18. ure ter med kulturnimi prireditvami.

V Galeriji ARS na Travniku bo do konca decembra na ogled likovna prodajna razstava v dobrodelne namene »Umetniki za Karitas«. Po urniku knjigarni razstavlja Zvest Apolloniu, Lucijan Bratuž, Milena Gregorčič, Andrej Kosič, Laszlo Nemes, Marija Prelog, Nando Rupnik, Predrag Szilvassy, Veljko Toman in Mira Uršič.

V nekdajnih konjušnicah dvorca Coronini Cronberg do 29. decembra na ogled razstava starih čipk zbirke Coronini Cronberg z naslovom »Vanită e decoro«. Urnik: od torka do sobote od 10. do 13. in od 14. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 13. in od 15. do 20. ure.

Razstava od Alp do Jadra na Južni železnici (1857) in Bohinjski progi (1906) je na ogled na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci 2 v Gorici do 6. januarja 2008; ob sredah, četrtkih in petkih med 15. in 19. uro, ob sobotah in praznikih zaprt; 24. in 31. decembra ob galériji odprta samo v dopoldanskem času.

GRADIŠČE NAD PRVAČINO

V kulturnem domu je do 6. januarja 2008 razstava z naslovom Tunel v predor za pešce in kolesarje pod Kostanjevico v Novi Gorici. Instalacija bo na ogled do sanacije predora. V paviljonu poslovnega centra HIT bo do 31. januarja 2008 med 10. in 19. uro na ogled razstava Etka Tutte.

Mestna galerija, (Trg Edvarda Kardelja 5)

danes, 21. decembra, ob 19. uri odprtje multimedialne razstave z naslovom IOS – Podobe duše Martina Avsenika. Razstava bo na ogled do 14. januarja 2008 od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure; ob sobotah od 9. do 12. ure; ob nedeljah in praznikih zaprt; 24. in 31. decembra ob galériji odprta samo v dopoldanskem času.

IDRIJA

Mestni muzej: odprt vsak dan od 9.00 do 18.00. Turistično informacijski center Idrija odprt od 8.00 do 16.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00.

KOBARID

Kobaridski muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40
(Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Iz božičnega koncerta 2006
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV - Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nan.: La nuova famiglia Addams
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina Telethon (vodita E. Daniele in L. Giurato)
10.40 Aktualno: Dieci minuti di... programmi dell'accesso
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 Vremenska napoved in Dnevnik
12.00 Variete: La prova del cuoco (vodi Antonella Clerici)
13.30 Dnevnik
14.00 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana Storie (vodi Caterina Balivo)
15.50 Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta (vodi Michele Cucuzza)
16.50 Dnevnik - Parlament
17.00 Dnevnik in vremenska napoved
18.50 Kviz: L'eredita' (vodi Paolo Conti)
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi (vodi F. Insinna)
21.10 Gran Galà dei 50 anni dello Zecchino d'Oro
23.15 Dnevnik
23.20 Aktualno: Tv 7
0.20 Aktualno: Appuntamento

Rai Due

6.20 Aktualno: Caro amore caro...scene da un matrimonio
6.40 Dnevnik - Potovanja
7.00 Variete: Random
9.15 Aktualno: TGR: Montagne
9.45 Un mondo a colori
10.00 Dnevnik punto.it
11.00 Variete: Piazza grande
13.00 Dnevnik - Običaji in družba ter Dnevnik - Potovanja
14.00 Variete: L'Italia sul 2
15.50 Aktualno: Ricomincio da qui (vodi Alda D'Eusonio)
17.20 Nan.: Streghe
18.05 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
19.00 Nan.: Piloti
19.10 Nan.: Sentinel
20.00 Kviz: Pyramid
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Crimini: Disegno di sangue (It., '07, i. Barbara Livi, Andrea Renzi)
23.00 Dnevnik, Punto di vista
23.15 Nan.: The Practice - Professione avvocati
0.00 Dnevnik - Parlament
0.10 Dok.: Giorgio Strehler.. o la passione teatrale

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Aktualno: La storia siamo noi
9.05 Aktualno: Verba volant
9.15 Aktualno: Cominciamo bene
11.45 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
11.55 St. Anton (Avstrija): SP in alpskem smučanju - ženski smuk
13.15 Aktualno: Le storie - Diario italiano
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Dnevnik - Leonardo
15.00 Aktualno: Dnevnik - Neapolis
15.15 Variete: Trebisonda
16.15 Dnevnik - GT Ragazzi
16.35 Melevisione
17.00 Dok.: Cose dell'altro Geo
17.50 Dok.: Geo & Geo
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.10 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Aktualno: Mi manda Raitre
23.10 Dnevnik - deželne vesti
23.25 Aktualno: Primo piano
23.45 Variete: Globest
0.35 Nočni dnevnik in vremenska napoved
0.55 Aktualno: Economix - L'economia che ci riguarda

Rete 4

6.05 Dnevnik - pregled tiska
6.20 Aktualno: Peste e corna e gocce di storia
6.25 Nan.: Quincy - Gli ultimi diritti
7.40 Nan.: Hunter - Lucida follia
8.40 Nan.: Nash Bridges - Super ricercato
9.40 Nad.: Saint Tropez
10.40 Nad.: Febbre d'amore
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Forum
15.00 Nan.: Detective Monk - Il sig. Monk e la patita di baseball
16.00 Film: La maschera e il cuore (glas., ZDA, '53, i. Joan Crawford)
17.50 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
18.55 Dnevnik - vremenska napoved
19.35 Aktualno: Sipario
20.00 Nad.: Tempesta d'amore
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nad.: Tempesta d'amore
23.25 Film: I soldi degli altri (kom., ZDA, '91, r. Norman Jewison, i. Gregory Peck)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Promet, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik, Insieme
9.00 Variete: Secondo voi
9.10 Nad.: La missione (Ita./Fr. / Nem., '97)
11.25 Nan.: Providence
12.25 Nad.: Vivere
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Centovetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne (vodi Maria De Filippi)
16.15 Resničnostni show: Amici (vodi Maria De Filippi)
17.05 Film: Il desiderio di Eve(kom., Kanada/Zda, '04, r. Timothy Bond, i. Elisa Donovan, Sebastian Spence)
17.35 Dnevnik in vremenska napoved
18.50 Kviz: I contro 100 (vodi Amadeus)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce della persistenza
21.10 Variete: Zelig - Svišti e mai visti (vodi C. Bisio in V. Incontrada)
23.45 Aktualno: Matrix

Italia 1

6.10 Nan.: I-Taliani - Famiglia quiz
6.35 Risanke
9.05 Film: Gunshy - Un revolver in analisi (kom., ZDA, '00, i. Sandra Bullock)

8.00, 10.30 Aktualno: Buongiorno con Telequattro 2007 - Svetnik dneva, horoskop, pregovor

8.50 A tu per tu: Lettere a Don Mazzi
9.30 Talk show: Formato famiglia
10.35 Nad.: Marina
11.05 Dokumentarec o naravi
11.35 Nan.: Don Matteo 5 (i. T. Hill)
12.10 Oddaja o zdravju: TV Salus
13.30 Aktualno: ... Dopo il Tg - su di giri
16.05 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
19.00 Ditelo al sindaco
19.55 Športna oddaja
20.05 Šport: Košarka - Snaidero basket
20.30 Deželne vesti
21.20 Film: Quelle sporche anime dannate
23.55 Nad.: Garibaldi, eroe dei due mondi

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Dnevnik - Vsedanes
14.10 Euronews
14.40 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
15.00 Četrtekova športna oddaja
15.30 St. Anton: SP in alpskem smučanju - ženski smuk
16.20 Folkfest 2007
17.00 Mladinska odd.: Fanzine
17.30 Dok. oddaja
18.00 Študentska (v slovenskem jeziku)
18.20 Do Mi Re
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 Vsedanes: TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.30 Vsedanes aktualnost
20.30 Potopisi
21.00 Športna oddaja
22.20 Vsedanes - TV dnevnik
22.35 Globus
23.10 Arhivski posnetki
0.00 Košarka NLB Magazin
0.25 Vsedanes - TV dnevnik
0.40 Čezmejna TV

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus
9.15 Aktualno - Punto Tg - Due minutti un libro
9.30 Nan.: Cuore e batticuore
10.30 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Le inchieste di Padre Dowling
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Il commissario Scali
14.00 Film: I cosacchi (pust. It., '59, i. Edmund Purdom, John Barrymore)
16.30 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
18.00 Nan.: Stargate SG-1 - Il cerchio completo
19.00 Nan.: Jag - Avvocati in divisa
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.30 Aktualno: Le invasioni barbariche (vodi Daria Bignardi)

Slovenija 1

6.10 Kultura
6.15 Odmevi
7.00, 8.00, 9.00 Poročila
7.10, 8.10 Dobro jutro
9.05 Nad.: Absalonova skrivnost
9.30 Ris. nan.: Fliper in Lopaka
10.00 Risanka
10.05 Enajsta šola (pon.)
10.40 Jasno in glasno
11.25 Osmi dan
11.55 Kviz: Milijonar z Jonasom
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.20 Gala koncert Revirskega orkestra gimnazije Kranj
14.25 Slovenski utrinki
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - Hidak
15.40 Ris.: Babar
16.05 Iz popotne torbe: Lučke in darila
16.25 Izobraž.dok. nan.: Slovenski vodni krog
17.00 Novice, slovenska kronika, vremenska napoved in športne vesti
17.45 Nan.: Novorodenček
18.35 Adventni dnevi
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Cankarjev dom: Proslava ob dnevu samostojnosti
21.00 Na zdravje!
22.20 Odmevi, kultura, vremenska napoved in športne vesti
23.25 Polnočni klub
0.40 Film: Romantična Angležinja(VB, '75, r. J. Losey, i. G. Jackson, M. Caine)

Slovenija 2

6.30 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.20 TV prodaja
8.55 Tedenski izbor: Umetnost igre
9.20 Črno beli časi
9.35 Film: Lov na carjevo krono (Nizoz., r. Peter Bell)
11.25 Magazin v alpskem smučanju
11.55 St. Anton: Švetovni pokal v alpskem smučanju, smuk (Ž)
13.40 Evropski magazin
14.10 Duhovni utrip
14.25 Diagonale
15.05 Šport špas
15.35 Dok. nan.: Vesoljska tekma
16.25 Primorski mozaik
16.55 Mostovi - Hidak
17.25 Zdaj!
17.55 Poročila sledi Slavnostna seja DZ
18.30 Študentska
19.10 Hokej na ledu: ZM Olimpija - Salzburg (tekma lige Ebel)
21.30 Humor. nad.: Statisti (VB-ZDA, '05, i. Ricky Gervais, Ashley Jensen)
22.05 Film: Prevarant
23.45 Film: Samuraj somraka
1.55 Nad.: 4400 povratnikov (1. del)

Tele 4

7.00, 8.35, 13.10, 16.40, 19.30, 20.30,
23.02 Dnevnik
8.10 Dnevnik - pregled tiska

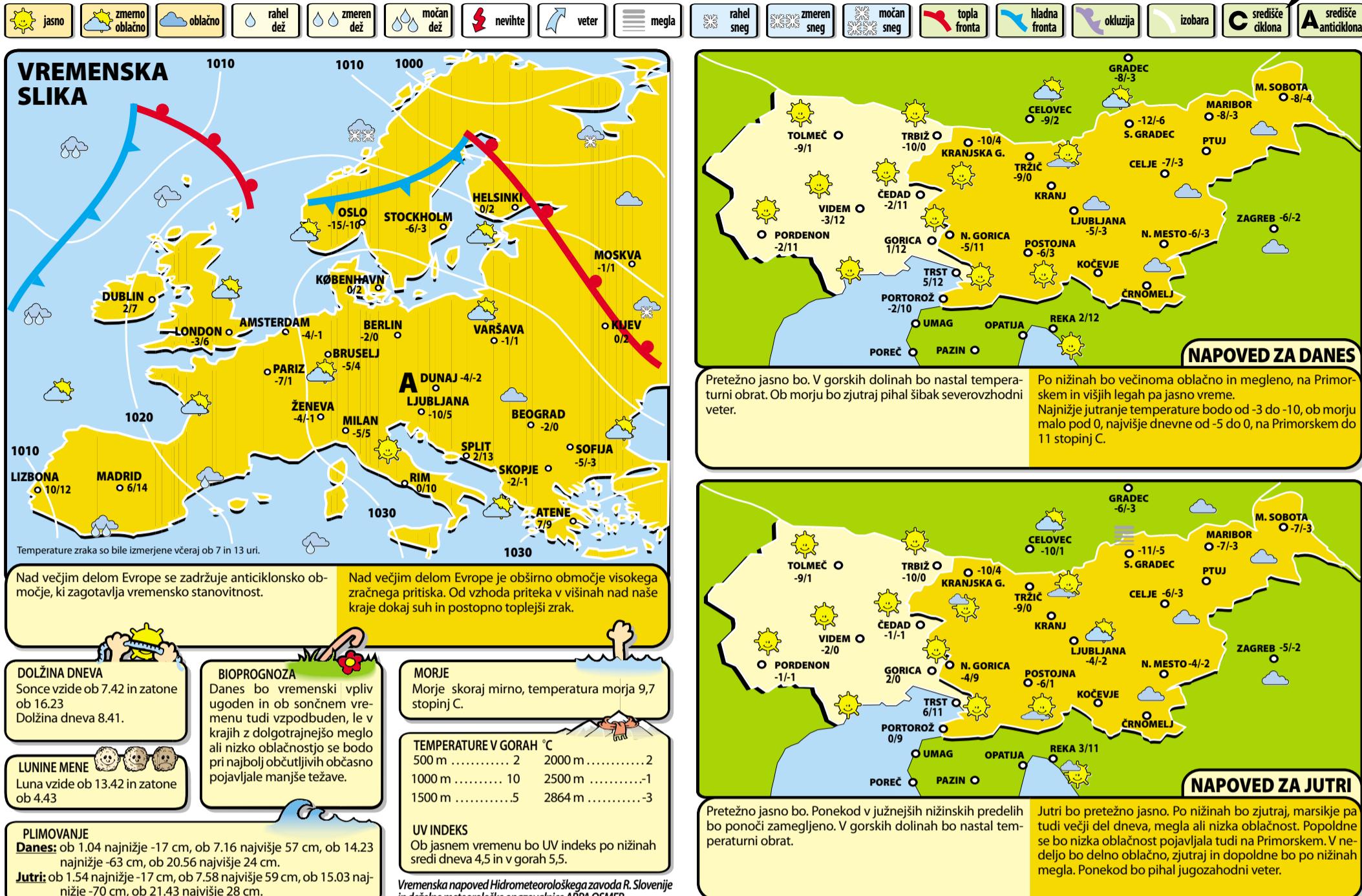
13.ih, 14.30 Labirinti sveta; **15.00** Radio danes radio jutri; **15.30** DIO; **17.00** Studio ob 17-ih; **18.15** Gremo v kino; **19.45** Lahko noč, otroci; **20.00** Kulturna panorama; **21.05** Slovencem po svetu; **22.00** Zrcalo dneva; **22.40** O morju in pomorskih; **23.05** Literarni nočurno; **23.15** Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 20.00 Poročila; **8.00, 19.00** Dnevnik; **7.00** Kronika; **8.10** EPP: Delo; **8.45** Kulturne prireditve; **9.00** Minute za rekreacijo; **9.35** Popevka tedna; **9.45, 10.00, 10.45, 11.15** Val v izvidnic; **12.00** Izjava tedna; **13.00** Danes do 13.ih; **14.00** Kulturne drobitnice; **14.40** Izbor popevka tedna; **15.10** Radio danes, radio jutri; **15.30** Dogodki in odmevi; **16.05** Popevki tedna; **16.30** Centrifuga; **16.50** Vremenska napoved; **17.40** Šport; **18.00** Povzetek izjav tedna; **18.45** Črna kronika; **19.30** Ne zamudite; **20.00** Stop pops 20; **21.00** Nova elektronika; **22.00** Zrcalo dneva; **22.25** Klub Klubov

SLOVENIJA 3

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; **7.00** Jutranja kronika; **7.25** Jutranjica; **8.00** Lirični utrip; **10.05** Skladatelj tedna; **11.05** Epur si muove; **11.25** Concertino narodov; **12.05** Arsove spominice; **13.05** Odprt termin; **13.30** Zborovski kotiček za mlade; **14.05** Izobraževalni pr.; **15.00** Šanson; **15.30** DIO; **16.05** Medigra; **16.30** Podobe znanja; **1**

AssiTrieste
Assicurazioni e Finanza Personale †

Novi uradi na PROSEKU

Čakamo te, da bomo skupaj nazdravili

Danes, 21. decembra ob 18.00

PROSEK 551
tel. 040 251320
(nasproti bar-sladoledarne Luksa)

www.assitrieste.it

BANCASAI

MILANO ASSICURAZIONI
Divisione Nuova MAA

Papamobil mercedes pred baziliko sv. Petra

RIM - Nemški proizvajalec avtomobilov Mercedes-Benz je papežu Benediktu XVI. podaril novi avtomobil, mercedes G-500 s premično streho v odenku bele barve. Mercedes je namenjen službeni uporabi poglavarja rimskokatoliške cerkve med njegovimi rednimi srednimi javnimi nastopi na Trgu Sv. Petra v Vatikanu.

Oblikovan je bil predvsem za uporabo v lepem vremenu, je včeraj poročala nemška tiskovna agencija dpa. Avtomobil ima bleščečo, belo

notranjost, premično vetrobransko steklo in je opremljen z ročaji, na katere se papež lahko opre, ko stoe pozdravlja množico, a nima ne-prebojnega stekla, kot je bilo doslej v navadi.

Kot so povedali pri Mercedes-Benzu, so avtomobil za papeža razvijali dve leti na podlagi mercedesovega terenskega vozila serije G in ob sodelovanju z Vatikanom. Papeževa avtomobilska zbirka že vključuje druge mercedese, med njimi sta dve oklepni limuzini razreda M in S. (STA)